

Bevoegdheden van de burgemeester

OVER BEVOEGDHEDEN VAN DE BURGEMEESTER BUITEN DE GEMEENTEWET EN HET BESTUURLIJK TOEZICHT OP DE UITOEFENING VAN DIE BEVOEGDHEDEN

Mw. mr. M.A.D.W. de Jong
Prof.mr.drs. F.C.M.A. Michiels

Instituut voor Staats- en Bestuursrecht
Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding

- 1.1 Aanleiding voor het onderzoek
- 1.2 Onderzoeksvragen
- 1.3 Nadere afbakening
- 1.4 Onderzoeksaanpak
- 1.5 Opzet van het rapport
- 1.6 Uitvoering en begeleiding

2 Toezicht en controle

- 2.1 Algemene toezichtsbepalingen in de Gemeentewet en in de Awb
- 2.2 Algemene bepalingen inzake controle in de Gemeentewet en in de Awb
- 2.3 Artikelsgewijs commentaar bevoegdheden burgemeester:
  - 2.3.1 Bevoegdheden openbare orde en veiligheid
    - 2.3.1.a Wetgeving (mede) voor buitengewone omstandigheden
    - 2.3.1.b Wetgeving voor normale omstandigheden
  - 2.3.2 Andere handhavingsbevoegdheden van de burgemeester

3 Analyse en conclusies

- 3.1 Inleiding
- 3.2 Bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid en het toezicht dat specifiek voor deze bevoegdheden is ingesteld
  - 3.2.1 Uitzonderlijke situaties
  - 3.2.2 Normale situaties
- 3.3 Handhavingsbevoegdheden van de burgemeester die geen betrekking hebben op openbare orde en veiligheid en het toezicht dat specifiek voor deze bevoegdheden is ingesteld
- 3.4 Conclusies

Bijlagen

- I Taken en (zorg)plichten van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid
- II Overzicht van wetgeving waarin de korpsbeheerder wordt genoemd
- III Overzicht van regelgeving die in het onderzoek is betrokken

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Op 26 september 2003 is door de bewindslieden van het ministerie van BZK de 'Hoofdlijnennotitie direct gekozen burgemeester' uitgebracht. Ten behoeve van een in te dienen wetsvoorstel inzake de gekozen burgemeester is het belangrijk een overzicht te hebben van de bevoegdheden van de burgemeester, in het bijzonder die bevoegdheden waarvoor het benoemd dan wel gekozen zijn van de burgemeester relevant zou kunnen zijn. Dit rapport, opgesteld door onderzoekers van de Universiteit Utrecht, bevat een dergelijk overzicht.

Het is blijkens de Hoofdlijnennotitie de bedoeling van de bewindslieden dat de gekozen burgemeester een sterke burgemeester is, maar tegelijk moet er sprake zijn van voldoende 'checks and balances' om een evenwichtig bestuurlijk stelsel te krijgen. Daarbij is onder meer van belang welke bevoegdheden de burgemeester zal hebben op het terrein van openbare orde en veiligheid en ten aanzien van de handhaving en welke controle- en toezichtsbevoegdheden daaraan zullen zijn gekoppeld. Algemeen bekend is dat de Gemeentewet de burgemeester een aantal bevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid toekent. Het ministerie van BZK ging het erom inzicht te krijgen in de bevoegdheden in andere regelingen.

1.2 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die het ministerie beantwoord wilde zien, luiden als volgt:

- a. Welke zijn de specifieke bevoegdheden van de burgemeester in relatie tot openbare orde en veiligheid en handhaving van wet- en regelgeving? Welke wetten en AMvB's (anders dan de Gemeentewet) bevatten bevoegdheden van de burgemeester inzake openbare orde en veiligheid en handhaving van wet- en regelgeving?
- b. Welke voorzieningen in de sfeer van controle en toezicht kunnen daarbij telkens worden onderscheiden?

De vragen worden hieronder kort toegelicht en inhoudelijk uitgewerkt. Tevens wordt in algemene zin de reikwijdte van de onderzoeksvragen aangegeven. Een verdere afbakening vindt plaats in § 1.3.

Bevoegdheden van de burgemeester

Bij de bevoegdheden van de burgemeester kan een onderscheid worden gemaakt tussen handhavingsbevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden. Van de *handhavingsbevoegdheden* zijn alleen de repressieve handhavingsbevoegdheden in het onderzoek betrokken. Het gaat dus om bevoegdheden die het mogelijk maken te reageren op bestuursrechtelijke overtredingen (sanctiebevoegdheden). Weliswaar behoren ook toezichtsbevoegdheden tot de handhaving, maar voor het doel waarvoor dit onderzoek is gedaan, werden dergelijke bevoegdheden minder van belang geacht. Overigens gaat het hier wat de burgemeester betreft om bevoegdheden die hij in de praktijk zelden zelf in persoon zal uitoefenen. Zie bij voorbeeld de hierna opgenomen artikelen.

Artikel 69 Wet op de Ruimtelijke Ordening

1. Onderstaande personen hebben in de hierna genoemde gebieden van zonsopgang tot zonsondergang toegang tot alle terreinen, voor zover dat redelijkerwijs voor de uitvoering van deze wet nodig is:

3°. in een gemeente: de burgemeester en de door hem aan te wijzen personen.

Artikel 55 Wet op de stads- en dorpsvernieuwing

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde zijn belast:

a. in een gemeente: de burgemeester en de door hem aan te wijzen personen;

2. De toezichthouder is bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning binnen te treden zonder toestemming van de bewoner.

Uiteraard zijn de toezichtsbevoegdheden die (mede) betrekking hebben op openbare orde en veiligheid wel onderzocht.

De repressieve handhavingsbevoegdheden van de burgemeester zijn alle in het onderzoek betrokken, of ze nu dienstig zijn bij het handhaven van de openbare orde en de zorg voor veiligheid of niet. Het overgrote deel van de handhavingsbevoegdheden van de burgemeester blijkt overigens gerelateerd te zijn aan openbare orde en veiligheid.

Onder *uitvoeringsbevoegdheden* verstaan we alle andere bestuursbevoegdheden van de burgemeester. Daarvan zijn alleen die bevoegdheden in het onderzoek betrokken die ertoe strekken de openbare orde en veiligheid te dienen. Niet onderzocht zijn dus die uitvoeringsbevoegdheden die noch als handhavingsbevoegdheden zijn te beschouwen, noch kunnen worden gepositioneerd in de sfeer van openbare orde en veiligheid.

De in het onderzoek betrokken regelingen zijn uitsluitend wetten en AMvB's, dus geen ministeriële regelingen of gemeentelijke verordeningen.

Controle en toezicht

Bij controle en toezicht gaat het zowel om horizontale, politieke controle door een ander gemeentelijk orgaan als om verticale, bestuurlijke controle (toezicht) door een of meer organen van regio, provincie of rijk. Het gaat hierbij zowel om specifieke bevoegdheden als om algemene bevoegdheden, zoals de bevoegdheid van de raad om inlichtingen te vragen respectievelijk de bevoegdheid van de Kroon om besluiten spontaan te vernietigen. Bestuurlijke heroverweging in het kader van de bezwaarschriftprocedure en controle door de rechter vallen buiten dit onderzoek. Het administratief beroep is slechts meegenomen waar dit een onderdeel vormt van een toezichtsfiguur, bijvoorbeeld waar dit beroep toekomt aan de inspecteur, aan wie de burgemeester bepaalde door hem genomen beslissingen moet meedelen.

In het onderzoek is vastgesteld welke horizontale en verticale controle- en toezichtsmechanismen er thans zijn. Niet is onderzocht of verkend of er – aan de hand van nader vast te stellen criteria – in de situatie waarin de burgemeester gekozen zal zijn, meer of andere vormen van controle of toezicht nodig zullen zijn. Het is de bedoeling dat het onderhavige onderzoek kan bijdragen aan de (politieke) beoordeling die uiteindelijk plaats dient te vinden van de bevoegdheden van de (gekozen) burgemeester en de inbedding daarvan in bestuurlijke toezichts- en controle-arrangementen.

1.3 Nadere afbakening

Bevoegdheden, geen verplichtingen

Het onderzoek betreft uitsluitend de *bevoegdheden* van de burgemeester en dan alleen die bevoegdheden die betrekking hebben op openbare orde en veiligheid en handhaving. In de 372 (!) wetten en AMvB's waarin de burgemeester voorkomt, staan echter ook veel bepalingen waarin hem *taken* worden opgedragen en *verplichtingen* worden opgelegd.¹ Die zijn niet onderzocht, maar voor zover ze betrekking hebben op het onderzoeksterrein (openbare orde en veiligheid en handhaving), zijn die taken en verplichtingen in een bijlage bij dit rapport opgesomd. Indien het bevoegdheden of verplichtingen van burgers of van andere bestuursorganen/instanties betreft, vallen deze eveneens buiten dit onderzoek.²

De bevoegdheden zijn divers van aard. Het kan gaan om bevoegdheden besluiten te nemen, maar ook om bevoegdheden feitelijke handelingen te verrichten. Met name in oudere wetgeving komen bepalingen voor waarbij de burgemeester een tamelijk algemene opdracht krijgt, bijvoorbeeld de taak om een onderzoek in te stellen. Hierbij wordt niet geëxpliciteerd welke onderzoeksbevoegdheden de burgemeester daarbij ter beschikking staan. Er bestaat dan enige twijfel of hier daadwerkelijk een bestuursbevoegdheid wordt toegekend. Zekerheidshalve zijn dergelijke bepalingen besproken bij de bevoegdheden.

Openbare orde en veiligheid

Openbare orde is de normale gang van zaken in de publieke ruimte, dat wil zeggen dat het publiek de openbare ruimte, inclusief de voor het publiek toegankelijke inrichtingen, kan gebruiken volgens de bestemming die daaraan door het (lokale) bestuur is gegeven. In de Gemeentewet, voor zover het daar de bevoegdheden van de burgemeester betreft, is dit begrip tamelijk beperkt uitgelegd, maar dit onderzoek ziet ook en vooral op andere bevoegdheden van de burgemeester dan die uit de Gemeentewet. Daarbij wordt veelal van een ruimer begrip openbare orde en veiligheid uitgegaan.³ In zijn algemeenheid vallen onder het begrip openbare orde en veiligheid maatregelen die worden getroffen in het belang van:

- het voorkomen, bestrijden van wanordelijkheden, geweld, ongeregeldheden in de publieke ruimte, zoals rond bepaalde betogingen maar ook zeer ernstige vormen zoals oorlog;
- de openbare gezondheid/volksgezondheid (met name het voorkomen en bestrijden van besmettelijke ziektes, reguleren van lijkbezorging, lijkverbranding en begravenissen);
- veiligheid; dit impliceert maatregelen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, maar ook ter afwendig van gevaarlijke inrichtingen/objecten in de openbare ruimte/voor het publiek toegankelijke inrichtingen (bijvoorbeeld de regulering van vuurwerk, van kampeerterreinen);

---

¹ Te denken valt aan uiteenlopende zaken als het fungeren als ontvangende instantie voor aanvragen, indien de wet dit als zodanig omschrijft en het zorgen voor een goede huisvesting voor ingekwartierde manschappen.

² Bijvoorbeeld de verplichting om de burgemeester op de hoogte te stellen, of de verplichting voor een burger om een aanvraag bij de burgemeester in te dienen.

³ Zoals bijvoorbeeld ook bij de verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad het geval is: openbare orde en veiligheid kan daar ook allerlei aspecten van milieubeheer en gezondheid omvatten.

- gezondheid en veiligheid; dit impliceert tevens maatregelen ter bestrijding/voorkoming van ernstige vervuiling van het publieke domein (milieuvraagstukken).

Het blijkt niet gemakkelijk het begrip ‘openbare orde en veiligheid’ scherp af te bakenen. Bij twijfel is voor een ruime uitleg gekozen. Bevoegdheden die indirect zien op de handhaving van de openbare orde en/of de zorg voor de veiligheid zijn in het onderzoek slechts meegenomen wanneer er een niet al te verwijderd verband tussen de bevoegdheid en het onderzoeksterrein bestaat. Daarom zijn bijvoorbeeld de bevoegdheden inzake het beheer van lege rijbewijzen niet, maar de bevoegdheid tot instemming met de benoeming van het hoofd van een territoriaal politieonderdeel wel meegenomen. We zijn er ons overigens van bewust dat dit geen scherp afbakeningscriterium is.

Soms heeft de burgemeester een scala aan onderzoeks- en uitvoeringsbevoegdheden waarbij slechts op één punt de openbare orde en veiligheid een rol speelt (zoals in de Optiewet Nederlandschap). Dan hebben we er slechts die bevoegdheid uitgelicht waar het aspect ‘openbare orde en veiligheid’ aan de orde is. In de toelichting bij de desbetreffende bevoegdheid is dan vervolgens globaal aangegeven welke andere samenhangende bevoegdheden de burgemeester in deze wet heeft.

Een belangrijk punt van de afbakening betreft het feit dat alleen is gekeken naar de bevoegdheden van het ambt burgemeester; bevoegdheden van de korpsbeheerder zijn daarom niet in het onderzoek betrokken. De korpsbeheerder oefent zijn bevoegdheden immers als zodanig uit, niet als burgemeester. Bovendien is weliswaar elke korpsbeheerder tevens burgemeester, maar zijn de meeste burgemeesters geen korpsbeheerder. De regelingen waarin bevoegdheden aan de korpsbeheerder zijn gegeven, zijn wel in een bijlage vermeld.

Toezicht en controle

De horizontale controle en het verticale toezicht kennen diverse vormen. Bij de controle door andere gemeentelijke organen gaat het met name om de verantwoordings- en inlichtingenplicht die de burgemeester ten opzichte van de raad heeft. Bij het bestuurlijk toezicht (door andere dan gemeentelijke organen) is er een rijke schakering. Zo zijn er de figuren van goedkeuring, instemming, toestemming, verklaring van geen bezwaar, aanwijzing, vernietiging, schorsing. Al deze bevoegdheden zijn in het onderzoek betrokken.

Daarnaast is in de wetgeving gezocht naar constructies die als zodanig geen vorm van toezicht zijn (advies, overleg), maar die wel aangeven dat een zekere controle of beperking van vrijheid van uitoefening plaatsvindt. Daarbij is ook vaak een directe lijn naar de centrale overheid aanwezig, omdat veelal advies van een rijksorgaan moet worden gevraagd, bijvoorbeeld de inspecteur van het staatstoezicht op de volksgezondheid. Dergelijke figuren worden in dit onderzoeksrapport niet tot het toezicht gerekend, maar worden wel als ‘bijzonderheid’ bij de bespreking van de samenhangende toezichtsbevoegdheid vermeld. Wel is er daarentegen sprake van toezicht ingeval de burgemeester bijvoorbeeld van een besluit moet kennisgeven aan de inspecteur die vervolgens bij ‘zijn’ minister in administratief beroep kan gaan tegen het besluit, waarna de minister het besluit kan vernietigen. Rechtsbescherming in de zin van bezwaar en beroep bij de rechter is, zoals gezegd, niet in het onderzoek betrokken.

Bij het toezicht gaat het enerzijds om algemene toezichtsbevoegdheden betreffende handelingen van de burgemeester (schorsing en vernietiging van zijn besluiten)

en anderzijds om specifieke toezichtsbepalingen (betreffende het toezicht dat met het oog op een bepaalde bevoegdheid is ingesteld). De algemene toezichtsbepalingen worden aan het begin van hoofdstuk 2 besproken. Omdat ze algemeen van aard zijn en op elke bevoegdheid tot het nemen van een besluit betrekking hebben, worden ze daarna bij de artikelsgewijze bespreking niet steeds opnieuw vermeld.

1.4 Onderzoeksaanpak

Met het zoekwoord ‘burgemeester’ zijn 372 wetten en AMvB’s gevonden. Daarvan leken er op het eerste gezicht 116 relevant te zijn voor het onderzoeksgebied ‘openbare orde en veiligheid en handhaving’. Deze selectie is gemaakt door het ministerie. In een verdere, door de onderzoekers verrichte selectie, vielen nog enkele tientallen regelingen af omdat daarin wel taken en/of verplichtingen voor de burgemeester waren opgenomen, maar geen bevoegdheden dan wel bevoegdheden die niet relevant zijn voor dit onderzoek. Uiteindelijk resteerden 49 te onderzoeken regelingen. Deze worden artikelsgewijs besproken in hoofdstuk 2, na de bespreking van de algemene toezichtsbevoegdheden. Per relevante bepaling van de 49 regelingen zijn in hoofdstuk 2 weergegeven

- de tekst van de bepaling voor zover van direct belang voor dit onderzoek;
- de kerngegevens van de wet⁴ (Staatsbladnummer, eventueel vindplaats wijzigingswetten).
- Onder het kopje *Algemeen* is vermeld tot welk beleidsterrein (ministerie) de betreffende regeling valt. Voorts of het een regeling is voor normale omstandigheden, dan wel voor buitengewone omstandigheden (oorlog, buitengewone veiligheidsomstandigheden).⁵ Tenslotte is aangegeven wat het onderwerp van de wet is.⁶
- de aanduiding van de aard van de bevoegdheid (handhavings- of uitvoeringsbevoegdheid);
- een korte aanduiding van de inhoud van de bevoegdheid;
- indien van toepassing vermelding van specifieke bevoegdheden inzake controle of toezicht en een aanduiding van de inhoud daarvan;
- eventuele bijzonderheden. Hierbij wordt vermeld of de wet verplichtingen voor de burgemeester bevat die de vrijheid bij de uitoefening van zijn bevoegdheid inkaderen, zoals de verplichting om vooraf te overleggen of advies in te winnen. Tevens wordt hierbij soms melding gemaakt van het feit dat andere (bestuurs)organen met dezelfde bevoegdheid zijn bekleed als de burgemeester.
- Tot slot: als de besproken bepaling onderwerp is van een wijzigingswetsvoorstel dat aanhangig is, wordt het kamerstuk onder het kopje *Overige* weergegeven.

---

⁴ Wanneer er meerdere bepalingen uit één wet zijn besproken, zijn de wetsgegevens maar één keer vermeld.

⁵ Wetgeving die niet primair voor uitzonderlijke omstandigheden is ontworpen, wordt als wetgeving voor normale omstandigheden aangeduid. De scheiding tussen normale en buitengewone omstandigheden is echter niet absoluut. Wetgeving voor normale omstandigheden kan soms ook in uitzonderlijke situaties worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de openbare-ordebevoegdheden van de burgemeester uit de Gemeentewet of bepaalde delen van de Onteigeningswet. Daarentegen kan noodwetgeving ook buiten een noodtoestand in werking worden gesteld, zie T.D. Cammelbeeck, Het staatsnoodrecht herzien: het onvoorzienbare gesystematiseerd, *Ars Aequi* 1996, p. 762-768. Dit alles neemt niet weg dat de wetgeving primair voor normale dan wel buitengewone omstandigheden is ontworpen en dat dit veelal doorwerkt in de bevoegdhedenverdeling.

⁶ Wanneer er meerdere bepalingen uit één wet zijn besproken, zijn de wetsgegevens maar één keer vermeld.

In hoofdstuk 3 wordt samenvattend geschetst wat het onderzoek heeft opgeleverd. In dit hoofdstuk wordt een algemene schets van de bevoegdheden gepresenteerd, wordt aangegeven in hoeverre de onderzochte bevoegdheden van de burgemeester tot bepaalde clusters van beleids- of taakvelden behoren en worden de specifieke toezichtsbevoegdheden in algemene zin samengevat.

Het onderzoek is inventariserend van aard. Alleen voor zover afbakeningsvragen daartoe noopten is de wetgeschiedenis bestudeerd en soms ook de literatuur. Het was ook uitdrukkelijk niet de bedoeling voorstellen te doen voor wetswijzigingen bijvoorbeeld met het oog op andere toezichtsmechanismen voor het geval er een gekozen burgemeester zou komen. De conclusies hebben dan ook slechts een samenvattend karakter.

Om formuleringen zoals hij/zij te voorkomen, wordt uitsluitend de hij-vorm voor de burgemeester gebruikt.

Het onderzoek is afgesloten op 15 maart 2004. Incidenteel zijn gegevens van latere datum nog verwerkt in het onderzoek.

1.5 Opzet van het rapport

Na dit eerste hoofdstuk worden in hoofdstuk 2 de bevoegdheden van de burgemeester en de algemene en bijzondere toezichts- en controlebevoegdheden besproken. Na een algemeen gedeelte over toezicht en controle volgt de artikelsgewijze bespreking. In hoofdstuk 3 worden de conclusies getrokken.

1.6 Uitvoering en begeleiding

Het onderzoek is uitgevoerd door mr. M.A.D.W. de Jong en prof.mr.drs. F.C.M.A. Michiels, respectievelijk als universitair docent en hoogleraar bestuursrecht werkzaam aan het instituut voor Staats- en bestuursrecht van de Universiteit Utrecht. Zij werden op voortreffelijke wijze ondersteund door de heer R. Ortlep, studentassistent. Met de opdrachtgever heeft tussentijds overleg plaatsgevonden en is een concept van het eindrapport besproken. Wij danken de betrokken ambtenaren van het ministerie voor hun opbouwende commentaar.

2 Toezicht en controle

2.1 Algemene toezichtsbepalingen in de Gemeentewet en in de Awb

De Gemeentewet bevat enkele algemene bepalingen¹ inzake het toezicht. Deze worden hier kort besproken voor zover ze (mede) betrekking hebben op de bevoegdheden van de burgemeester.

Hoofdstuk XVI bevat enkele bepalingen inzake *goedkeuring* (art. 259 en 266). Goedkeuring is een vorm van preventief toezicht. Zonder de goedkeuring kan een besluit niet in werking treden. Genoemde artikelen betreffen de eis van een wettelijke grondslag voor goedkeuring en de goedkeuringsprocedure. Voor de beslissingen van de burgemeester is deze bevoegdheid van zeer beperkt belang. Alleen in art. 12 Distributiewet 1939 komt twee keer een goedkeuringsbevoegdheid van de minister respectievelijk de Kroon voor ten aanzien van beslissingen van de burgemeester. Om die reden zien we ervan af de algemene goedkeuringsbepalingen hier verder uit te diepen.

Art. 268 Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de Kroon om tot *vernietiging* van besluiten van ‘het gemeentebestuur’ over te gaan. Tot het gemeentebestuur behoort het ambt burgemeester (zie art. 5 sub a). Derhalve vallen zijn besluiten onder het vernietigingsrecht van de Kroon. Vernietiging kan plaatsvinden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (art. 10:35 Awb).

Ingevolge art. 10:43 Awb kan de Kroon voorafgaand aan de vernietiging het besluit *schorsen*. Het schorsings- en vernietigingsrecht staat los van eventueel tegen bedoelde besluiten gevoerde procedures (waarin het besluit overeind is gebleven), zij het dat de vernietiging niet mag worden gebaseerd op gronden die in strijd zijn met de rechterlijke uitspraak. Met name de vernietigingsgrond ‘strijd met het algemeen belang’ is in een dergelijke situatie dus relevant. Zo lang er bezwaar of beroep openstaat of aanhangig is, kan er niet worden vernietigd.

Het schorsings- en vernietigingsrecht betreft niet alleen besluiten, die per definitie schriftelijk zijn, maar ook andere, niet schriftelijke, beslissingen die zijn gericht op rechtsgevolg. Het gaat daarbij zowel om mondelinge als om zogenaamde fictieve beslissingen. Vernietiging houdt in dat het rechtgevolg (de rechtsgevolgen) van de vernietigde beslissing wordt (worden) weggenomen, tenzij in het vernietigingsbesluit is bepaald dat de rechtsgevolgen geheel of gedeeltelijk in stand blijven (art. 10:42 lid 2 Awb).

Tegen een Kroonbesluit tot vernietiging van een besluit of andere op rechtsgevolg gerichte beslissing kan een belanghebbende, inclusief de burgemeester als het om een beslissing van hem gaat, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak (art. 281a Gemeentewet).

Van groot belang is dat de bevoegdheid tot ‘spontane’ vernietiging en schorsing een *repressieve bevoegdheid* is: een bevoegdheid die slechts achteraf kan worden uitgeoefend. In juridische zin kan echter alles worden teruggedraaid; zo wordt een vernietigd besluit geacht nooit te hebben bestaan. De rechtsgevolgen die het besluit (of de andere beslissing) heeft gehad, worden met terugwerkende kracht

---

¹ De specifieke toezichtsregeling ten aanzien van de noodverordeningsbevoegdheid (art. 176) blijft derhalve buiten beschouwing.

weggenomen. Dit neemt echter niet weg dat een besluit ook allerlei feitelijke gevolgen kan hebben gehad, die niet meer ongedaan kunnen worden gemaakt. Dit vormt dus een belangrijke beperking van het repressieve toezicht in vergelijking met het preventieve toezicht (goedkeuring, verklaring van geen bezwaar e.d.).

2.2 Algemene bepalingen inzake controle in de Gemeentewet en in de Awb

Ingevolge art. 180 Gemeentewet is de burgemeester aan de raad verantwoording verschuldigd voor 'het door hem gevoerde bestuur', dus voor elke bevoegdheidsuitoefening en voor elke taak- en plichts vervulling. Deze algemene verantwoordingsplicht wordt in de leden 2 en 3 van dit artikel geconcretiseerd in een inlichtingenplicht. Deze plicht tot het geven van inlichtingen kent twee vormen: ze betreft zowel het geven van inlichtingen aan de raad (ongeclausuleerd; zie lid 2) als aan een of meer leden van de raad (geclausuleerd; zie lid 3). De inlichtingenplicht heeft een bredere reikwijdte dan de verantwoordingsplicht, maar dient er tevens toe de controletaak van de raad(sleden) waar te maken. Nakoming van de informatieplicht kan door de raad alleen politiek worden afgedwongen (motie van wantrouwen). Een beroep op de rechter ter zake is uitgesloten (ABRvS 17 mei 1999, de Gemeentestem 7099). Art. 155, lid 1, kent daarenboven nog een vragenrecht voor elk lid van de raad, terwijl op grond van het tweede lid van dit artikel de raad aan een raadslid een interpellatie kan toestaan.

De raad zelf ten slotte kan ook een onderzoek instellen naar het door de burgemeester (en het college) gevoerde bestuur (art. 155a). De burgemeester is verplicht aan het onderzoek mee te werken bijvoorbeeld door inzage in stukken te verschaffen (art. 155b).

2.3 Artikelsgewijs commentaar bevoegdheden burgemeester

2.3.1 Bevoegdheden openbare orde en veiligheid

2.3.1.a Wetgeving (mede) voor buitengewone omstandigheden

Besluit ex artikel 7 Noodwet Geneeskundigen

Besluit van 05-05-1981, Stb. 403.

Artikel 1

1. Indien de verbinding tussen Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en enig gebied is verbroken, wordt in dat gebied de bij de artikelen 8 en 9 van de Noodwet Geneeskundigen aan hem toegekende bevoegdheid uitgeoefend door Onze Commissaris in de provincie, waartoe dat gebied behoort.

2. In afwijking van het eerste lid worden de daar bedoelde bevoegdheden, indien de verbinding tussen Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en het grondgebied van het openbaar lichaam Zuidelijke IJsselmeerpolders of van de gemeenten Dronten of Lelystad verbroken is, uitgeoefend door de Landdrost van dat openbaar lichaam, onderscheidenlijk de **burgemeester** van de betrokken gemeente.

Artikel 2

Onze Commissaris, de Landdrost en de **burgemeester** oefenen deze bevoegdheden niet uit, dan nadat voor zover mogelijk de betrokken regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid en de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid zijn gehoord.

Algemeen

Ministerie van VWS; volksgezondheid staat centraal.² Regelgeving voor uitzonderlijke omstandigheden, namelijk oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden.³ Het besluit is een uitwerking van artikel 7 Noodwet geneeskundigen,⁴ en dient in uitzonderlijke omstandigheden de dienstverlening door artsen, tandartsen, tandheelkundigen en verloskundigen (art. 1, sub c, Noodwet Geneeskundigen) te reguleren.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 1, tweede lid, Besluit ex art. 7 Noodwet Geneeskundigen bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Vergunningverlening aan geneeskundigen om te werken, waar te nemen dan wel te stoppen met werken. De bevoegdheid is meer precies omschreven in de artikelen 8⁵ en 9⁶ Noodwet Geneeskundigen. In beginsel is dit een bevoegdheid van de minister, maar deze komt de Commissarissen van de Koning toe (art. 1, eerste lid, Besluit) en slechts enkele burgemeesters van limitatief opgesomde gemeenten, als de minister VWS de bevoegdheid niet kan uitoefenen omdat de verbinding met het betreffende gebied is verbroken.

Bijzonderheid: De burgemeester van de betrokken gemeenten dient – indien mogelijk - de regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid en de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid vooraf te horen (art. 2 Besluit) Van speciaal toezicht op de burgemeester is geen sprake, wel bestaat een aanwijzingsbevoegdheid ten opzichte van de GGD.⁷

---

² De AMvB uit 1981 vermeldt in art. 1 en 3 de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Tegenwoordig zou hier de minister van VWS bevoegd zijn.

³ TK 1967-1968, 9706, nrs. 1-3, p. 1 (Noodwet Geneeskundigen).

⁴ *Stb.* 1971, 396.

⁵ Art. 8 luidt "(1) Bij ministeriële regeling kan worden bepaald, dat het geneeskundigen in het algemeen, dan wel dat het geneeskundigen, behorende tot bij de regeling aangewezen categorieën, verboden is zonder vergunning van het bevoegd gezag: a. de uitoefening van de praktijk geheel of voor een deel te staken; b. zich ter uitoefening van de praktijk te vestigen; c. bij ontstentenis of afwezigheid van een geneeskundige diens praktijk langer dan een week waar te nemen. (2) Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend. Aan een vergunning kunnen voorschriften worden verbonden."

⁶ Art. 9 luidt: "(1) Bij ministeriële regeling kan worden bepaald, dat het geneeskundigen in het algemeen, dan wel dat het geneeskundigen, behorende tot bij de regeling aangewezen categorieën, verboden is zonder vergunning van het bevoegd gezag een rechtsbetrekking, strekkende tot de uitoefening van hun beroepswerkzaamheden in dienst van of voor een ander: a. te beëindigen; b. aan te gaan. (2) Een krachtens het eerste lid, onder a, gesteld verbod geldt mede voor de wederpartij. (3) Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend. Aan een vergunning kunnen voorschriften worden verbonden."

⁷ De aanwijzingsbevoegdheid van de minister uit art. 6 Noodwet Geneeskundigen geldt voor het bevoegd gezag, dat wil zeggen voor de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid of een andere autoriteit die krachtens art. 5, eerste lid, van de wet is aangewezen (art. 6 jo. art. 1, sub b, Noodwet Geneeskundigen).

Bodemproductiewet 1939

Wet van 24 juni 1939, Stb. 24-06-1939. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 11 mei 1946, Stb. G 117, 22 juni 1950, Stb. K 258, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo. 3 december 1991, Stb. 607, 17 november 1994, Stb. 858, 3 april 1996, Stb. 366, 6 februari 1997, Stb. 63, 4 december 1997, Stb. 580, 19 oktober 1998, Stb. 610.

Artikel 10

1. Indien de regeeringscommissaris voor de bodemproductie of door hem gemachtigde personen het voor de uitvoering van deze wet noodig achten iemands grond te betreden of bedrijfsgebouwen binnen te gaan, moeten zoowel de eigenaren als de gebruikers van dien grond en die bedrijfsgebouwen dit te allen tijde gedoogen.
2. Worden de in het vorige lid bedoelde handelingen niet gedoogd, dan wordt de tusschenkomst van den **burgemeester** of van den kantonrechter ingeroepen, op wiens bevel het verrichten der handelingen, desnoods met behulp van den sterken arm, wordt mogelijk gemaakt.

Algemeen

Ministerie: LNV. De Bodemproductiewet 1939 is bedoeld voor uitzonderlijke omstandigheden, te weten oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Bodemproductie ziet op handelingen in het kader van akker- en tuinbouw, (pluim)vee- en fruitteelt, bosbouw en houtteelt (art. 1, sub b, Bodemproductiewet 1939). De wet heeft tot doel in bijzondere omstandigheden directe invloed van de rijksoverheid op de voedsel- en houtvoorziening te verzekeren. Bij de uitvoering van de wet wordt de minister van LNV bijgestaan door een regeeringscommissaris (art. 5 Bodemproductiewet 1939).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 10, tweede lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Bevelsbevoegdheid jegens eigenaren en gebruikers van gronden en bedrijfsgebouwen. Burgemeester kan bevelen dat, indien het betreden door de in het eerste lid van artikel 10 aangeduide functionarissen nodig wordt geacht, betrokkenen personen toegelaten worden op terreinen of in gebouwen.

Bijzonderheid: De omschreven bevelsbevoegdheid komt ook toe aan de kantonrechter.

Distributiewet 1939

Wet van 24-06-1939, Stb. 633. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 22 juni 1950, Stb. K 258, 20 december 1984, Stb. 667, 2 november 1990, Stb. 556, 14 november 1991, Stb. 631 jo 13 maart 1997, Stb. 142, 4 juni 1992, Stb. 422, 11 november 1993, Stb. 610, 21 april 1994, Stb. 399, 17 november 1994, Stb. 858, 3 april 1996, Stb. 366, 6 november 1997, Stb. 510, 19 oktober 1998, Stb. 610, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 12

1. In elken kring is een distributiedienst.
2. De **burgemeester** is het hoofd van den dienst en als zoodanig met de leiding daarvan belast. Hij kan, onder goedkeuring van Onzen Minister, een ander aanwijzen, die namens hem met de dagelijksche leiding van den dienst is belast. Hij stelt voor dezen een instructie vast.

3.. (...).

4. In het geval, bedoeld in lid 3, onder *a* van het vorig artikel, regelen de **burgemeesters** onder Onze goedkeuring de inrichting van den distributiedienst in den kring. Zij kunnen daarbij één der gemeenten als centrale gemeente aanwijzen. Bij de door de **burgemeesters** te treffen gemeenschappelijke regeling kan geen openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden ingesteld. De artikelen 2 tot en met 6, 36 tot en met 39 en 99 tot en met 103/ van die wet zijn niet van toepassing.

5. Indien binnen een door Onzen Minister te bepalen termijn een regeling niet aan Onze goedkeuring is onderworpen of Wij die niet goedkeuren, wordt de regeling door Ons vastgesteld.

6. Het bepaalde in de leden 4 en 5 vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van wijziging en opheffing van een gemeenschappelijke regeling.

Artikel 16

Indien zulks naar Ons oordeel voor een doelmatige distributie noodzakelijk is, kunnen Wij, met afwijking van de artikelen 11 tot en met 15 van deze wet, de noodige voorzieningen treffen.

Algemeen

Ministerie van Economische Zaken; ministerie van LNV is er ook bij betrokken. Regelgeving voor uitzonderlijke omstandigheden. Betreft regels om te bevorderen dat in geval van oorlog(sgevaar) of andere buitengewone omstandigheden een doelmatige distributie plaatsvindt van goederen in het belang van volkshuishouding, landsverdediging en veiligheid van niet-militairen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 12, tweede lid, Distributiewet 1939 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester is het hoofd van de distributiedienst en belast met de leiding van die dienst. Hij krijgt in het tweede lid de bevoegdheid om een andere functionaris met de dagelijkse leiding te belasten. De burgemeester dient daarvoor dan wel een instructie te maken.

Specifiek toezicht: Goedkeuring (verticaal) en in de plaats stellen (verticaal). De minister van Economische Zaken dient goedkeuring te geven voor de benoeming (art. 12, tweede lid). Voorts kan de Kroon in het belang van een doelmatige distributie maatregelen nemen waarbij van artikel 12 wordt afgeweken (art. 16 Distributiewet).

Aard bevoegdheid: Art. 12, vierde en zesde lid, Distributiewet 1939 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Indien twee of meer gemeenten samen een kring vormen (art. 11, derde lid) hebben de burgemeesters van de betreffende gemeenten de bevoegdheid om de inrichting van de distributiedienst te regelen. Dit kan tot op zekere hoogte via een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen: er kan wel een centrale gemeente worden aangewezen, maar oprichting van een openbaar lichaam is uitgesloten (art. 12, vierde lid). De burgemeesters kunnen de gemeenschappelijke regeling ook wijzigen of opheffen (art. 12, zesde lid).

Specifiek toezicht: Goedkeuring (verticaal) en in de plaats stellen (verticaal). De Kroon moet instelling, wijziging of intrekking van de gemeenschappelijke regeling goedkeuren. De minister van Economische Zaken bepaalt de termijn voor

goedkeuring. Indien de Kroon goedkeuring onthoudt, stelt zij zelf de regeling vast (art. 12, vierde tot en met zesde lid). De Kroon kan in het belang van een doelmatige distributie maatregelen nemen waarbij van artikel 12 wordt afgeweken (art. 16 Distributiewet).

Overige: Wetsvoorstel 27 008 bevat een bepaling waarin de verwijzing naar de artikelen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt gewijzigd.⁸

Artikel 15

- 1.** De **burgemeesters** treffen de maatregelen, noodig om de juiste uitvoering van de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften te verzekeren.
- 2.** In het belang van een goede distributie geven zij algemeen verbindende voorschriften. Deze worden na vaststelling terstond aan Onzen Minister medegedeeld.
- 3.** De voorschriften worden afgekondigd op de wijze, bepaald voor gemeentelijke strafverordeningen; zij treden, voor zoover zij zelf niet een later tijdstip aanwijzen, in werking met ingang van den dag na dien der afkondiging.
- 4.** Indien de **burgemeester** nalatig blijft aan het bepaalde in de vorige leden uitvoering te geven, of wel - in geval Onze Minister aanvulling, wijziging of intrekking van gegeven voorschriften gewenscht acht - zoodanige aanvulling, wijziging of intrekking, ondanks daartoe strekkende aanmaning, binnen een te stellen termijn van tenminste vier en twintig uur niet tot stand brengt, geschiedt de vaststelling van de noodige voorschriften door dien Minister; zoodanige voorschriften worden geacht van den **burgemeester** afkomstig te zijn. De afkondiging geschiedt terstond nadat het besluit door den **burgemeester** is ontvangen. De voorschriften treden in werking met ingang van den dag na dien der afkondiging, tenzij door Onzen Minister een ander tijdstip is bepaald.
- 5.** (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 15, eerste en tweede lid, Distributiewet 1939 bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: Het eerste lid bevat een algemene uitvoeringsbevoegdheid: De burgemeester dient alle maatregelen te treffen die nodig zijn om de bij of krachtens deze wet gegeven regels juist uit te voeren. Daarnaast heeft hij regelgevende bevoegdheid in het belang van een goede distributie (tweede lid). Indien twee of meer gemeenten samen via een gemeenschappelijke regeling een distributiedienst hebben (art. 11, derde lid, sub a), komen de genoemde bevoegdheden toe aan het orgaan dat respectievelijk de organen die daarvoor is respectievelijk zijn aangewezen (art. 15, vijfde lid).

Speciaal toezicht: Kennisgevingsplicht (verticaal), taakverwaarlozingsregeling (verticaal) en aanwijzingsbevoegdheid (verticaal). De burgemeester moet de door hem afgekondigde algemeen verbindende voorschriften onmiddellijk mededelen aan de minister van Economische Zaken of, indien de voorschriften de voedselvoorziening betreffen, de minister van LNV (art. 15, tweede lid). De genoemde ministers zijn bevoegd om de uitvoeringsbevoegdheid en/of de regelgevende bevoegdheid van de eerste twee leden uit te oefenen als de burgemeester nalatig is of weigert uitvoering te geven aan door de minister gewenste aanvullingen, intrekking of wijziging van voorschriften (art. 15 vierde lid). Tot slot kan de Kroon in het belang van een

---

⁸ Kamerstukken II, vergaderjaar 1999-2001, 27 008, nr. 3, p. 11.

doelmatige distributie maatregelen nemen waarbij van artikel 15 wordt afgeweken (art. 16 Distributiewet).

Inkwartieringswet

Wet van 18-06-1953, Stb. 305. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 7 juli 1955, Stb. 390, 22 mei 1958, Stb. 296, 23 juni 1976, Stb. 377, 4 februari 1988, Stb. 21, 11 februari 1988, Stb. 77, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo 3 december 1991, Stb. 607, 22 mei 1991, Stb. 394, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 11 november 1993, Stb. 610, 22 juni 1994, Stb. 573, 26 april 1995, Stb. 250, 3 april 1996, Stb. 366, 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 6

- 1.** Ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën anders dan in buitengewone omstandigheden kunnen degenen, die daartoe door Onze Minister zijn aangewezen, een aanvraag richten tot de **burgemeester** van de gemeente. Onze Minister bepaalt in hoeverre daarbij bescheiden moeten worden getoond.
- 2.** De **burgemeester** voldoet aan de aanvraag met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk, hetzij door beschikbaarstelling vanwege de gemeente, hetzij door vordering van de inwoners.
- 3.** (...).

Algemeen

Ministerie van Defensie. Regelgeving voor normale (hoofdstuk II) en buitengewone (hoofdstuk III) omstandigheden. Betreft regels om onder meer te waarborgen dat (on)roerende zaken beschikbaar worden gesteld en diensten worden verricht zodat militairen kunnen beschikken over onderdak, voedsel en transportmiddelen (art. 3-5 Inkwartieringswet). Onder militairen vallen ook strijdkrachten van met het Koninkrijk verbonden mogelijkheden (art. 1 en 2 Inkwartieringswet).

Bevoegdheden uit hoofdstuk II (normale omstandigheden)

Aard bevoegdheid: Artikel 6, tweede lid, Inkwartieringswet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Burgemeester heeft de bevoegdheid om goederen en zaken te vorderen van ingezetenen en ter beschikking te stellen aan het leger voor inkwartiering en onderhoud.⁹ In eerste instantie dient het rijk de gewenste voorzieningen te leveren (art. 14, eerste lid), vervolgens de gemeente of burgers die vrijwillig meewerken (art. 13, eerste lid) en als dat allemaal onvoldoende resultaat oplevert, dan maakt de burgemeester gebruik van zijn vorderingsbevoegdheid (art. 13, tweede lid).¹⁰ Daarbij is hij gebonden aan de voorwaarden van art. 17-19. Voor zover het transporten (art. 4) of leverantiën (art. 5) betreft geven respectievelijk art. 24 en 27 nadere regels. De minister van Defensie bepaalt wie bevoegd zijn een aanvraag tot de burgemeester te richten. Daarbuiten is geen vordering mogelijk: militairen mogen niet rechtstreeks (on)roerende zaken of diensten van burgers eisen (art. 7, tweede lid). De wet voorziet in een regeling voor schadeloosstelling waarbij de burgemeester

⁹ Art. 3 van de wet omschrijft de begrippen inkwartiering en onderhoud.

¹⁰ E.T. Brainich von Brainich Felth, Staatsnoodrecht (dissertatie Leiden), W.E.J. Tjeenk Willink, Zwolle 1993, p. 154-157.

beslissingsbevoegdheid toekomt, maar hij is daarbij veelal gebonden aan richtlijnen en tarieven die de minister van Defensie vaststelt (art. 11 Inkwartieringswet).¹¹

Artikel 26

1. Indien na het uitbrengen van de vordering blijkt, dat de bestemming van het gehele transport of van een gedeelte daarvan dient te worden gewijzigd, kan dit geschieden door de **burgemeester** van de gemeente, waar het transport zich aldan bevindt, of door de hoogste militaire gezagsdrager ter plaatse.

2. Degene, die de bestemming van het transport wijzigt, geeft hiervan een schriftelijk bewijs af aan degene van wie het transport gevorderd is.

Bevoegdheden uit hoofdstuk II (normale omstandigheden)

Aard bevoegdheid: Artikel 26, eerste lid, Inkwartieringswet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de bestemming van een (deel van het) transport wijzigen, als het transport zich in zijn gemeente bevindt.

Bijzonderheid: Deze bevoegdheid komt ook toe aan de hoogste militaire gezagsdrager in de gemeente.

Artikel 29

1. De in het voorgaande artikel bedoelde officieren zijn tevens bevoegd ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën een aanvraag te richten tot de **burgemeester**, op de wijze als omschreven in artikel 6.

2. De bepalingen van hoofdstuk II zijn op deze aanvraag van toepassing met dien verstande dat de vordering van leverantiën niet beperkt is tot de in artikel 27 bedoelde omstandigheden.

Bevoegdheden uit hoofdstuk III (buitengewone omstandigheden)

Aard en inhoud bevoegdheid: Artikel 29, tweede lid, Inkwartieringswet bevat een kleine wijziging van de bevoegdheden van de burgemeester uit Hoofdstuk II van de Inkwartieringswet. Deze bevoegdheden zijn hierboven reeds besproken. Het betreft uitvoeringsbevoegdheden. Daarnaast is een groot verschil met de regeling in normale omstandigheden, dat in buitengewone omstandigheden de vorderingsbevoegdheid primair aan officieren van de krijgsmacht van het Koninkrijk toekomt (art. 29, eerste lid, Inkwartieringswet). Zij kunnen echter besluiten niet zelf te vorderen maar een aanvraag bij de burgemeester in te dienen (art. 29, eerste lid).

Artikel 51

1. Degene die een vordering gedaan heeft is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van de bij of krachtens deze wet gestelde verplichtingen.

2. (...)

Bevoegdheden uit hoofdstuk IV (buitengewone en gewone omstandigheden)

Aard bevoegdheid: Art. 51, eerste lid, Inkwartieringswet bevat een handavingsbevoegdheid.

---

¹¹ De bevoegdheid om te beslissen over schadeloosstelling heeft slechts zeer indirect een band met handhaving van de openbare orde en veiligheid. Aangezien het ook geen handavingsbevoegdheid van de burgemeester betreft, valt deze bevoegdheid buiten het bestek van dit onderzoek en wordt deze verder niet besproken.

Inhoud: Indien de burgemeester overgaat tot vordering (art. 6 en art. 29, eerste lid, Inkwartieringswet), ontleent hij aan art. 51 de bevoegdheid om desnoods met bestuursdwang op te treden.¹²

Inkwartieringsbesluit

Besluit van 20-07-1953, Stb. 342. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 10 mei 1966, Stb. 354, 7 maart 1979, Stb. 131, 21 juni 1991, Stb. 395, 7 april 1994, Stb. 265, 30 mei 1996, Stb. 278, 25 juni 1997, Stb. 339, 15 december 1997, Stb. 702, 14 september 2001, Stb. 415.

Artikel 55

De **burgemeester** doet nagaan of alle motorrijtuigen verschenen zijn. Hij doet, zo dit niet het geval mocht zijn, een onderzoek instellen naar de redenen van het niet verschijnen, en stelt de keuringscommissaris van de resultaten van dit onderzoek in kennis.

Algemeen

Ministerie van Defensie. Regelgeving voor normale en buitengewone omstandigheden. Betreft regels om onder meer te waarborgen dat (on)roerende zaken beschikbaar worden gesteld en diensten worden verricht zodat militairen kunnen beschikken over onderdak, voedsel en transportmiddelen. Het besluit is een uitwerking van de Inkwartieringswet.¹³ De burgemeester krijgt in dit besluit veel zorg(plichten) maar weinig bevoegdheden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 55 Inkwartieringsbesluit bevat een uitvoeringsbevoegdheid.¹⁴

Inhoud: De burgemeester onderzoekt waarom voertuigen niet voor keuring zijn aangeboden en rapporteert aan de keuringscommissaris, een door de minister van Defensie benoemde functionaris (art. 40, eerste lid, sub b, Inkwartieringsbesluit).

Artikel 62

1. Elke houder van een motorrijtuig, dat krachtens het voorgaande artikel is aangewezen, ontvangt van de **burgemeester** een lastgeving, inhoudende de verplichting het motorrijtuig in voorkomend geval ter vordering aan te bieden overeenkomstig de bepalingen van de achtste afdeling van dit hoofdstuk. Het model van de lastgeving wordt door Onze Minister vastgesteld en in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

---

¹² Hij kan de kosten invorderen bij dwangbevel (art. 5:26 Awb) en kan dat ook op verzoek van een militair, indien laatgenoemde bestuursdwang heeft gelast (art. 52 Inkwartieringswet).

¹³ Wet van 18-06-1953, *Stb.* 305.

¹⁴ Deze bepaling roept de vraag op of daadwerkelijk een bestuursbevoegdheid wordt toegekend, of dat veeleer sprake is van een taakomschrijving. Immers enerzijds krijgt de burgemeester de plicht om een onderzoek in te stellen en derhalve ook de bevoegdheid om dat te doen, maar deze bevoegdheid wordt verder niet gespecificeerd; de burgemeester krijgt geen instrumenten om deze onderzoeksplicht in te vullen. Gegeven het feit dat al snel vrijheden van burgers in het geding zijn bij onderzoek door de overheid, zou dat, mede gegeven het systeem van grondrechtenbescherming dat in Nederland geldt, wel voor de hand liggen. Desalniettemin krijgt de burgemeester de door deze bepaling de mogelijkheid om medewerking te vragen, met een beroep op de wet, aan een onderzoek en hij kan met name andere overheidsfunctionarissen/organen tot medewerking verplichten. Dit rechtvaardigt opname bij de bevoegdheden.

2. De lastgeving kan vergezeld zijn van nadere instructies en bescheiden, welke de vorderingscommissaris-motorrijtuigen en de **burgemeester** nodig oordelen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 62, tweede lid, Inkwartieringsbesluit bevat een uitvoeringsbevoegdheid. *Inhoud:* De burgemeester stuurt houders van motorrijtuigen een lastgeving om hun voertuig ter vordering aan te bieden. De burgemeester heeft niet de bevoegdheid om zelf te beslissen aan wie hij een dergelijke lastgeving stuurt, deze bevoegdheid berust bij de vorderingscommissaris-motorrijtuigen (art. 61, eerste lid, Inkwartieringsbesluit). Wel heeft de burgemeester de bevoegdheid om eventueel nadere instructies aan houders van motorrijtuigen te geven.

Bijzonderheid: De instructiebevoegdheid komt ook aan de vorderingscommissaris-motorrijtuigen toe.

Artikel 70

1. Op de houder van een motorrijtuig, aan wie een lastgeving als bedoeld in de openbare bekendmaking is verstrekt, rust de verplichting het aangewezen motorrijtuig tijdig op de verzamelplaats in de gemeente aanwezig te doen zijn en vandaar naar de plaats van bestemming te brengen of te doen brengen op de wijze als bepaald in artikel 73.

2. Een zelfde verplichting rust op de werknemer, die in dienst is van de in het eerste lid bedoelde houder, indien deze hem daartoe opdracht geeft.

3. Bij gebreke van een opdracht van de houder kan een zodanige opdracht door de **burgemeester** of een militaire autoriteit worden gegeven.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 70, derde lid, Inkwartieringsbesluit bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan werknemers de opdracht geven om gevorderde voertuigen naar een verzamelplaats te brengen, als de houder van het betreffende voertuig een dergelijke opdracht niet geeft aan de werknemer of (zie art. 71, tweede lid, Inkwartieringsbesluit) als de houder wel een dergelijke opdracht heeft gegeven maar de werknemer weigert deze uit te voeren.

Bijzonderheid: De bevoegdheid komt ook aan een militaire autoriteit toe.

Artikel 71

1. Indien de werknemer weigert aan een opdracht van de houder, bedoeld in het tweede lid van het voorgaande artikel, te voldoen, dient de houder daarvan terstond mondeling, zo mogelijk telefonisch, kennis te geven aan de **burgemeester**.

2. De **burgemeester** treft alsdan maatregelen, opdat zo spoedig mogelijk een opdracht, bedoeld in het derde lid van het voorgaande artikel, wordt verstrekt.

Zie het commentaar bij art. 70 Inkwartieringsbesluit.

Artikel 73

1. De **burgemeester** doet op de verzamelplaatsen in de gemeente colonnes samenstellen van de motorrijtuigen, welke onder leiding van door de **burgemeester** aangewezen colonnecommandanten naar de plaats van bestemming gaan. Bij voorkeur zullen als colonnecommandanten worden aangewezen leden van de politie.

2. Voorts doet de **burgemeester** op de verzamelplaatsen in de gemeente nagaan, of alle daarvoor in de termen vallende motorrijtuigen aanwezig zijn.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 73, eerste en tweede lid, Inkwartieringsbesluit bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De bevoegdheid om colonnecommandanten aan te wijzen (bij voorkeur politieagenten) voor transporten van gevorderde voertuigen. Tevens de bevoegdheid om colonnes te doen samenstellen en te laten controleren of alle motorrijtuigen aanwezig zijn.

Artikel 74

1. De **burgemeester** doet terstond bij de houders van de motorrijtuigen, welke niet op het aangegeven tijdstip op de verzamelplaats in de gemeente verschenen zijn, een onderzoek instellen naar de redenen van het niet verschijnen en bevordert met alle hem ten dienste staande middelen, dat de motorrijtuigen alsnog op de plaats van hun bestemming komen.

2. Te dien einde kan hij, daarbij optredend namens Onze Minister, desnodig bestuursdwang toepassen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 74, eerste lid, Inkwartieringsbesluit bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om te onderzoeken waarom voertuigen ontbreken en verplichting om met alle middelen die hem ten dienste staan de voertuigen alsnog te laten komen. Het betreft hier een zeer beperkte bevoegdheid, immers de bestuursdwangbevoegdheid ligt bij de minister van Defensie (art. 74, tweede lid), de burgemeester kan deze bevoegdheid in mandaat uitoefenen. De vorderingscommissaris beslist uiteindelijk welke maatregelen getroffen moeten worden als voertuigen uiteindelijk toch niet verschijnen (art. 75).

Artikel 82r

1. De inwoners aan wie een lastgeving ingevolge artikel 82l, eerste lid, is toegezonden, zijn verplicht de in de lastgeving vermelde zaken af te leveren of te doen afleveren op de in de openbare kennisgeving vermelde dag en op de plaats en het uur, in de lastgeving vermeld. De toegezonden lastgeving dient medegebracht te worden.

2. De werknemer die in dienst is van degene aan wie de lastgeving is toegezonden, is, indien laatstbedoelde persoon hem daartoe opdracht geeft, verplicht er aan mede te werken dat aan de vordering kan worden voldaan.

3. Bij gebreke van een opdracht, als bedoeld in het tweede lid, kan een zodanige opdracht door de **burgemeester** of een militaire autoriteit worden gegeven.

4. (...)

Artikel 82s

1. Indien de werknemer weigert te voldoen aan een opdracht als bedoeld in artikel 82r, tweede lid, dient de werkgever daarvan terstond mondeling, zo mogelijk telefonisch, kennis te geven aan de **burgemeester**.

2. De **burgemeester** treft alsdan maatregelen opdat zo spoedig mogelijk een opdracht, als bedoeld in artikel 82r, derde lid, wordt verstrekt.

3. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 82r, derde lid, Inkwartieringsbesluit bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan werknemers de opdracht geven om gevorderde roerende zaken¹⁵ af te (laten) leveren als werkgever een dergelijke opdracht niet geeft, of indien de opdracht wel is gegeven, maar de werknemer medewerking weigert (art. 82s, tweede lid, jo art. 82r, derde lid). Bij een algemene vordering (art. 82c, tweede lid) komt de burgemeester dezelfde bevoegdheid toe (art. 82z, vierde lid).

Bijzonderheid: De bevoegdheid komt ook aan een militaire autoriteit toe. De bestuursdwangbevoegdheid ligt bij de Minister van Defensie; de burgemeester kan in mandaat bestuursdwang toepassen (art. 82x¹⁶, en bij een algemene vordering: art. 82z, zesde lid¹⁷).

Onteigeningswet

Wet van 28-08-1851, Stb. 125. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 1 juni 1861, Stb. 54, 29 maart 1877, Stb. 52, 15 april 1886, Stb. 64, 22 juni 1901, Stb. 158, 7 november 1910, Stb. 313, 3 augustus 1914, Stb. 351, 30 augustus 1917, Stb. 575, 20 april 1918, Stb. 259, 11 januari 1919, Stb. 9, 27 juni 1919, Stb. 422, 5 juli 1920, Stb. 329, 15 januari 1921, Stb. 15, 19 februari 1921, Stb. 72 en Stb. 73, 6 mei 1921, Stb. 711, 21 januari 1922, Stb. 25 (Tekstplaatsing), 19 mei 1922, Stb. 349, 22 juni 1923, Stb. 280, 16 december 1927, Stb. 389, 31 juli 1930, Stb. 342, 9 juli 1931, Stb. 266, 8 juli 1932, Stb. 342, 14 juni 1934, Stb. 316, 4 april 1935, Stb. 172, 23 april 1936, Stb. 302, 9 december 1937, Stb. 208, en 17 mei 1939, Stb. 523, bij Besluit van 17 september 1944, Stb. E 93, en bij de Wetten van 10 juli 1952, Stb. 404, 21 juli 1954, Stb. 383, 28 juni 1956, Stb. 385, 23 januari 1958, Stb. 37, 2 mei 1958, Stb. 219, 21 januari 1959, Stb. 23, 8 februari 1961, Stb. 30, 8 februari 1961, Stb. 55, 12 december 1962, Stb. 587, 1 augustus 1964, Stb. 344, 28 mei 1965, Stb. 264, 27 oktober 1965, Stb. 510, 13 november 1969, Stb. 536, 28 januari 1971, Stb. 44, 27 oktober 1972, Stb. 578, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1977, Stb. 455, 7 juni 1978, Stb. 354, 22 mei 1981, Stb. 319, 25 januari 1984, Stb. 19, 5 september 1984, Stb. 406, 9 mei 1985, Stb. 299, 11 september 1985, Stb. 510, 18 juni 1987, Stb. 324, 7 september 1987, Stb. 407 (Tekstplaatsing art. 77 t/m 96), 3 december 1987, Stb. 591, 4 februari 1988, Stb. 21, 29 september 1988, Stb. 473, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo 3 december 1991, Stb. 607, 6 juni 1991, Stb. 379 jo 2 september 1991, Stb. 444, 29 augustus 1991, Stb. 439, 14 november 1991, Stb. 631, 4 juni 1992, Stb. 422, 2 juli 1992, Stb. 414, 23 december 1992, Stb. 722, 22 december 1993, Stb. 1994, 28, 4 oktober 1995, Stb. 497, 3 april 1996, Stb. 366, 20 juni 1996, Stb. 411, 13 maart 1997, Stb. 142, 6 november 1997, Stb. 510, 1 juli 1998, Stb. 440, 28 januari 1999, Stb. 30, 1 juli 1999, Stb. 302, 2

¹⁵ Niet zijnde motorrijtuigen: art. 82b Inkwartieringsbesluit.

¹⁶ “Onverminderd het bepaalde in de artikelen 82v en 82w kan de commandant of de burgemeester van de gemeente, waar de gevorderde zaken zich bevinden, namens Onze Minister, met betrekking tot de gevorderde goederen bestuursdwang toepassen.”

¹⁷ “De commandant van het onderdeel of de dienst waarvoor de gevorderde goederen bestemd zijn, dan wel de de burgemeester kan, namens Onze Minister, met betrekking tot de gevorderde goederen bestuursdwang toepassen.”

december 1999, Stb. 553, 9 december 1999, Stb. 534, 6 september 2000, Stb. 396, 6 december 2001, Stb. 581, 31 januari 2002, Stb. 115, 18 april 2002, Stb. 230 jo 16 augustus 2002, Stb. 429 (Tekstplaatsing), 16 mei 2002, Stb. 292, 28 mei 2002, Stb. 348, 20 juni 2002, Stb. 330, 21 november 2002, Stb. 588, 22 mei 2003, Stb. 218, 20 november 2003, Stb. 519.

Artikel 76a ter

- 1.** Door of op last van de **burgemeesters** kunnen, na bijzondere of algemene machtiging van Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij onderscheidenlijk Onze Minister van Economische Zaken, levensmiddelen, grondstoffen van levensmiddelen onderscheidenlijk huishoudelijke artikelen en brandstoffen onmiddellijk in bezit worden genomen onder zo spoedig mogelijke afgifte van een schriftelijk bewijsstuk van de inbezitneming.
- 2.** De op grond van het eerste lid in bezit genomen waren worden onverwijld, op door de **burgemeester** te bepalen wijze, ter beschikking gesteld ten behoeve van de bevolking van de gemeente of van aldaar bestaande bedrijven, tegen prijzen, die niet te boven gaan de daarvoor door Onze voornoemde Minister bepaalde bedragen.
- 3.** (...).
- 4.** (...).
- 5.** De schatters worden door Onze voornoemde Minister of, ingevolge diens bijzondere of algemene machtiging, door de **burgemeester** benoemd
- 6.** (...).

Artikel 76c

- 1.** Onze voornoemde Minister kan bepalen, dat de **burgemeester** bepaalde soorten of hoeveelheden van genoemde waren in bezit zal nemen, alsmede dat van in bezit genomen waren gedeelten ter beschikking worden gesteld van den **burgemeester** eener andere gemeente tegen den prijs en op de wijze, door dien Minister te bepalen.
- 2.** Voldoet de **burgemeester** niet onmiddellijk hieraan, dan geschiedt de inbezitneming en de terbeschikkingstelling van burgemeesters van andere gemeenten door dien Minister.
- 3.** Alsdan wordt de schadeloosstelling bepaald op de wijze, bij artikel 76a ter geregeld, met dien verstande, dat de benoeming der schatters dan steeds geschiedt door dien Minister.
- 4.** Het vierde en het laatste lid van artikel 76a ter zijn ook in dit geval van toepassing, met dien verstande, dat de uitgave komt ten laste van de gemeente, te welker behoeve de waren zijn beschikbaar gesteld.

Algemeen

Ministerie van Economische Zaken; het ministerie van LNV is er ook bij betrokken. Regelgeving voor buitengewone en normale omstandigheden. Betreft regels voor onteigening in het algemeen belang.

Bevoegdheid in buitengewone omstandigheden

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 76a ter, eerste lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De minister van LNV of Economische Zaken kunnen een algemene of bijzondere machtiging afgeven tot onteigening van goederen (art. 76a ter lid 1).

Als dit is gebeurd dan heeft de burgemeester de bevelsbevoegdheid om goederen¹⁸ te onteigenen en onverwijld aan de bevolking ter beschikking te stellen.

Specifiek toezicht: Toezicht voor de situatie dat de burgemeester gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid van art. 76a ter en vervolgens de goederen moet afstaan aan een andere gemeente (art. 76, eerste lid). Indien de burgemeester de beslissingen van de minister niet onmiddellijk uitvoert kan de minister zelf de goederen in bezit nemen en verstrekken aan andere gemeenten (art. 76c, tweede lid).

Artikel 76b

Indien degene, onder wien de **burgemeester** in het vorig artikel genoemde waren in bezit wil nemen, onmiddellijk ten genoegen van den **burgemeester** aanbiedt zelf op door dezen goedgekeurde wijze die waren ter beschikking te stellen tegen prijzen, die niet te boven gaan de daarvoor door Onzen voornoemden Minister bepaalde bedragen, kan de **burgemeester** de inbezitneming opschorten.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 76b bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om de inbezitneming van goederen op te schorten als betrokkene aanbiedt ze zelf aan de bevolking beschikbaar te stellen tegen een bepaalde prijs.

Artikel 76e

1. De **burgemeester** zoomede de door hem aan te wijzen ambtenaren zijn te allen tijde bevoegd de uitlevering te vorderen van de in bezit te nemen waren. Zij, alsmede de hen op hun last vergezellende personen hebben te allen tijde vrijen toegang tot alle plaatsen, waar redelijkerwijs vermoed kan worden, dat zich de waren bevinden. Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

2. Is de plaats tevens eene woning of alleen door eene woning toegankelijk, dan treden zij deze tegen den wil des bewoners niet binnen dan op bijzonderen of algemeenen schriftelijken last van den **burgemeester**.

3. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 76^e, eerste lid bevat een handhavingsbevoegdheid

Inhoud: De burgemeester kan afstand vorderen van de in bezit te nemen waren. Tevens heeft hij de bevoegdheid tot betreden van plaatsen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zich de zaken bevinden. Bij weigering van de toegang kan hij zich met hulp van de politie toegang verschaffen (eerste lid). Hij kan tevens een last tot binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner geven (tweede lid).

---

¹⁸ Ook voedsel voor dieren, art. 76d.

Oorlogswet voor Nederland

Wet van 03-04-1996, Stb. 368. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 14

De commissaris van de Koning en de **burgemeester** oefenen hun bevoegdheden tot het inroepen van bijstand van de Koninklijke marechaussee of van andere onderdelen van de krijgsmacht niet uit, maar kunnen bedoelde bijstand ter handhaving van de openbare orde en veiligheid verzoeken aan Onze Minister van Defensie dan wel in geval van de beperkte of de algemene noodtoestand aan het militair gezag.

Algemeen

Ministerie van Algemene Zaken, betreft Defensie. Regelgeving voor buitengewone omstandigheden. De Oorlogswet bevat buitengewone bevoegdheden voor het militaire gezag en voor bestuursorganen, waarbij veelal sprake is van centralisatie van bevoegdheden. De Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden maakt het mogelijk dat een beperkte of een algemene noodtoestand wordt afgekondigd en regelt onder meer welke bevoegdheden uit de Oorlogswet voor Nederland in die situaties kunnen worden uitgeoefend. De centralisatie van bevoegdheden is direct te zien als men de plaats van de burgemeester in de Oorlogswet bekijkt. De burgemeester speelt geen rol van betekenis, integendeel, hij kan in de genoemde situaties vrijwel al zijn bevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid kwijtraken aan het militaire gezag (art. 29-30 Oorlogswet voor Nederland).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 14 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester mag zijn bevoegdheid uit art. 58-59 Politiewet niet uitoefenen. Desalniettemin kan hij om bijstand verzoeken, maar dan bij een andere instantie dan normaal. Art. 14 Oorlogswet voor Nederland verleent hem de bevoegdheid om te verzoeken om bijstand van de marechaussee of van andere onderdelen van de krijgsmacht ter handhaving van de openbare orde en veiligheid bij de minister van Defensie. Is een beperkte of algemene noodtoestand uitgeroepen dan richt hij het verzoek aan het militair gezag.

Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag

Wet van 03-04-1996, Stb. 367. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 5

- 1.** Onze Minister van Binnenlandse Zaken, de commissaris van de Koning en de **burgemeester** zijn bevoegd, indien kennis daarvan naar hun oordeel voor de uitoefening van de in dit hoofdstuk gegeven bevoegdheden noodzakelijk is, van een ieder inlichtingen te verlangen en inzage te vorderen van bescheiden alsmede van informatiedragers waarop gegevens zijn vastgelegd.
- 2.** Indien inzage als bedoeld in het eerste lid is gevorderd, kunnen zij teneinde afschriften te maken voor korte tijd afgifte vorderen dan wel schriftelijke vastlegging en afgifte vorderen.

3. Een ieder is verplicht de op grond van het eerste lid verlangde inlichtingen volledig en naar waarheid te verstrekken en de op grond van dat lid gevorderde inzage alsmede de op grond van het tweede lid gevorderde afgifte dan wel schriftelijke vastlegging en afgifte te verlenen.

4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken, de commissaris van de Koning dan wel de **burgemeester** bepaalt op welke wijze en binnen welke termijn de in het derde lid bedoelde verplichting moet worden nagekomen.

5 (...).

Artikel 6

1. De commissaris van de Koning en de **burgemeester** handelen bij de uitoefening van hun bevoegdheden die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en veiligheid, in overeenstemming met de aanwijzingen van Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

2. De **burgemeester** handelt bij de uitoefening van zijn bevoegdheden die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en veiligheid, mede in overeenstemming met de aanwijzingen van de commissaris van de Koning.

3. Bij twijfel of de bevoegdheden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn uitgeoefend in overeenstemming met de aanwijzingen van Onze voornoemde Minister en van de commissaris van de Koning, verbinden de maatregelen, genomen krachtens die bevoegdheden, totdat zij zijn ingetrokken.

4. Ten aanzien van de voorschriften die op de voet van dit artikel zijn uitgevaardigd, blijft artikel 176, derde tot en met zesde lid, van de Gemeentewet buiten toepassing.

Artikel 7

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd te voorzien in de uitoefening van de bevoegdheden van de commissaris van de Koning en de **burgemeester** die betrekking hebben op handhaving van de openbare orde en veiligheid, door die uitoefening geheel of ten dele aan zich te trekken dan wel daarmee geheel of ten dele een ander orgaan van burgerlijk gezag te belasten.

2. Indien Onze voornoemde Minister van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, gebruik maakt brengt hij dit terstond ter algemene kennis. Artikel 176, derde tot en met zesde lid, van de Gemeentewet blijft in dat geval buiten toepassing.

Algemeen

Ministerie van Algemene Zaken; ministerie van Defensie is er ook bij betrokken. Regelgeving voor buitengewone omstandigheden. Betreft regels inhoudende buitengewone bevoegdheden voor instanties buiten het leger. Het doel van de wet is handhaving van de openbare orde en veiligheid in uitzonderlijke omstandigheden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 5 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan inlichtingen en inzage in stukken/kennisdragers vragen, voor zover de informatie naar zijn oordeel noodzakelijk is om zijn taken op basis van deze wet uit te voeren. Bevoegdheid om afschriften te maken (tweede lid) en een termijn te stellen waarbinnen de gewenste informatie moet worden gegeven (derde lid).

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal) en bevoegdheidsuitoefening ontnemen (verticaal). De minister van BZK en de Commissaris van de Koning kunnen de burgemeester aanwijzingen geven als hij bevoegdheden betreffende de

openbare orde en veiligheid uitoefent (art. 6, eerste en tweede lid). De minister kan ook besluiten de betreffende bevoegdheden zelf uit te oefenen of door een ander bestuursorgaan van burgerlijk gezag te laten uitoefenen (art. 7)

Artikel 11

- 1.** De **burgemeester** is bevoegd te bepalen dat geen samenkomsten of vergaderingen op openbare plaatsen, geen samenkomsten of vergaderingen van meer dan tien personen op andere dan openbare plaatsen of geen betogingen zullen worden gehouden dan met zijn schriftelijke vergunning.
- 2.** Aan de vergunning kunnen beperkingen en voorschriften worden verbonden.
- 3.** Elke samenkomst, vergadering of betoging gaat, ook indien voor het houden daarvan vergunning is gegeven, op door of namens de **burgemeester** gedane vordering terstond uiteen.
- 4.** Het eerste tot en met derde lid is niet van toepassing op samenkomsten tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging op andere dan openbare plaatsen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 11, eerste lid, tweede en derde lid, bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester kan het voorschrift uitvaardigen dat het, behoudens een vergunning, verboden is om te demonstreren en/of samen te komen of te vergaderen op openbare plaatsen, om samen te komen of te vergaderen op niet-openbare plaatsen als er meer dan tien personen bij zijn betrokken. Deze bevoegdheid geldt niet voor samenkomsten tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging op niet-openbare plaatsen (art. 11, eerste en vierde lid). Bevoegdheid tot vergunningverlening ligt ook bij de burgemeester en hij kan beperkingen en voorschriften aan de vergunning verbinden (art. 11, eerste en tweede lid). Het derde lid geeft de burgemeester de bevoegdheid te bevelen dat deelnemers aan een samenkomst, demonstratie of vergadering meteen uiteen gaan. Hij heeft tevens de bevoegdheid deze bevelsbevoegdheid te mandateren.

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal) en bevoegdheidsuitoefening ontnemen (verticaal). De minister van BZK en de Commissaris van de Koning kunnen de burgemeester aanwijzingen geven als hij bevoegdheden betreffende de openbare orde en veiligheid uitoefent (art. 6, eerste en tweede lid). De minister kan ook besluiten de betreffende bevoegdheden zelf uit te oefenen of door een ander bestuursorgaan van burgerlijk gezag te laten uitoefenen (art. 7).

Artikel 15

- 1.** De **burgemeester** is bevoegd een ieder aan zijn kleding en degene die de openbare orde en veiligheid verstoort of ten aanzien van wie een gegrond vermoeden bestaat dat hij zich daaraan schuldig zal maken, ook aan zijn lichaam te onderzoeken.
- 2.** (...).
- 3.** (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 15 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid tot onderzoek aan de kleding van een ieder en bevoegdheid tot onderzoek aan het lichaam van personen van wie een gegrond vermoeden bestaat dat hij zich aan verstoring van de openbare orde en veiligheid schuldig maakt of schuldig zal maken (eerste lid). De bevoegdheid geldt niet jegens militairen als één of meer

van de artikelen 9 tot en met 53 van de Oorlogswet voor Nederland in gebruik zijn gesteld (art. 15, derde lid).

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal) en bevoegdheidsuitoefening ontnemen (verticaal). De minister van BZK en de Commissaris van de Koning kunnen de burgemeester aanwijzingen geven als hij bevoegdheden betreffende de openbare orde en veiligheid uitoefent (art. 6, eerste en tweede lid). De minister kan ook besluiten de betreffende bevoegdheden zelf uit te oefenen of door een ander bestuursorgaan van burgerlijk gezag te laten uitoefenen (art. 7)

Artikel 16

1. De **burgemeester** is bevoegd alle plaatsen, ook tegen de wil van de rechthebbende, te betreden dan wel door ambtenaren van politie of buitengewone opsporingsambtenaren te doen betreden en aldaar onderzoek of huiszoeking te verrichten of door die ambtenaren te doen verrichten, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

2. De ambtenaren, bedoeld in het eerste lid, zijn bevoegd zich bij het betreden door andere personen te doen vergezellen.

3. Een machtiging als bedoeld in artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden kan worden gegeven voor een groter aantal woningen dan bedoeld in artikel 5, eerste lid, van die wet. Het verslag, bedoeld in artikel 10 van de Algemene wet op het binnentreden, wordt mede toegezonden aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken geeft in overeenstemming met Onze Minister van Justitie nadere regels met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 16 bevat een uitvoeringsbevoegdheid die tevens in het kader van handhaving kan worden gebruikt.

Inhoud: Binnentredingsbevoegdheid eventueel met huiszoeking, indien dit redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van zijn taak (eerste lid) Daarbij kan van de Algemene wet op het binnentreden worden afgeweken en heeft de burgemeester de bevoegdheid om een machtiging voor binnentreden in een groter aantal woningen af te geven (derde lid).

Specifiek toezicht: Kennisgevingsplicht (verticaal); aanwijzingsbevoegdheid (verticaal). Degene die binnentreedt dient de minister van BZK een verslag te sturen van het binnentreden. De minister van BZK en de Commissaris van de Koning kunnen de burgemeester aanwijzingen geven als hij deze bevoegdheid uitoefent (art. 6, eerste en tweede lid). Bevoegdheidsuitoefening ontnemen (verticaal). De minister kan ook besluiten de betreffende bevoegdheid zelf uit te oefenen of door een ander bestuursorgaan van burgerlijk gezag te laten uitoefenen (art. 7).

Wet rampen en zware ongevallen

Wet van 30-01-1985, Stb. 88. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 19 februari 1986, Stb. 47, 31 oktober 1986, Stb. 573, 4 juni 1992, Stb. 422, 16 september 1993, Stb. 503, 22 juni 1994, Stb. 573, 10 juli 1995, Stb. 355, 3 april 1996, Stb. 366, 13 maart 1997, Stb. 142, 28 januari 1999, Stb. 30, 25 februari 1999, Stb. 122, 11 april 2001, Stb. 192, 16 mei 2002, Stb. 292.

Bevoegdheden in normale omstandigheden

Artikel 7

- 1.** De **burgemeester** stelt voor elke ramp of elk zwaar ongeval, waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn, een rampbestrijdingsplan vast, waarin het geheel van bij die ramp of dat zware ongeval te nemen maatregelen is opgenomen.
- 2.** Het rampbestrijdingsplan is afgestemd op calamiteitenplannen als bedoeld in artikel 69 van de Waterstaatswet 1900 die betrekking hebben op geheel of ten dele binnen de gemeentegrenzen gelegen waterstaatswerken, alsmede op plannen, vastgesteld voor het gebied van aangrenzende gemeenten en van aangrenzende gebieden in andere staten.
- 3.** Een rampbestrijdingsplan wordt in ieder geval vastgesteld voor bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen rampen en zware ongevallen. Bij of krachtens die maatregel worden regels gesteld omtrent:
  - a.** de inhoud van het rampbestrijdingsplan;
  - b.** het raadplegen van de bevolking bij het opstellen van het rampbestrijdingsplan en van belangrijke wijzigingen van dat plan;
  - c.** het periodiek beproeven en actualiseren van het rampbestrijdingsplan;
  - d.** de bekendmaking van een besluit, bedoeld in het vierde lid.
- 4.** De **burgemeester** kan op grond van de ingevolge artikel 2c verschaft informatie besluiten dat voor een inrichting die behoort tot een krachtens het derde lid aangewezen categorie geen rampbestrijdingsplan hoeft te worden vastgesteld.
- 5.** Elk rampbestrijdingsplan wordt uiterlijk een maand na de vaststelling aan Onze commissaris in de provincie gezonden. Indien het rampbestrijdingsplan voor de waterstaatszorg van belang is wordt dit eveneens gezonden aan de bestuursorganen die binnen de gemeentegrenzen zijn belast met aangelegenheden betreffende de waterstaatszorg.

Artikel 8

- 1.** Onze commissaris in de provincie kan de **burgemeester**, na overleg met hem, de verplichting opleggen tot het wijzigen van een vastgesteld rampbestrijdingsplan. Hij kan daarbij een termijn stellen, waarbinnen de wijziging moet zijn vastgesteld.
- 2.** Binnen zes maanden na de datum waarop het rampbestrijdingsplan hem is toegezonden, deelt Onze commissaris in de provincie de **burgemeester** mede of hij van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, gebruik zal maken.

Artikel 9

- 1.** Onze commissaris in de provincie kan de **burgemeesters** van aan elkaar grenzende gemeenten die kunnen worden getroffen door een en dezelfde ramp of een en hetzelfde zware ongeval, waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn, na overleg met hen, de verplichting opleggen om na onderling overleg, ieder voor zijn gemeente, een rampbestrijdingsplan vast te stellen. Hij kan daarbij een termijn stellen, waarbinnen het plan moet zijn vastgesteld.
- 2.** Indien de gemeenten, bedoeld in het eerste lid, in meer dan één provincie zijn gelegen, kan Onze Minister, na overleg met Onze betrokken commissarissen in de provinciën, de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, uitoefenen.

Algemeen

Ministerie van BZK. Regelgeving voor normale omstandigheden, en voor buitengewone omstandigheden (hoofdstuk V). Betreft de taakverdeling, bevoegdheden en organisatie bij (ernstige vrees) voor een zwaar ongeval of een ramp en de voorbereiding van de hulpverlening bij ongevallen en de rampbestrijding. Wetsvoorstel 28 644 beoogt een aantal wijzigingen aan te brengen om de rampbestrijding en het toezicht daarop te verbeteren.¹⁹

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 7, eerste en vierde lid, bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid (eerste lid) en soms de verplichting (derde lid) om een rampenplan vast te stellen. De burgemeester kan daarin onder meer een schets van mogelijke besluiten geven, zoals maatregelen voor het verplaatsen van bevolking. De grondslag voor bevoegdheidsuitoefening ligt echter niet in het rampenplan (vierde lid). De burgemeester heeft tevens de bevoegdheid om te besluiten geen rampenplan vast te stellen (vierde lid).

Speciaal toezicht: Kennisgevingsplicht (verticaal), aanwijzingsplicht (verticaal). De burgemeester stuurt het rampenplan, uiterlijk een maand na vaststelling, aan de Commissaris van de Koning (lid 5).²⁰ De Commissaris van de Koning kan, na overleg met de burgemeester, verplichten tot het aanbrengen van wijzigingen in het plan (art. 8, eerste lid). De Commissaris van de Koning dient binnen zes maanden na de verzenddatum van het rampenplan aan te geven of hij van deze bevoegdheid gebruik gaat maken (art. 8, tweede lid).

De Commissaris van de Koning kan de burgemeesters van aangrenzende gemeenten verplichten een rampenplan vast te stellen, indien deze gemeenten kunnen worden getroffen door één en dezelfde ramp of één en hetzelfde zware ongeval, waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. De Commissaris overlegt vooraf met de burgemeesters (art. 9, eerste lid). De minister van BZK oefent deze bevoegdheid, na overleg met de betrokken Commissarissen van de Koning, uit indien de betreffende gemeenten in meer dan één provincie liggen (art. 9, tweede lid).

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Artikel 11

1. De **burgemeester** heeft het opperbevel in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval deelnemen, staan onder zijn bevel. Hij doet zich bijstaan door een door hem samengestelde gemeentelijke rampenstaf.

2. Degene die de leiding over de brandweer heeft, is tevens belast met de operationele leiding van de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval, tenzij de **burgemeester** een andere voorziening treft.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 11, eerste en tweede lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft het opperbevel bij rampen of zware ongevallen, dan wel bij ernstige vrees daarvoor (eerste lid). Hij kan eventueel een afwijkende regeling

---

¹⁹ Dit wetsvoorstel ligt momenteel bij de Eerste Kamer: Kamerstukken I, vergaderjaar 2003-2004, 28 644, C. Zie voor de hier besproken bevoegdheden m.n. p. 39-50.

²⁰ Indien het plan voor de waterstaatszorg van belang is, stuurt de burgemeester het tevens aan de organisaties zich binnen de gemeente met waterstaatszorg bezighouden (vijfde lid).

treffen voor de operationele leiding inzake de rampen- of ongevallenbestrijding. De wet gaat er in beginsel van uit dat de leidinggevende van de brandweer deze leiding op zich neemt, maar de burgemeester kan anders besluiten (tweede lid).

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Artikel 12

Onze commissaris in de provincie kan in geval van een ramp of een zwaar ongeval van meer dan plaatselijke betekenis in een of meer gemeenten of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan de **burgemeesters** in de provincie, zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen geven over het door hen inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval te voeren beleid. Hij kan alsdan in de operationele leiding van de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval voorzien. Hij doet zich bijstaan door een door hem samengestelde provinciale rampenstaf.

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal). De commissaris van de Koning kan aanwijzingen geven aan de burgemeester, over het te voeren beleid, als sprake is van (ernstige vrees voor het ontstaan van) een ramp of zwaar ongeval van meer dan plaatselijke betekenis.

Tevens heeft hij de bevoegdheid om de operationele leiding op zich te nemen of daar althans in te voorzien. Indien mogelijk overlegt hij vooraf met de burgemeesters.

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Artikel 13

Onze Minister kan in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, indien het algemeen belang zulks dringend eist, Onze commissaris in de provincie, zoveel mogelijk na overleg met hem, de nodige aanwijzingen geven over het door hem inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval te voeren beleid.

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal). Indien het algemeen belang dit dringend eist kan de Commissaris van de Koning aanwijzingen geven aan de burgemeester, over het te voeren beleid, als sprake is van (ernstige vrees voor het ontstaan van) een ramp of zwaar ongeval.

Indien mogelijk overlegt hij vooraf met de burgemeester.

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Bevoegdheden in buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop

Artikel 22

1. Onze commissaris in de provincie kan de burgemeesters in de provincie de nodige aanwijzingen geven inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval.

2. Onze Minister kan Onze commissaris in de provincie opdragen aan de burgemeesters in de provincie de nodige aanwijzingen te geven inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval.

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid (verticaal) en opdracht tot aanwijzingen geven (verticaal).

De Commissaris van de Koning kan aanwijzingen geven over ramp- of ongevallenbestrijding (eerste lid). De minister van BZK kan de commissaris opdragen de nodige aanwijzingen aan de burgemeesters te geven (tweede lid).

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Artikel 23

Onze Minister kan, indien het algemeen belang zulks dringend eist, voorzien in de uitoefening van bevoegdheden van Onze commissaris in de provincie en van de burgemeester op grond van deze wet, door die uitoefening geheel of ten dele aan zich te trekken dan wel daarmee geheel of ten dele een andere autoriteit te belasten.

Speciaal toezicht: Vervangingsregeling (verticaal). De minister van BZK kan, als het algemeen belang dit dringend vordert, zelf de bevoegdheden van de burgemeester uitoefenen (geheel/gedeeltelijk) of een ander daarmee belasten.

Overige: Aanhangig wetsvoorstel 28 644.

Artikel 24

Onze commissaris in de provincie, de burgemeester en de door hen of door Onze Minister aangewezen personen hebben toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 24 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud De burgemeester (en ambtenaren die hij daarvoor kan aanwijzen) heeft toegang tot elke plaats voor zover redelijkerwijs nodig voor de vervulling van zijn taak. Desnoods kan hij dit met hulp van de politie feitelijk afdwingen.

Wet verplaatsing bevolking

Wet van 10-07-1952, Stb. 406. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 24 februari 1955, Stb. 86, 24 december 1970, Stb. 612, 23 juni 1976, Stb. 377, 4 februari 1988, Stb. 21, 11 februari 1988, Stb. 77, 4 juni 1992, Stb. 422, 11 november 1993, Stb. 610, 9 december 1993, Stb. 725, 22 juni 1994, Stb. 573, 3 april 1996, Stb. 366, 6 februari 1997, Stb. 63, 17 december 1997, Stb. 660.

Artikel 2b

Onze Commissaris in de provincie of de **burgemeester** kunnen krachtens een algemene of bijzondere machtiging van Onze Ministers in het belang van de veiligheid van de bevolking of van de instandhouding van het maatschappelijk leven verplaatsing van bevolking gelasten.

Algemeen

Ministerie van Algemene Zaken; ministeries van BZK en Defensie zijn er ook bij betrokken. Regelgeving voor buitengewone omstandigheden. Betreft regels voor het verplaatsen van de bevolking uit veiligheidsoverwegingen of om het maatschappelijk leven in stand te houden, dan wel in het belang van de taakuitoefening van de krijgsmacht. De wet is bedoeld voor situaties van oorlog, oorlogsdreiging en daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 2b bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De bevoegdheid om over verplaatsing van de bevolking te beslissen komt toe aan de ministers van BZK en defensie (art. 2a). De burgemeester kan desalniettemin een bevel geven tot verplaatsing van de bevolking ter bescherming van de bevolking of om het maatschappelijk leven in stand te houden, als een van de genoemde ministers daartoe een machtiging heeft verleend. De burgemeester geeft aan welk gebied ontruimd moet worden, welke personen moeten blijven en welke juist moeten vertrekken. De minister bepaalt waar betrokkenen worden opgevangen (art. 3).

Artikel 4

- 1.** De **burgemeester** is, voorzover uit deze wet niet het tegendeel blijkt, in zijn gemeente belast met de uitvoering van een krachtens artikel 2a of artikel 2b gelaste verplaatsing van bevolking.
- 2.** Indien het de ontruiming en de afvoer betreft kunnen Onze Ministers en indien het de huisvesting en verzorging betreft kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken richtlijnen of aanwijzingen geven of doen geven aan de **burgemeester** met betrekking tot diens in het vorige lid omschreven taak.

Speciaal toezicht: Bevoegdheid om richtlijnen en aanwijzingen te geven (verticaal). Art. 4, eerste lid bevat een taakopdracht: de burgemeester is, tenzij de wet anders bepaalt, belast met uitvoering van de verplaatsing van de bevolking.²¹ Ten aanzien van de ontruiming en de afvoer kunnen de ministers van BZK en Defensie richtlijnen en aanwijzingen (doen) geven. Voor wat betreft de huisvesting en verzorging komt deze bevoegdheid uitsluitend aan de minister van BZK toe (art. 4, tweede lid).

Artikel 5

- 1.** De **burgemeester** kan in zijn gemeente met betrekking tot de verplaatsing van bevolking bij verordening gedragsregels en andere voorschriften vaststellen. Hij kan in bijzondere gevallen bevelen geven.
- 2.** De verordeningen worden bekendgemaakt door aanplakking aan het gemeentehuis en worden voor zoveel nodig ook op een andere door de **burgemeester** te bepalen wijze algemeen bekend gemaakt. Zij worden terstond aan Onze Commissaris in de provincie medegedeeld.
- 3.** De verordeningen kunnen, voor zover zij met de wetten of het algemeen belang strijden, door Ons worden geschorst binnen een maand, nadat zij ter kennis van Onze Commissaris in de provincie zijn gebracht. Indien het algemeen belang zulks dringend eist kan Onze Commissaris in de provincie overgaan tot voorlopige buitenwerkingstelling voor ten hoogste veertien dagen; alsdan doet hij hiervan onmiddellijk mededeling aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken.
- 4.** De verordeningen kunnen in de gevallen, bedoeld in het derde lid, door Ons worden vernietigd.
- 5.** De artikelen 274 tot en met 280 van de Gemeentewet (*Stb.* 1992, 96) zijn van toepassing.
- 6.** Bevelen worden, indien mogelijk, schriftelijk gegeven.

---

²¹ Deze bepaling is derhalve eveneens opgenomen in de Bijlage "Taken en (zorg)plichten van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid. De tekst wordt hier eveneens weergegeven omdat deze noodzakelijk is om de reikwijdte van de toezichtsbepaling in het tweede lid te bepalen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.5, eerste lid, bevat een bevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft regelgevende bevoegdheid met betrekking tot de verplaatsing van de bevolking. Daarnaast heeft hij voor bijzondere gevallen een bevelsbevoegdheid. Bevelen dient hij indien mogelijk, schriftelijk te geven (zesde lid).

Specifiek toezicht: Aanwijzingen en richtlijnen (verticaal); kennisgevingsplicht (verticaal); buitenwerkingstelling (verticaal); schorsing en vernietiging (verticaal). De hierboven besproken toezichtsbevoegdheid van art. 4, tweede lid, geeft de ministers van Defensie en van BZK de mogelijkheid om aanwijzingen en richtlijnen aan de burgemeester te geven. Voorts dient de burgemeester de door hem afgekondigde regelgeving onmiddellijk te melden aan de Commissaris van de Koning (tweede lid). Deze kan de voorschriften voor veertien dagen buitenwerkingstellen als het algemeen belang dit dringend eist. Hij dient dit meteen aan de minister van BZK te melden (derde lid). De Kroon kan eventueel tot vernietiging van de buitenwerking gestelde regels besluiten wegens strijd met het algemeen belang of met het recht (art. 5, vierde lid juncto het derde lid). Daarenboven geldt de regel dat binnen een maand nadat de burgemeester de kennisgeving aan de Commissaris heeft gedaan, de Kroon kan besluiten tot schorsing of vernietiging wegens strijd met het algemeen belang of met het recht (derde lid).

Artikel 6

- 1. De burgemeester** van een geheel of ten dele te ontruimen gemeente kan voor elk transport van af te voeren bevolking een of meer transportleiders aanwijzen. Gelijke bevoegdheid komt toe aan de door Onze Ministers aangewezen autoriteiten, indien bij de afvoer de grenzen van de gemeente van ontruiming worden overschreden.
- 2. De transportleiders** staan onder de bevelen van de **burgemeester**, indien bij de afvoer de grenzen van de gemeente van ontruiming niet worden overschreden. In het andere geval staan zij, indien daartoe aanleiding bestaat, onder de bevelen van de door Onze Ministers aangewezen autoriteiten.
- 3.(...).**

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 6, eerste en tweede lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester benoemt een of meer transportleiders. Deze voeren het bevel over een transport van af te voeren bevolking (art. 6, derde lid).

Art. 6, tweede lid bevat een bevelsbevoegdheid voor de burgemeester jegens de transportleiders.

Specifiek toezicht: De hierboven besproken toezichtsbevoegdheid van art. 4, tweede lid, geeft de ministers van Defensie en van BZK de bevoegdheid om aanwijzingen en richtlijnen aan de burgemeester te geven.

Artikel 7

- 1. De burgemeester** kan ten behoeve van verplaatste en te verplaatsen personen hetzij het beschikbaar stellen in gebruik van woonruimte, gebouwen en andere onderkomens, zo nodig met inventaris, hetzij onderbrenging, al of niet met onderhoud, vorderen. De vordering kan in werking treden zodra de beslissing daartoe is bekendgemaakt op de daarbij bepaalde wijze.
- 2. (...)- 5. (...).**

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 7, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan ten behoeve van personen die verplaatst zijn, dan wel verplaatst worden, onder meer onderdak, kleding en voedsel (art. 7, tweede lid) vorderen.

Specifiek toezicht: De hierboven besproken toezichtsbevoegdheid van art. 4, tweede lid, geeft de ministers van Defensie en van BZK de mogelijkheid om aanwijzingen en richtlijnen aan de burgemeester te geven. Gezien de aard van de materie zal het bij artikel 7 veelal de minister van BZK betreffen.

Artikel 18

1. De **burgemeester** en de door deze aangewezen personen, de Commissarissen Verplaatsing Bevolking, de Substituut Commissarissen Verplaatsing Bevolking de leden der commissies van beroep, bedoeld in de artikelen 16 en 17, de autoriteiten, bedoeld in de artikelen 6 en 8, benevens de transportleiders, bedoeld in artikel 6, hebben toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich toegang met behulp van de sterke arm.

2. (...).

3. De personen, bedoeld in het eerste lid, kunnen zich bij het betreden door andere personen doen vergezellen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.18, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester (en ambtenaren die hij daarvoor kan aanwijzen) heeft toegang tot elke plaats voor zover redelijkerwijs nodig voor de vervulling van zijn taak. Desnoods kan hij zich met hulp van de politie toegang verschaffen (eerste lid). Hij mag eventueel bij het betreden andere personen meenemen (derde lid).

Specifiek toezicht: Bevoegdheid om aanwijzingen en richtlijnen te geven (verticaal). Zie art. 8, tweede lid. Deze bevoegdheid is hierboven reeds besproken.

Bijzonderheid: De bevoegdheid komt ook aan een aantal andere functionarissen toe die een rol spelen bij verplaatsing van de bevolking (eerste lid).

Artikel 23

Met het opsporen van de feiten, bij of krachtens deze wet strafbaar gesteld, zijn, behalve de ambtenaren, aangewezen bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de overige militairen van het wapen der Koninklijke Marechaussee, en de door de **burgemeester** aangewezen personen in dienst der gemeente, alsook voor wat betreft het niet nakomen van een bevel, als bedoeld in artikel 6, vierde lid, de transportleiders.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 23 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan gemeenteambtenaren benoemen die belast zijn met het opsporen van feiten die bij of krachtens deze wet strafbaar zijn gesteld.

Specifiek toezicht: Bevoegdheid om aanwijzingen en richtlijnen (verticaal). Zie art. 8, tweede lid. Deze bevoegdheid is hierboven reeds besproken.

Besluit registratie verplaatste personen

Besluit van 22-08-1957, Stb. 358. Dit besluit is gewijzigd bij het Besluit van 15 juli 1994, Stb. 643.

Artikel 4

Wanneer Onze Minister heeft bepaald, dat tot registratie wordt overgegaan, is iedere verplaatste persoon verplicht:

a. (...) - **c.** (...).

d. op vordering van de **burgemeester** op een aan te geven plaats en op een bepaald tijdstip persoonlijk te verschijnen tot het naar waarheid verstrekken van gegevens, welke voor de registratie naar het oordeel van de **burgemeester** nodig zijn.

Algemeen

Ministerie van BZK. Betreft regelgeving voor buitengewone omstandigheden. Het Besluit is gebaseerd op art. 9 Wet verplaatsing bevolking en geeft regels over de registratie van verplaatste personen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 4, sub d, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om verplaatste personen te bevelen op een bepaald tijdstip te verschijnen en gegevens te verstrekken die de burgemeester nodig acht voor de registratie. De registratie zelf wordt door de minister van BZK gelast en verder geregeld (art. 2 Besluit registratie verplaatste personen).

2.3.1.b Wetgeving voor normale omstandigheden

Algemene Wet op het binnentreden

Wet van 22 juni 1994, Stb 572. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 26 april 1995, Stb. 250, 19 april 1999, Stb. 194 en 207.

Artikel 3

1. Bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden zijn:
  - a. de advocaat-generaal bij het gerechtshof;
  - b. de officier van justitie;
  - c. de hulpofficier van justitie.
2. Voor zover de wet niet anders bepaalt, is de **burgemeester** bevoegd tot het geven van een machtiging tot binnentreden in een woning gelegen binnen zijn gemeente voor andere doeleinden dan strafvordering.
3. Degene die bevoegd is een machtiging te geven, gaat daartoe slechts over, indien het doel waartoe wordt binnentreden het binnentreden zonder toestemming van de bewoner redelijkerwijs vereist.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor het binnentreden in woningen en het betreden van bijzondere plaatsen zoals vergaderzalen van de Staten-Generaal, provinciale staten en de gemeenteraad en rechtszalen tijdens terechtzittingen (art. 12 Algemene wet op het binnentreden).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 3, tweede lid, Algemene wet op het binnentreden bevat een uitvoeringsbevoegdheid, maar de bevoegdheid kan ook in het kader van handhaving worden aangewend.²²

Inhoud: De burgemeester kan een machtiging geven tot binnentreden in woningen in de gemeente zonder toestemming van de bewoner, als het binnentreden een ander doel heeft dan strafvordering.²³ In de artikelen 4 tot en met 6 worden nadere voorwaarden voor (het afgeven van) een machtiging gesteld. De bevoegdheid heeft een iets ruimer doelcriterium dan openbare orde en veiligheid, ook binnentreden in het kader van hulpverlening valt er bijvoorbeeld onder. De burgemeester kan meegaan met degene die bevoegd is binnen te treden (art. 8, tweede lid). Van het binnentreden wordt een verslag gemaakt dat aan de bewoner en aan de burgemeester wordt gezonden (art. 11).

Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen

Staatsblad 07-06-1999, 237.

Artikel 1

1. De **burgemeester** stelt een rampbestrijdingsplan vast voor een ramp of zwaar ongeval in een inrichting als bedoeld in artikel 8 van het Besluit risico's zware ongevallen 1999.

---

²² Bijvoorbeeld bij binnentreden in het kader van de sluiting van een woning: art. 174a Gemeentewet jo. art. 5:27, tweede lid Awb jo art. 2 Algemene wet op het binnentreden.

²³ Bij ernstig en onmiddellijk gevaar is een machtiging niet vereist: art. 2 lid 3 Algemene wet op het binnentreden.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van een calamiteit in een inrichting die in een andere staat is gelegen, welke calamiteit tot een ramp of zwaar ongeval in Nederland kan leiden. De artikelen van dit besluit worden daarbij voor zover mogelijk toegepast.

Artikel 8

1. Indien de **burgemeester** besluit dat voor een inrichting als bedoeld in artikel 8 van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 geen rampbestrijdingsplan behoeft te worden vastgesteld, zendt hij een afschrift van zijn besluit aan:

- a. degene die de betrokken inrichting drijft;
- b. het bestuur van de regionale brandweer;
- c. het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de desbetreffende inrichting een vergunning krachtens de artikelen 8.1 of 8.4 van de Wet milieubeheer te verlenen, tenzij **burgemeester** en wethouders het bevoegd gezag zijn;
- d. de commissaris van de Koning in de provincie;
- e. de daartoe door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 32 van de Arbeidsomstandighedenwet;
- f. Onze Minister.

2. Indien het besluit van de **burgemeester** een inrichting betreft die geheel of gedeeltelijk is gelegen in een aan een andere staat grenzende gemeente, zendt Onze Minister een afschrift van het besluit aan de andere staat.

Algemeen

Ministerie van BZK. Regelgeving voor ernstige ongevallen in normale omstandigheden. Betreft regels voor rampbestrijdingsplannen voor bepaalde categorieën inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van richtlijn nr. 96/82/EG van de Raad van de EU van 9 december 1996. Deze richtlijn heeft tot doel de gevaren te bestrijden van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Het besluit gaat ook in op oefeningen met het rampbestrijdingsplan.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 1 en artikel 8 Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen jo. art. 8 van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Vaststellen rampbestrijdingsplan voor bepaalde inrichtingen en de bevoegdheid om te besluiten dat een dergelijke plan niet nodig is. De inhoud van het plan blijkt uit art. 3 van het Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen. Het gaat onder meer om een overzicht van de functies van de personen die belast zijn met het opperbevel over en de operationele leiding van het geheel van de bestrijdingsacties. Voorts om maatregelen en voorzieningen die zijn getroffen opdat de genoemde personen snel worden geïnformeerd en zonodig worden opgeroepen. Ook dient de burgemeester aan te geven welke maatregelen en voorzieningen zijn getroffen met het oog op de bestrijding van de gevolgen van een ongeval op en buiten het terrein van de inrichting.

Speciaal toezicht: Gedeeltelijke kennisgevingsplicht; verticaal. Als de burgemeester besluit om geen rampenplan vast te stellen geldt een kennisgevingsplicht voor dit besluit aan een aantal instanties, waaronder de minister van BZK.

Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen

Besluit van 12-09-2001, Stb. 2001, 402.

Artikel 2

- 1.** De **burgemeester** stelt, na overleg met de exploitant, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Luchtvaartwet, respectievelijk de basiscommandant van het militaire luchtvaartterrein, een rampbestrijdingsplan vast voor vliegtuigongevallen op luchtvaartterreinen en de onmiddellijke omgeving daarvan.
- 2.** Afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de vaststelling van het rampbestrijdingsplan.
- 3.** De **burgemeester** zendt het rampbestrijdingsplan met betrekking tot luchtvaartterreinen als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Brandweerregeling burgerluchtvaartterreinen aan Onze Minister van Verkeer en Waterstaat.
- 4.** Een rampbestrijdingsplan als bedoeld in het eerste lid wordt uiterlijk een jaar na inwerkingtreding van dit besluit vastgesteld.

Algemeen

Ministerie van BZK; het ministerie van Verkeer en Waterstaat is er eveneens bij betrokken. Regelgeving voor ernstige ongevallen in normale omstandigheden. Betreft regels voor rampbestrijdingsplannen voor vliegtuigongevallen op luchtvaartterreinen en de oefeningen met rampbestrijdingsplannen (art. 4).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 2 Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Vaststellen rampbestrijdingsplan voor ongevallen met vliegtuigen. Het plan geldt voor luchtvaartterreinen en de onmiddellijke omgeving daarvan (art. 2, eerste lid jo. art. 1, sub a en b Besluit). De inhoud van het plan blijkt uit art. 3 van het Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen. Het gaat onder meer om een overzicht van de functies van de personen die belast zijn met het opperbevel over en de operationele leiding van het geheel van de bestrijdingsacties. Voorts om maatregelen en voorzieningen die zijn getroffen opdat de genoemde personen snel worden geïnformeerd en opgeroepen en om de informatievoorziening aan en opvang van reizigers en verwanten. Ook dient de burgemeester aan te geven welke maatregelen en voorzieningen zijn getroffen voor de aanpak van het ongeval op en rond het luchtvaartterrein en voor de geneeskundige verzorging van slachtoffers.

Speciaal toezicht: Kennisgevingsplicht; verticaal. De burgemeester moet het rampbestrijdingsplan van luchtvaartterreinen zoals omschreven in art. 5, tweede lid, Brandweerregeling burgerluchtvaartterreinen, aan de minister van Verkeer en Waterstaat sturen (art. 2, derde lid, Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen).

Brandweerwet 1985

Wet van 30-01-1985, Stb. 87. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 31 oktober 1986, Stb. 573, 11 februari 1988, Stb. 77, 2 februari 1989, Stb. 81, 29 augustus 1991, Stb. 439, 14 november 1991, Stb. 631, 4 juni 1992, Stb. 422, 19 mei 1993, Stb. 299, 11 november 1993, Stb. 1994, 15, 16 december 1993, Stb. 650, 22 juni 1994, Stb. 573, 10 juli 1995, Stb. 355 en 431, 6 december 1995, Stb. 601, 3 april 1996, Stb. 366, 13 maart 1997, Stb. 142, 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30, 20 juni 2002, Stb. 330.

Artikel 7

1. Indien de bijstand, verleend door de regionale brandweer waaraan de gemeente deelneemt, niet toereikend is, verzoekt de **burgemeester** Onze commissaris in de provincie de nodige voorzieningen te treffen.

2. De **burgemeester** doet de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer mededeling van het doen van een verzoek, als bedoeld in het eerste lid.

Algemeen

Ministerie van BZK; brandbestrijding. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de organisatie van de brandweer, onder meer via gemeenschappelijke regelingen. Tevens onder meer regels voor bijstand, inspectie en dwang- en strafbepalingen.²⁴ Wetsvoorstel 28 644 beoogt de organisatie en het toezicht ingrijpend te wijzigen.²⁵

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 7, eerste lid, Brandweerwet 1985 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de Commissaris van de Koning verzoeken om maatregelen te treffen als de bijstand van de regionale brandweer niet toereikend is.

Bijzonderheid: Kennisgevingsplicht. De burgemeester bericht de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer dat hij een verzoek heeft gedaan.

Overig: Wetsvoorstel aanhangig, nr. 28 644. Art. 7 blijft gehandhaafd.

Artikel 20

1. De **burgemeester**, de commandant van de gemeentelijke brandweer, de commandant van de regionale brandweer en het door hen aangewezen ter plaatse dienstdoende personeel van de brandweer, alsmede de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen ambtenaren, bedoeld in artikel 19, tweede en derde lid, hebben vrije toegang tot alle plaatsen, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm. Zij kunnen zich bij het binnentreden doen vergezellen van door hen aangewezen personen.

2. De **burgemeester**, de commandant van de gemeentelijke brandweer, de commandant van de regionale brandweer en het door hen aangewezen ter plaatse dienstdoende personeel van de brandweer, alsmede de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen ambtenaren, bedoeld in artikel 19, tweede en derde lid, zijn bevoegd alle benodigde uitrustingsstukken en hulpmiddelen op de plaatsen, bedoeld in het eerste lid, mee te nemen en daarvan op zodanige wijze gebruik te maken als zij voor een goede vervulling van hun taak noodzakelijk achten

Bevoegdheid:

Aard bevoegdheid: Art. 20, eerste en tweede lid, Brandweerwet 1985 bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om ter plaatse gaan en voor zover het redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van zijn taak (opperbevel over de brandweer), alle plaatsen te betreden. Hij is bevoegd om zich daadwerkelijk toegang

²⁴ H.Ph.J.A.M. Hennkens, Handhaving van de openbare orde. Taken en bevoegdheden van de burgemeester, VUGA, 's-Gravenhage 1990, p. 278-283.

²⁵ Dit wetsvoorstel ligt inmiddels bij de Eerste Kamer.

te verschaffen (eerste lid) en uitrusting en/of hulpmiddelen mee te nemen en te gebruiken (tweede lid). Dit laatste zal overigens veelal door het personeel van de brandweer geschieden.

Overig: Wetsvoorstel aanhangig, nr. 28 644. Art. 20 wordt slechts redactioneel gewijzigd.

Infectieziektenwet

Wet van 11 juni 1998, St. 394. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 januari 1999, Stb. 30, 11 november 1999, Stb. 498, 27 september 2001, Stb. 481, 6 december 2001, Stb. 581, 18 april 2002, Stb. 265, 9 oktober 2003, Stb. 475.

Artikel 12

- 1.** Alvorens de **burgemeester** een in dit hoofdstuk omschreven maatregel neemt of intrekt, wint hij het advies van de directeur in.
- 2.** De directeur brengt zijn advies schriftelijk uit. In spoedeisende gevallen kan worden volstaan met een mondeling advies, dat zo spoedig mogelijk op schrift wordt gesteld.

Artikel 13

Op verzoek van de **burgemeester** verstrekt de behandelend arts van een persoon die naar het oordeel van de **burgemeester** gevaar oplevert voor de overbrenging van een infectieziekte uit groep A of groep B aan de directeur de nadere gegevens die noodzakelijk zijn om de aard en de omvang van het gevaar van verspreiding van die infectieziekte vast te stellen.

Algemeen

Ministerie van VWS; Volksgezondheid. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor infectieziekten bij mensen, waaronder dwangmaatregelen om te voorkomen dat een infectieziekte ernstige schade toebrengt aan de volksgezondheid.²⁶ De burgemeester heeft in deze wet een belangrijke rol als jegens individuele burgers maatregelen noodzakelijk zijn. Wetsvoorstel 28 868, aangenomen op 2 maart 2004 door de Eerste Kamer, beoogt de wet te wijzigen in het belang van bestrijding van pokken, SARS en andere zeer gevaarlijke infectieziekten.²⁷

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 13 Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.
Inhoud: In art. 2 van de Infectieziektenwet worden ernstige besmettelijke infectieziekten²⁸ opgesomd en verdeeld in groepen (A, B en C). Als de burgemeester meent dat bij een persoon het gevaar bestaat dat hij een ziekte uit groep A of B overbrengt, dan heeft hij op grond van art. 13 een discretionaire²⁹ bevoegdheid om de behandelend arts te verzoeken gegevens over infectieziekte aan de directeur van de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD)³⁰ te verstrekken. Het betreft gegevens die

²⁶ Kamerstukken II, 1996-1997, 26 336, nr. 3, p. 1-2.

²⁷ Dit wetsvoorstel ligt inmiddels bij de Eerste Kamer.

²⁸ Zie daarover Kamerstukken II, vergaderjaar 1996-1997, 25 336, nr. 3 p. 4-5.

²⁹ Kamerstukken II, vergaderjaar 1996-1997, 25 336, nr. 3 p. 7-8.

³⁰ Indien deze geen arts is, aan een door de directeur aangewezen arts in dienst van de GGD (art. 1, sub c, Infectieziektenwet).

noodzakelijk zijn om de aard en de omvang van het verspreidingsgevaar te kunnen bepalen.

Bijzonderheid: Verplichting om advies te vragen; deskundigenadvies. Voordat de burgemeester zijn bevoegdheid van art. 13 gebruikt of de maatregel intrekt, moet hij een schriftelijk of, indien het om een spoedeisende situatie gaat, een mondeling advies vragen aan de directeur van de GGD (art. 12 Infectieziektenwet).

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. Art. 13 blijft gehandhaafd, burgemeester krijgt daarnaast nieuwe bevoegdheden als pokken wordt geconstateerd en daarbij is ook een verscherpte inlichtingenplicht aan de burgemeester en instructiebevoegdheid van de burgemeester opgenomen.³¹

Artikel 14

1. De burgemeester kan een persoon terstond ter isolatie in een ziekenhuis doen opnemen, indien:

a.

1°. hij gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de betrokkene lijdt aan een infectieziekte uit groep A,

2°. ten aanzien van de betrokkene de melding ingevolge artikel 4, derde lid, heeft plaatsgevonden, of

3°. de betrokkene lijdt aan een infectieziekte uit groep A of groep B;

b. ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat door verspreiding van die infectieziekte;

c. dit gevaar niet op andere wijze effectief kan worden afgewend en

d. de betrokkene niet tot opneming ter isolatie bereid is.

2. Dit artikel wordt niet toegepast ten aanzien van de navolgende infectieziekten: bacillaire dysenterie; botulisme; buiktyfus; cholera; de ziekte van Creutzfeldt-Jakob; hepatitis A, B, of C; kinkhoest; mazelen; meningokokkose; paratyfus A, B of C; voedselvergiftiging; voedselinfectie; brucellose; gele koorts; legionellose; leptospirose; malaria; miltvuur; ornithose/psittacose; O-koorts; rodehond of trichinose.

Artikel 15

1. De **burgemeester** doet de beschikking tot opneming ter isolatie aan de betrokkene uitreiken.

2. De beschikking wordt niet uitgereikt dan nadat de **burgemeester** voorzien heeft in bijstand van de betrokkene door een raadsman, tenzij de betrokkene daartegen bedenkingen heeft.

3. De **burgemeester** draagt de tenuitvoerlegging van de beschikking op aan ter zake deskundige personen in dienst van de gemeentelijke gezondheidsdienst. Zij kunnen daartoe elke plaats betreden waar de betrokkene zich bevindt, zo nodig met behulp van de sterke arm.

4. In zijn beschikking geeft de **burgemeester** aan in welk ziekenhuis de opneming ter isolatie ten uitvoer wordt gelegd.

Het ziekenhuis neemt de betrokkene terstond op.

5. Wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het gevaar, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder b, is geweken of op minder ingrijpende wijze kan worden afgewend, heft de **burgemeester** de opneming ter isolatie terstond op.

---

³¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2002-2003, 28 868, nr. 3, p. 6-7.

Artikel 19

1. De **burgemeester** stelt de officier van justitie terstond op de hoogte van de beschikking tot opneming ter isolatie, bedoeld in artikel 14, en van de beschikking tot het onderzoek, bedoeld in artikel 16, derde lid. Bevoegd is de rechter van de plaats waar het aangewezen ziekenhuis is gelegen.

2. Zo spoedig mogelijk nadat de beschikking is gegeven, doch in elk geval niet later dan de volgende dag, zendt de **burgemeester** de officier van justitie een afschrift van de beschikking.

Artikel 20

1. Indien de officier van justitie van oordeel is dat aan de voorwaarden voor de opneming ter isolatie, bedoeld in artikel 14, of het onderzoek, bedoeld in artikel 16, derde lid, is voldaan, doet hij uiterlijk op de dag na de datum van ontvangst van de beschikking een verzoek tot een machtiging tot voortzetting van de isolatie of tot het onderzoek.

2. De officier van justitie deelt aan de betrokkene, de **burgemeester** en het ziekenhuis, schriftelijk mede dat hij het verzoek heeft gedaan of dat hij heeft besloten geen verzoek te doen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 14 Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om personen ter isolatie in een ziekenhuis te laten opnemen in verband met een infectieziekte. De gronden voor gedwongen opname worden limitatief in art. 14 opgesomd. Daarnaast bevatten de art. 15 en 18 een aantal andere voorwaarden voor dwangopname. Onder meer uit art. 15 lid 5 blijkt dat opname een ingrijpende maatregel is waartoe de burgemeester alleen in uiterste gevallen mag overgaan.

Bijzonderheid: Verplichting om advies te vragen; deskundigenadvies. Voordat de burgemeester zijn bevoegdheid van art. 14 gebruikt of de maatregel intrekt, moet hij een schriftelijk of, indien het om een spoedeisende situatie gaat, een mondeling advies vragen aan de directeur van de GGD (art. 12 Infectieziektenwet).

Voorts in beginsel alleen uitreiking van een beschikking tot opname als burgemeester betrokkene van een raadsman heeft voorzien (art. 15, tweede lid). Tevens bestaat de verplichting om de Officier van Justitie in kennis te stellen die een toetsing uitvoert (art. 19) en over voortzetting van de opname beslist. Tot slot voorziet de wet in rechterlijke toetsing van de maatregel (art. 20-25).

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. In geval van pokken wordt daarin een uitzondering gemaakt op de verplichting een raadsman beschikbaar te stellen.

Artikel 16

1. De **burgemeester** kan een ter isolatie opgenomen persoon door een arts doen onderzoeken indien:

- a. ten gevolge van de infectieziekte onmiddellijk gevaar dreigt voor de gezondheid van derden,
- b. de aard en de omvang van dit gevaar niet op andere wijze dan door onderzoek kunnen worden vastgesteld,
- c. de uitkomst van het onderzoek noodzakelijk is om dit gevaar effectief te kunnen afwenden en

- d. de betrokkene niet bereid is het onderzoek te ondergaan.
2. Het onderzoek omvat niet meer dan nodig is ter afwending van het gevaar voor derden.
3. Onderzoek in het lichaam wordt slechts verricht nadat de rechter daartoe een machtiging heeft verleend.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 16 Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om personen gedwongen in een ziekenhuis door een arts te laten onderzoeken in verband met een infectieziekte, als zij niet vrijwillig het onderzoek willen ondergaan. Deze ingrijpende bevoegdheid mag de burgemeester, evenals de bevoegdheid van art. 14, alleen in uiterste gevallen gebruiken. Art. 16, eerste en tweede lid, stelt dan ook een aantal strenge eisen. Voorts blijkt uit art. 17 dat de burgemeester in zijn beschikking moet aangeven wat het onderzoek inhoudt, wanneer het plaatsvindt en wie het zal verrichten. Deze beschikking dient hij aan betrokkene te laten uitreiken.

Bijzonderheid: Adviesverplichting; rechterlijke machtiging; kennisgevingsplicht. Verplichting om advies te vragen; deskundigenadvies. Voordat de burgemeester zijn bevoegdheid van art. 16 gebruikt of de maatregel intrekt, moet hij een schriftelijk of, indien het om een spoedeisende situatie gaat, een mondeling advies vragen aan de directeur van de GGD (art. 12 Infectieziektenwet).

Voorts is een rechterlijke machtiging nodig voor onderzoek in het lichaam (art. 16, derde lid); over een verzoek daartoe beslist de Officier van Justitie, nadat de burgemeester hem op de hoogte heeft gesteld van zijn besluit (art. 19 en 20).³² De procedure bij de rechter is geregeld in art. 21-24 Infectieziektenwet.

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. Daarin is een meer uitgebreide isolatie- en onderzoeksmogelijkheid opgenomen voor het geval dat het om pokken gaat en de eis van een rechterlijke machtiging niet onverkort geldt.

Artikel 25

1. De **burgemeester** kan een persoon die gevaar oplevert voor de verspreiding van een infectieziekte uit groep A of groep B, het verbod opleggen beroeps- of bedrijfsmatig werkzaamheden te verrichten, die een ernstig risico inhouden voor de verspreiding van die infectieziekte.
2. Alvorens een besluit als bedoeld in het eerste lid te nemen hoort de **burgemeester** de werkgever van de betrokkene, tenzij betrokkene hiertegen bezwaar maakt.
3. De **burgemeester** heft de maatregel op als het gevaar is geweken.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 25, eerste lid, Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om personen te verbieden om te gaan werken. De bevoegdheid strekt zich ook uit tot vrijwilligerswerk. Verbod in het belang van voorkoming verspreiding infectieziekte.

Bijzonderheid: Adviesverplichting; deskundigenadvies. Voordat de burgemeester zijn bevoegdheid van art. 25 gebruikt of de maatregel intrekt, moet hij een schriftelijk of,

---

³² Kamerstukken II, vergaderjaar 1996-1997, 25 336, nr. 3 p. 18-19.

indien het om een spoedeisende situatie gaat, een mondeling advies vragen aan de directeur van de GGD (art. 12 Infectieziektenwet).

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. Art. 25 wordt gehandhaafd.

Artikel 26

- 1.** Indien ernstig gevaar dreigt voor de verspreiding van een infectieziekte, kan de **burgemeester**, om dit gevaar af te wenden, de volgende maatregelen nemen:
  - a. het sluiten van gebouwen of terreinen dan wel gedeelten daarvan;
  - b. het uitvaardigen van een verbod tot het betreden van gebouwen of terreinen dan wel gedeelten daarvan;
  - c. het doen ontsmetten van gebouwen dan wel gedeelten daarvan;
  - d. het doen ontsmetten of vernietigen van waren;
  - e. het geven van voorschriften van technisch-hygiënische aard.
- 2.** Alvorens de **burgemeester** een dergelijke maatregel neemt, wint hij het advies van de directeur in.
- 3.** De **burgemeester** heft de maatregel op als het gevaar is geweken.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 26, eerste lid, Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om een aantal feitelijke maatregelen te treffen en besluiten te nemen, onder meer feitelijke sluiting en het uitvaardigen van een verbod tot het betreden van gebouwen, en het uitvaardigen van voorschriften van technisch-hygiënische aard.

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. Na art. 26 zullen een aantal nieuwe bevoegdheden en een aanwijzingsbevoegdheid van de minister worden opgenomen.

Artikel 30

Indien een infectieziekte voorkomt of indien een gegrond vermoeden daarvan bestaat, zijn binnen hun ambtsgebied de **burgemeester**, de directeur en de hoofdinspecteur bevoegd elke plaats te betreden, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak op grond van deze wet nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 30 Infectieziektenwet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid om alle plaatsen te betreden in het belang van voorkoming verspreiding infectieziekten; tevens bevoegdheid tot het zich feitelijk toegang verschaffen met behulp van de politie.

Artikel 32

- 1.** Aan de arts die handelt in strijd met de artikelen 4, eerste, tweede of derde lid, 6, tweede of derde lid, of 13, kan de **burgemeester** van de gemeente waarin die arts zijn praktijk heeft, een boete opleggen van EUR 90.
- 2.** Aan het hoofd van een laboratorium dat handelt in strijd met artikel 6, eerste lid, kan de **burgemeester** van de gemeente, waarin de arts die het desbetreffende onderzoek bij het laboratorium heeft aangevraagd zijn praktijk heeft, een boete opleggen van EUR 90.

3. Aan het hoofd van een instelling die handelt in strijd met artikel 7, eerste lid, kan de **burgemeester** van de gemeente, waarin de instelling gelegen is, een boete opleggen van EUR 90.

4. De **burgemeester** legt geen boete op indien de betrokken persoon aannemelijk maakt dat hem van de overtreding geen verwijt kan worden gemaakt.

Artikel 34

1. Indien de directeur vaststelt dat een overtreding als bedoeld in artikel 32, eerste, tweede of derde lid, is begaan, maakt hij daarvan binnen zes weken een rapport op.

3. Het rapport wordt toegezonden aan de **burgemeester**.

4. (...) - 7. (...).

Artikel 35

1. De boete wordt opgelegd bij beschikking van de **burgemeester**.

2. (...) - 7. (...).

Artikel 36

1. (...).

2. (...).

3. Bij gebreke van betaling binnen de in het tweede lid genoemde termijn kan de **burgemeester** van de overtreder de verschuldigde boete, verhoogd met de op de aanmaning en invordering betrekking hebbende kosten, invorderen bij dwangbevel.

4. (...) - 7. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 32, eerste en tweede en derde lid, art. 35, eerste lid, en art. 36, derde lid, bevatten handhavingsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen voor overtreding van enkele artikelen van deze wet (art. 32). De directeur van de GGD heeft daarbij een belangrijke voorbereidende rol, hetgeen³³ blijkt uit artikel 34, eerste en tweede lid. De burgemeester is onder meer verplicht om betrokkene, binnen een redelijke termijn, schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te laten brengen. Art. 34 en 35 bevatten daarnaast nog andere voorschriften en de minister van VWS kan beleidsregels vaststellen voor het opleggen van boeten (art. 35, zevende lid). De burgemeester heeft ook de bevoegdheid om de boete bij dwangbevel in te vorderen (art. 36, derde lid Infectieziektenwet).

Overig: Wijzigingsvoorstel nr. 28 868 is 2 maart 2004 aangenomen door de Eerste Kamer. Het hoofdstuk handhaving wordt daarin ingrijpend gewijzigd met onder meer een centrale rol voor strafrechtelijke handhaving.

Kernenergiewet

Wet van 21-02-1963, Stb. 82. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 30 juni 1967, Stb. 377, 8 mei 1974, Stb. 291, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1976, Stb. 377, 13 juni 1979, Stb. 443, 17 mei 1985, Stb. 287, 17 mei 1985, Stb. 295, 17 december 1987, Stb. 640, 21 april 1988, Stb. 358, 16 november 1989, Stb. 535, 26 maart 1992, Stb. 148, 2 juli 1992, Stb. 414 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 2 juli 1992, Stb. 415 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 3 december 1992, Stb. 623 (Tekstplaatsing), 21 april

³³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2002-2003, 28 868, nr. 3, p. 9-10.

1993, Stb. 238, 14 oktober 1993, Stb. 581 jo 23 december 1993, Stb. 690, 16 december 1993, Stb. 650 jo 23 december 1993, Stb. 690, 22 december 1993, Stb. 748, 4 februari 1994, Stb. 95 en 135, 22 juni 1994, Stb. 573, 13 oktober 1994, Stb. 766, 26 april 1995, Stb. 250, 6 februari 1997, Stb. 63, 13 maart 1997, Stb. 142, 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30, 5 juli 2000, Stb. 313, 12 oktober 2000, Stb. 468, 13 december 2000, Stb. 2001, 30, 31 oktober 2002, Stb. 542, 3 april 2003, Stb. 189.

Artikel 39

1. (...)

2. (...).

3. De exploitant van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder *b*, verschaft de **burgemeester**, al of niet op diens verzoek, onverwijld alle informatie die bij de uitoefening van diens taak nodig is.

Algemeen

Ministerie van EZ; Ministeries van Justitie en VWS zijn er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de productie van kernenergie en gebruik van radioactieve stoffen en voor bescherming tegen de gevaren van deze stoffen. Zo zijn onder meer regels opgenomen voor registratie van splijtstoffen en radioactieve stoffen, vergunningverlening aan inrichtingen die met dergelijke stoffen werken en regels omtrent ongevallen waarbij radioactieve straling kan vrijkomen. Er zijn diverse wijzigingsvoorstellen aanhangig, maar deze betreffen niet de hier besproken bevoegdheden.³⁴

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 39, derde lid, Kernenergiewet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De bevoegdheid om van een exploitant van een inrichting³⁵ alle informatie te vragen die nodig is om zijn taak uit te oefenen. Deze taak heeft met name betrekking op bestrijding van de gevolgen van een ongeval waarbij inrichtingen of voertuigen zijn betrokken die onder de Kernenergiewet vallen. Daarnaast heeft de burgemeester de taak om onregelmatigheden waarbij stoffen/inrichtingen/voertuigen die onder deze wet vallen, te melden.³⁶

Artikel 42

1. Onze Minister kan, na overleg met Onze Minister wie het aangaat, gelet op de meer dan plaatselijke betekenis van een ongeval met een categorie B-object, zoveel mogelijk na overleg met de **burgemeester** van de gemeente waar zich dat ongeval heeft voorgedaan en de commissaris van de Koning, besluiten dat een ongeval met een categorie B-object wordt bestreden als een ongeval met een categorie A-object.

2. De **burgemeester** van de gemeente waar zich dat ongeval heeft voorgedaan, of de commissaris van de Koning kan Onze Minister verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.

³⁴ Zie kamerstukken 28 463, 28 761, 28 958 en 28 995.

³⁵ In art. 38 is het begrip inrichting meer precies aangeduid. Het betreft onder meer inrichtingen waar radioactieve stoffen aanwezig zijn.

³⁶ O.a. art. 22, 33 en 39, tweede lid, Kernenergiewet.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 42, tweede lid, Kernenergiewet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de minister van VROM³⁷ verzoeken een ongeval met een inrichting uit de B-categorie als een meer ernstig ongeval (A-categorie) aan te merken. De burgemeester komt hier dus geen beslissingsbevoegdheid toe, maar uitsluitend de bevoegdheid om een verzoek te doen.

Artikel 47

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie A-object, als bedoeld in artikel 38, onderdeel *c*, onder 1° of 2°, kan Onze Minister degene die het daarbij betrokken object onder zijn beheer heeft, bij beschikking bevelen de maatregelen te nemen die naar zijn oordeel nodig zijn om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

2. (...).

3. Indien de gevolgen van het ongeval zich waarschijnlijk zullen beperken tot de veiligheid binnen de betrokken inrichting, worden de in het eerste lid bedoelde bevelen gegeven door Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tezamen.

4. De **burgemeester** van de gemeente waar zich het ongeval heeft voorgedaan kan Onze Minister, onderscheidenlijk Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste onderscheidenlijk derde lid. Op dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk beschikt.

5. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 47, vierde lid, Kernenergiewet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de minister van VROM verzoeken gebruik te maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid jegens de beheerder van een object dat betrokken is bij een ongeval. De burgemeester komt hier geen beslissingsbevoegdheid toe, maar uitsluitend de bevoegdheid om een verzoek te doen. De minister stuurt een afschrift van zijn besluit aan de burgemeester (art. 47, vijfde lid).

Artikel 48

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie A-object, als bedoeld in artikel 38, onderdeel *c*, onder 3°, kan Onze Minister van Defensie, in overeenstemming met Onze Minister en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, degene die het daarbij betrokken object onder zijn beheer heeft, bij beschikking bevelen de maatregelen te nemen die naar zijn oordeel nodig zijn om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Artikel 47, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De **burgemeester** van de gemeente waar zich het ongeval heeft voorgedaan, kan Onze Minister van Defensie verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid. Op dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk beschikt.

3. (...).

---

³⁷ Zie art. 38 sub a Kernenergiewet.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 48, tweede lid, Kernenergiewet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de minister van Defensie verzoeken gebruik te maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid jegens de beheerder van een object dat betrokken is bij een ongeval. De minister beslist in overeenstemming met de ministers van VROM en BZK en stuurt de burgemeester een afschrift van zijn besluit (art. 48 derde lid, jo art. 47, derde lid). Evenals in art. 47 komt de burgemeester hier geen beslissingsbevoegdheid toe, maar uitsluitend de bevoegdheid om een verzoek te doen.

Artikel 49b

1. De **burgemeester** van een gemeente kan naar aanleiding van een ongeval met een categorie A-object bij verordening voorschriften vaststellen of kan, zonodig met behulp van de sterke arm, maatregelen treffen om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De voorschriften en maatregelen kunnen onder meer betrekking hebben op de onderwerpen, bedoeld in artikel 46, tweede lid.

2. De **burgemeester** deelt de voorschriften of maatregelen die hij krachtens het eerste lid heeft vastgesteld of getroffen, onmiddellijk mee aan Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en de commissaris van de Koning.

3. De **burgemeester** trekt de door hem vastgestelde voorschriften in en beëindigt de door hem getroffen maatregelen, zodra Onze Minister wie het aangaat, overeenkomstige regels stelt of overeenkomstige maatregelen treft krachtens artikel 46, eerste lid, of aan de **burgemeester** meedeelt dat de door deze vastgestelde voorschriften moeten worden ingetrokken of de door hem getroffen maatregelen moeten worden beëindigd. Onze Minister wie het aangaat, handelt hierbij voor zover mogelijk in overleg met de **burgemeester**.

4. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Artikel 49b, eerste lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid (regelgeving) en de bevoegdheid tot feitelijke handhaving.

Inhoud: De burgemeester kan een verordening uitvaardigen en maatregelen treffen, zonodig met behulp van de politie om de gevolgen van een ongeval met/in een inrichting waarin radioactieve stoffen etc aanwezig zijn zoveel mogelijk te beperken. Het betreft uitsluitend een ongeval met A-object (art. 38, sub c, Kernenergiewet). De burgemeester kan zijn optreden onder meer richten op het isoleren en verbranden van besmette zaken, dieren en lijken en het voorkomen dat de besmetting zich uitbreidt (art. 46, tweede lid, Kernenergiewet).

Specifiek toezicht: Kennisgevingsplicht; aanwijzingsbevoegdheid inhoudende de verplichting tot intrekken van voorschriften en beëindigen van maatregelen; vervangende regelgeving of maatregelen van hogerhand. Dit zijn allemaal verticale toezichtvormen.

De burgemeester moet de regelgeving en maatregelen onmiddellijk melden aan de minister van VROM, de minister wie het aangaat en de Commissaris van de Koning (art. 49b, tweede lid). Burgemeester moet regelgeving en maatregelen onmiddellijk intrekken als de minister wie het aangaat overeenkomstige regelgeving of maatregelen afkondigt (art. 49b, derde lid). Tot slot kan de minister de burgemeester mededelen dat hij de regelgeving moet intrekken of de maatregelen dient te beëindigen (art. 49b, derde lid).

Artikel 49c

De **burgemeester** deelt de bevelen en algemeen verbindende voorschriften die hij op grond van de artikelen 173 en 175 onderscheidenlijk 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object heeft gegeven, onmiddellijk mee aan Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en aan de commissaris van de Koning.

Geen bevoegdheid, maar extra toezicht op bevoegdheden uit de Gemeentewet
Indien zich een ongeval voordoet met een B-object (art. 38, sub d, Kernenergiewet), dient de burgemeester voor regelgeving en bevelen een beroep te doen op zijn bevoegdheden uit de Gemeentewet. Daarbij geldt dan een specifieke vorm van toezicht.

Specifiek toezicht: Kennisgevingsplicht; De burgemeester moet noodbevelen (art. 175 Gemeentewet), noodverordeningen (art. 176 Gemeentewet) en bevelen die hij geeft als opperbevelhebber van de brandweer (art. 173, tweede lid, Gemeentewet) onmiddellijk melden aan de minister van VROM, de minister wie het aangaat en de Commissaris van de Koning.

Opiumwet

Wet van 12-05-1928, Stb. 167 Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 juli 1933, Stb. 381, 18 juni 1953, Stb. 322, 28 juni 1956, Stb. 390, 22 mei 1958, Stb. 296, 28 juli 1958, Stb. 408, 2 augustus 1962, Stb. 324, 5 mei 1966, Stb. 246, 3 mei 1971, Stb. 287, 23 juni 1976, Stb. 377 en 424, 16 augustus 1976, Stb. 425 (Tekstplaatsing), 10 mei 1978, Stb. 251, 10 maart 1984, Stb. 91, 27 juni 1985, Stb. 410, 4 september 1985, Stb. 495, 11 februari 1988, Stb. 77, 4 juni 1992, Stb. 422, 10 december 1992, Stb. 658, 2 juli 1993, Stb. 449, 11 november 1993, Stb. 655, 22 juni 1994, Stb. 573, 21 december 1994, Stb. 1995, 32, 2 november 1995, Stb. 554, 6 december 1996, Stb. 634, 6 november 1997, Stb. 510, 16 december 1998, Stb. 1999, 10, 28 januari 1999, Stb. 30, 18 maart 1999, Stb. 167 en 168, 27 mei 1999, Stb. 243, 1 november 2001, Stb. 532, 28 mei 2002, Stb. 348, 13 juli 2002, Stb. 520, 10 april 2003, Stb. 154 (Tekstplaatsing), 23 april 2003, Stb. 217.

Artikel 13b

- 1.** De **burgemeester** is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang indien in voor het publiek toegankelijke lokalen en daarbij behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.
- 2.** Het eerste lid is niet van toepassing indien de desbetreffende lokalen gebruikt worden ter uitoefening van de artseneijbereidkunst, de geneeskunst, de tandheelkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, artsen, tandartsen en dierenartsen.
- 3.**(...).

Algemeen

Ministerie van VWS (volksgezondheid); Justitie.³⁸ Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor verdovende middelen. In het algemeen is het

---

³⁸ De wet uit 1928 viel destijds onder het ministerie van Arbeid, Handel, Nijverheid. Tegenwoordig zijn er vooral raakvlakken met Justitie en volksgezondheid.

verboden om deze middelen te produceren, te verhandelen en te bezitten (art. 2 en 3), maar een ontheffing is mogelijk.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Artikel 13 b, eerste lid, Opiumwet bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan voor publiek toegankelijke gebouwen en erven waar verdovende middelen worden verstrekt/verhandeld/aanwezig zijn sluiten en verzegelen. Gebouwen waarbij voor medische doeleinden verdovende middelen aanwezig zijn worden door het tweede lid van art. 13 b uitgesloten. Doel van de bestuursdwangbevoegdheid van het eerste lid is de burgemeester in het belang van de openbare orde en veiligheid en ter bescherming van het woon- en leefklimaat de bevoegdheid te geven om tegen coffeeshops op te treden, ook indien deze geen concrete overlast veroorzaken. Zo kan de gemeente daadwerkelijk een beleid voeren waarin coffeeshops niet worden gedoogd.³⁹

Politiewet 1993

Wet van 09-12-1993, Stb. 724. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 9 december 1993, Stb. 725, 23 december 1993, Stb. 690, 4 februari 1994, Stb. 81, 2 maart 1994, Stb. 145 (Tekstplaatsing) (Verbeterblad), 22 juni 1994, Stb. 573, 7 juli 1994, Stb. 543, 544 en 545, 29 september 1994, Stb. 780, 28 april 1995, Stb. 276, 8 juni 1995, Stb. 358, 10 juli 1995, Stb. 355, 13 september 1995, Stb. 427, 5 september 1996, Stb. 446, 11 september 1996, Stb. 449, 10 oktober 1996, Stb. 525, 6 februari 1997, Stb. 63, 19 juni 1997, Stb. 283, 2 juli 1997, Stb. 308 en 309, 4 december 1997, Stb. 580, 11 december 1997, Stb. 674, 25 mei 1998, Stb. 342, 18 juni 1998, Stb. 415, 2 juli 1998, Stb. 460, 9 september 1998, Stb. 535, 19 april 1999, Stb. 194, 8 juli 1999, Stb. 317 en 318, 22 december 1999, Stb. 575, 29 juni 2000, Stb. 311 en 321, 6 juli 2000, Stb. 301, 13 september 2000, Stb. 346, 347, 348 en 349, 12 oktober 2000, Stb. 450, 23 november 2000, Stb. 496, 31 mei 2001, Stb. 328, 12 juli 2001, Stb. 349, 16 juli 2001, Stb. 372 en 373, 18 oktober 2001, Stb. 521, 18 april 2002, Stb. 282 en 284, 16 mei 2002, Stb. 289, 20 juni 2002, Stb. 382, 13 juli 2002, Stb. 392, 12 september 2002, Stb. 483, 23 januari 2003, Stb. 52 en 60, 19 juni 2003, Stb. 301 en 303.

Artikel 12

- 1.** Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de **burgemeester**.
- 2.** De **burgemeester** kan de betrokken ambtenaren van politie de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taken.

Algemeen

Ministerie van Justitie. BZK en Defensie zijn eveneens bij deze wet betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de organisatie en de taak van de politie. Daarnaast wordt het gezag over de politie en het beheer van de korpsen in deze wet geregeld. Er zijn momenteel diverse wijzigingsvoorstellen aanhangig.⁴⁰

³⁹ Kamerstukken II, 25 324, nr. 3, p. 5

⁴⁰ Kamerstukken nrs. 27 560, 27 633, 28 635, 28 644, 28 747, 28 855, 29 218.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 12 Politiewet, eerste en tweede lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester voert het gezag over de politie bij handhaving van de openbare orde en bij hulpverlening (art. 12, eerste lid) en hij heeft in dat kader de bevoegdheid om politiefunctionarissen algemene en bijzondere aanwijzingen te geven. In het tweede lid wordt dit expliciet vermeld, maar deze bevoegdheid is ook al inbegrepen in de gezagsbevoegdheid van het eerste lid.⁴¹ Voor de invulling van het openbare-ordebegrip wordt veelal aangesloten bij het begrip zoals dat wordt omschreven bij de bevoegdheden van de burgemeester ter handhaving van de openbare orde in de Gemeentewet.

Specifiek toezicht: Inlichtingenplicht (art. 20 Politiewet); Aanwijzingsbevoegdheid bij bovenlokale ordeverstoringen (art. 16 Politiewet). Deze worden hieronder besproken.

Bijzonderheid: De burgemeester overlegt regelmatig met het Openbaar Ministerie en met de korpschef in het driehoeksoverleg over zijn gezagsuitoefening (art. 14 Politiewet). Aan dit overleg komt geen bestuursbevoegdheid toe, maar het kan indirect van groot belang zijn voor het openbare-ordebeleid, aangezien de burgemeester voor een effectief beleid de medewerking van de twee andere actoren nodig heeft.⁴²

Overig: Wijzigingsvoorstel aanhangig, nr. 27 560, waarin wordt voorgesteld om in het driehoeksoverleg (art. 14) naast de taakuitvoering ook de inzet van personen en middelen te bespreken.⁴³

Artikel 15

1. Voor zover de Koninklijke marechaussee optreedt ter handhaving van de openbare orde staat zij onder gezag van de **burgemeester**. Voor zover zij optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan wel taken verricht ten dienste van de justitie, staat zij, tenzij in enige wet anders is bepaald, onder gezag van de officier van justitie. Het hoofd van het onderdeel van de Koninklijke marechaussee neemt alsdan aan het in artikel 14 bedoelde overleg deel op de wijze als daar is aangegeven.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de militair van enig ander onderdeel van de krijgsmacht, indien hij bijstand verleent aan de politie.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 15 Politiewet, eerste en tweede lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester voert het gezag over de marechaussee indien deze wordt ingezet bij handhaving van de openbare orde (eerste lid). Hetzelfde geldt ten aanzien van militairen als zij bijstand verlenen bij ordehandhaving (tweede lid): Er is, in tegenstelling tot art. 12, geen bepaling toegevoegd dat de burgemeester aanwijzingen mag geven aan deze functionarissen. Hij heeft echter uit hoofde van zijn gezagsbevoegdheid de bevoegdheid om aanwijzingen te geven.

Specifiek toezicht: Inlichtingenplicht (art. 20 Politiewet); aanwijzingsbevoegdheid bij bovenlokale ordeverstoringen (art. 16). Deze worden hieronder besproken.

---

⁴¹ F.C.M.A. Michiels e.a., Artikelsgewijs commentaar Politiewet 1993, VUGA, 's-Gravenhage 1997, p. 97-98.

⁴² Op regionaal niveau bestaat overleg tussen de Commissaris van de Koning en het college van Procureurs-Generaal (art. 20, eerste lid, Politiewet 1993).

⁴³ Kamerstukken II, vergaderjaar 200-2001, 27 560, nr. 3, p. 12.

Bijzonderheid: Aan het hierboven besproken driehoeksoverleg wordt het hoofd van het onderdeel van de koninklijke marechaussee toegevoegd indien de marechaussee bijstand verleent.

Overig: Wijzigingsvoorstel aanhangig, nr. 27 560, waarin wordt voorgesteld om in het driehoeksoverleg (art. 14) naast de taakuitvoering ook de inzet van personen en middelen te bespreken.⁴⁴

Artikel 16

1. De commissaris van de Koning geeft, indien een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, de **burgemeesters** in de provincie zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft de commissarissen van de Koning en de **burgemeesters**, zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid, indien door een ordeverstoring de veiligheid van de Staat in gevaar komt, of de betrekkingen van Nederland met andere mogendheden, dan wel zwaarwegende belangen van de samenleving, kunnen worden geschaad. Gelijke bevoegdheid heeft Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties indien ernstige vrees voor het ontstaan van een zodanige ordeverstoring bestaat.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde aanwijzingen worden zo enigszins mogelijk schriftelijk gegeven.

4. De in het tweede lid bedoelde aanwijzingen aan de **burgemeesters** worden zoveel mogelijk gegeven door tussenkomst van de commissaris van de Koning. Indien dit niet mogelijk is, wordt hij zo spoedig mogelijk daarvan in kennis gesteld.

Specifiek toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid; verticaal. Bij (dreiging van) bovenlokale ordeverstoringen heeft de Commissaris van de Koning de mogelijkheid om de burgemeester aanwijzingen te geven over het te voeren beleid. Indien mogelijk overlegt hij eerst met de burgemeester, maar noodzakelijk is dit niet (art. 16, eerste lid). Daarenboven heeft de minister van BZK een aanwijzingsbevoegdheid aan de burgemeester en aan de Commissaris van de Koning, ingeval van (ernstige vrees voor) ordeverstoringen van een zodanige omvang dat de veiligheid van de staat in het geding kan komen, of de betrekkingen met andere landen, dan wel zwaarwegende maatschappelijke belangen (dreigen te) worden geschaad (tweede lid).

Artikel 20

1. (...).

2. De **burgemeester** en de officier van justitie verstrekken aan de commissaris van de Koning en aan het College van procureurs-generaal, met betrekking tot de politie en de vervulling van haar taak, de gewenste inlichtingen en doen hun ook ongevraagd mededeling van hetgeen ter zake van belang kan zijn.

Specifiek toezicht: Inlichtingenplicht; verticaal (CdK). De burgemeester moet op aanvraag en uit eigen beweging de Commissaris van de Koning en het College van procureurs-generaal op de hoogte stellen van aangelegenheden inzake het openbare-

---

⁴⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 200-2001, 27 560, nr. 3, p. 12.

orde- en hulpverleningsbeleid en de daarmee samenhangende gezagsuitoefening. Daarnaast dient hij hen op aanvraag inlichtingen te verstrekken.

Artikel 35

1.(...).

2. (...).

3. Het hoofd van een territoriaal onderdeel wordt aangewezen door de korpsbeheerder in overeenstemming met de hoofdofficier van justitie en na verkregen instemming van de **burgemeester** of - bij een onderdeel dat meer gemeenten of delen van gemeenten omvat - de burgemeesters van de betrokken gemeenten.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 35, derde lid, Politiewet, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Instemmingsbevoegdheid van de burgemeester voor de aanwijzing van het hoofd van een territoriaal onderdeel van het regionale politiekorps. De bevoegdheid tot benoeming ligt bij de korpsbeheerder.

Artikel 36

1. (...).

2. De zeggenschap over het territoriale onderdeel voor zover het betreft de inzet van personeel, materieel en middelen die op grond van de in artikel 31, eerste lid, bedoelde stukken voor dat onderdeel zijn bestemd, berust bij de **burgemeester** of - bij een onderdeel dat meer gemeenten of delen van gemeenten omvat - bij de burgemeesters van de betrokken gemeenten. De zeggenschap wordt uitgeoefend in overeenstemming met het regionaal beleidsplan.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 36, tweede Politiewet, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Beheersbevoegdheid van de burgemeester die direct maar vaak ook indirect invloed heeft op het openbare-ordebeleid. Hij beslist over de inzet van personeel, materiaal en middelen. De bevoegdheid is gebonden omdat deze in overeenstemming met het regionaal beleidsplan moet worden uitgeoefend.

Overig: In wetsvoorstel 27 560⁴⁵ is een wijziging van art. 36, tweede lid, opgenomen.

Artikel 54

1. Behoeft een regionaal politiekorps bijstand van andere politiekorpsen voor de handhaving van de openbare orde, dan richt de korpsbeheerder op aanvraag van de **burgemeester** een verzoek daartoe aan de commissaris van de Koning.

2. (...)-4. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 54, eerste lid, Politiewet, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Betreft uitsluitend de bevoegdheid om een aanvraag te doen, geen beslissingsbevoegdheid. De burgemeester kan bij de korpsbeheerder een aanvraag doen voor bijstand van andere politiekorpsen in het belang van ordehandhaving. De Commissaris beslist na overleg met korpsbeheerders en college. Indien bijstand van buiten zijn ambtsgebied nodig is, licht de Commissaris de minister van BZK in, die

---

⁴⁵nr. 3, p. 18.

alsdan de bijstand verleent door tussenkomst van de betrokken Commissarissen van de Koning (art. 54, leden 2 en 3).

Artikel 57

1. Behoeft het Korps landelijke politiediensten bijstand van regionale politiekorpsen voor de handhaving van de openbare orde, dan verstrekt Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op aanvraag van de **burgemeester** door tussenkomst van de betrokken commissarissen van de Koning, aan de betrokken korpsbeheerders de nodige opdrachten.

2. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 57, eerste lid, Politiewet, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Betreft uitsluitend de bevoegdheid om een aanvraag te doen, geen beslissingsbevoegdheid. De burgemeester kan ten behoeve van de KLPD om bijstand van andere politiekorpsen vragen voor handhaving van de openbare orde. Hij richt de aanvraag tot de Commissaris van de Koning, die vervolgens de aanvraag aan de minister van BZK doorgeeft. De minister beslist.

Artikel 65

1. De **burgemeester**, bedoeld in artikel 64, eerste lid, stelt een onderzoek in naar de klacht, indien deze betrekking heeft op een gedraging van een ambtenaar van politie van het territoriale onderdeel van het regionale politiekorps, waarin de gemeente geheel of ten dele gelegen is. De **burgemeester** doet van zijn bevindingen naar aanleiding van het door hem ingestelde onderzoek mededeling aan de korpsbeheerder.

2. (...).

Bevoegdheid: Art. 65, eerste lid, Politiewet bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester stelt een onderzoek in naar klachten over politieoptreden van functionarissen die binnen het territoriale onderdeel werken dat geheel of gedeeltelijk binnen de gemeente valt. Hij meldt de korpsbeheerder wat het onderzoek heeft opgeleverd.

Quarantainewet

Wet van 14-07-1960, Stb. 335. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 25 november 1971, Stb. 752, 11 februari 1988, Stb. 77, 16 juni 1988, Stb. 377, 23 mei 1990, Stb. 294 jo 22 maart 1991, Stb. 128, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 11 november 1993, Stb. 655, 22 juni 1994, Stb. 573, 6 november 1997, Stb. 510.

Artikel 13

De **burgemeester** neemt, na advies van de arts, bedoeld in artikel 14, eerste lid, de noodzakelijke ingevolge de Internationale Gezondheidsregeling en deze wet voorgeschreven maatregelen om de verbreiding van quarantainabele ziekten door het internationale verkeer te voorkomen of tegen te gaan. Hij neemt ook overigens bij de toepassing van deze wet geen maatregelen of besluiten zonder deze arts te hebben gehoord.

Artikel 8

1. (...).

2. De in het eerste lid bedoelde **burgemeester** brengt, met inachtneming van de ter zake door Onze Minister gegeven voorschriften, eenmaal per kwartaal verslag uit van zijn verrichtingen en van de maatregelen, welke hij ter uitvoering van de Internationale Gezondheidsregeling en van deze wet heeft genomen. Het verslag wordt uitgebracht aan de inspecteur, in wiens ambtsgebied de gemeente is gelegen.

Algemeen

Ministerie van VWS.⁴⁶ Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor het weren van bepaalde besmettelijke ziekten die door internationaal verkeer worden verspreid. Wetsontwerp 28 868, dat op 2 maart 2004 is aangenomen door de Eerste Kamer, beoogt deze wet te wijzigen opdat quarantainemaatregelen voor pokken weer mogelijk worden.⁴⁷ Art. 5, eerste lid, van de Quarantainewet bepaalt dat de burgemeester optreedt als gezondheidsautoriteit in de zin van de Internationale Gezondheidsregeling.⁴⁸ Dit verdrag regelt de aanpak van verspreiding en voorkoming van verpreiding van gevaarlijke besmettelijke ziekten zoals pest, cholera en gele koorts. Het verplicht de deelnemende landen tot het nemen van ingrijpende maatregelen jegens deelnemers aan het internationale verkeer. Deze maatregelen zijn grotendeels vergelijkbaar met de maatregelen die mogelijk zijn op basis van de Quarantainewet. Het betreft met name al dan niet gedwongen onderzoek, ontsmetting, isolatie en opname en onder toezichtstelling van personen. Veel van deze bevoegdheden komen toe aan de gezondheidsautoriteit en dat is in Nederland dus de burgemeester.⁴⁹ Het verdrag bevat geen specifieke toezichtsregeling.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 13 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester neemt maatregelen zoals voorgeschreven in de Quarantainewet en in de Internationale gezondheidsregeling om verspreiding van quarantaineziekten te voorkomen of tegen te gaan.

Specifiek toezicht: Kennisgevingsplicht (verticaal). De burgemeester moet elk kwartaal aan de regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de volksgezondheid melden welke maatregelen hij heeft getroffen (art. 8, tweede lid).

Bijzonderheid: De burgemeester wordt bij de uitvoering van deze wet bijgestaan door een of meer artsen of door de regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 14, eerste lid). De burgemeester heeft de bevoegdheid om deze artsen te benoemen, maar hij moet een dergelijke benoeming melden aan de inspecteur en de hoofdinspecteur (art. 14, tweede lid). Mochten tussen de burgemeester en de arts(en) problemen ontstaan dan bevat art. 15 een conflictenregeling.

---

⁴⁶ Deze wet stamt uit 1960 en viel destijds onder het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Tegenwoordig is dit het beleidsterrein van VWS.

⁴⁷ Kamerstukken I, vergaderjaar 2002-2003, 28 868, nr. 3, p. 10.

⁴⁸ Trb. 1970, 30.

⁴⁹ Zie m.n. art. 16, en art. 27-91 Internationale Gezondheidsregeling.

Artikel 15

1. Bij verschil van mening tussen de **burgemeester** en een arts als bedoeld in artikel 14, eerste lid, over maatregelen, te nemen ter uitvoering van de Internationale Gezondheidsregeling of deze wet, beslist de **burgemeester** niet dan na overleg met de inspecteur. Van zijn beslissing doet hij onverwijld mededeling aan de inspecteur.
2. De inspecteur kan binnen achtenveertig uren nadat de beslissing te zijner kennis is gebracht, daartegen beroep instellen bij Onze Minister. De beslissing van de **burgemeester** wordt niet uitgevoerd zolang de termijn van achtenveertig uren niet is verstreken en, indien beroep is ingesteld, zolang daarop niet is beslist. De **burgemeester** houdt zich aan de beslissing van Onze Minister.
3. De inspecteur kan de **burgemeester** verzoeken binnen een door de inspecteur gestelde termijn de door hem ter uitvoering van de Internationale Gezondheidsregeling noodzakelijk geachte maatregelen te nemen. Indien de **burgemeester** aan het verzoek geen gevolg geeft, kan de inspecteur binnen achtenveertig uren na afloop van de gestelde termijn beroep instellen bij Onze Minister. De **burgemeester** houdt zich aan de beslissing van Onze Minister.
4. (...).

Bevoegdheid

Aard: Art. 15, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid die indirect verband houdt met openbare gezondheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om te beslissen bij conflicten tussen de burgemeester en de arts(en) genoemd in art. 14, eerste lid, over uitvoeringsmaatregelen van deze wet of van de Internationale Gezondheidsregeling.

Specifiek toezicht: Kennisgevings- en meldingsplicht (verticaal). De burgemeester dient vooraf met de inspecteur te overleggen en de beslissing die hij uiteindelijk neemt onverwijld aan hem mee te delen (art. 15, eerste lid).

De Inspecteur kan in beroep gaan bij de minister van de beslissing van de burgemeester (tweede lid) en de burgemeester verzoeken de noodzakelijke maatregelen te nemen (derde lid). Indien de burgemeester dit niet doet kan de inspecteur ook daarvan in beroep gaan (derde lid). De burgemeester moet zich aan de beslissing van de minister houden (leden 2 en 3). Beroep heeft schorsende werking.

Artikel 16

1. De **burgemeester** geeft de nodige aanwijzingen of neemt de nodige maatregelen met betrekking tot de verdelging en wering van knaagdieren in haveninrichtingen.
2. Aanwijzingen of maatregelen, strekkende tot het ontoegankelijk maken van haveninrichtingen voor ratten door middel van afbraak of verbouwing, worden door de **burgemeester** slechts gegeven of genomen, nadat hij daaromtrent advies van de inspecteur heeft ingewonnen.
3. Van de beslissing van de **burgemeester** wordt binnen vierentwintig uren schriftelijk of telegrafisch mededeling gedaan aan de inspecteur en de eigenaar en de exploitant van de haveninrichting.
4. Van een beslissing van de **burgemeester**, houdende een aanwijzing of een maatregel, als bedoeld in het eerste lid, kunnen de inspecteur en de eigenaar en de exploitant van de haveninrichting binnen achtenveertig uren, nadat deze beslissing te hunner kennis is gebracht, bij Onze Minister beroep instellen. De beslissing van de **burgemeester** treedt niet in werking binnen de genoemde termijn van achtenveertig uren, dan wel, indien beroep is ingesteld, voordat daarop is beslist.

5. Indien de **burgemeester** in gebreke blijft de noodzakelijke aanwijzingen te geven of de noodzakelijke maatregelen te nemen, is Onze Minister op voorstel van de inspecteur bevoegd zodanige aanwijzing te geven of zodanige maatregel te nemen. Alvorens te beslissen stelt de Minister de eigenaar en de exploitant van de haveninrichting in de gelegenheid hun gevoelen te doen kennen.

6. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 16, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester krijgt de vrij algemeen omschreven bevoegdheid om de nodige aanwijzingen te geven, dan wel de nodige maatregelen te nemen om knaagdieren in haveninrichtingen te weren en te verdelgen (eerste lid).

Speciaal toezicht: Aanwijzingsbevoegdheid en verwaarlozingsregeling (verticaal). De minister van VWS kan zelf de noodzakelijke maatregelen nemen of de noodzakelijke aanwijzingen geven als de burgemeester in gebreke blijft. Dit op verzoek van de inspecteur (vijfde lid).

Voorafgaand overleg en kennisgevingsplicht. Voorafgaand overleg met de inspecteur is verplicht als afbraak of verbouwing noodzakelijk is (tweede lid). Daarnaast moet de burgemeester zijn beslissing binnen 24 uur aan de inspecteur meedelen (derde lid).

Deze kan in beroep gaan bij de minister, evenals de exploitant (leden 4 en 5).

Artikel 17

1. De **burgemeester** beslist, of zich voordoet een noodgeval, waarin ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat, als bedoeld in artikel 29 van de Internationale Gezondheidsregeling.

2. In een noodgeval, bedoeld in het voorgaande lid, kan de **burgemeester** aanwijzingen geven aan de gezagvoerder van een schip of een luchtvaartuig betreffende het lossen of laden van vracht of voorraden en het innemen van brandstof of water.

3.(...).

4. Ter uitvoering van het bepaalde in het tweede en derde lid kan de **burgemeester** zich bedienen van de hulp van de sterke arm.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.17, eerste en tweede lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester beslist of zich een noodgeval voordoet waarin ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat ex art. 29 Internationale Gezondheidsregeling (eerste lid). In die situatie heeft hij een aanwijzingsbevoegdheid tegenover gezagvoerders van schepen of luchtvaartuigen inzake lossen en laden en innemen van voorraad, brandstof en water (tweede lid). De burgemeester kan uitvoering van zijn maatregelen door inzet van de politie afdwingen (vierde lid).

Bijzonderheid: Overlegverplichting (deskundige) en rapportageverplichting. De burgemeester overlegt vooraf met een arts (art. 13) en rapporteert conform art. 8, tweede lid, elk kwartaal aan de inspecteur.

Artikel 19

1. (...)

2. (...)

3. Hij, die de leiding heeft bij trein- of wegvervoer en weet of vermoedt, dat in zijn middel van vervoer bij aankomst in Nederland personen aanwezig zijn, die afkomstig

zijn uit een besmette kring of lijden aan, dan wel verdacht worden gevaar op te leveren voor verspreiding van, een quarantainabele ziekte, draagt zorg, dat hiervan onverwijld mededeling wordt gedaan aan de **burgemeester** van de gemeente, waar het vervoermiddel zich bevindt. Totdat hij terzake nadere aanwijzingen heeft ontvangen van de **burgemeester** of de arts, die deze bijstaat, draagt hij zorg, dat geen gevaar voor besmetting van anderen ontstaat.

4. Degenen, die zich in de trein of in het middel van wegvervoer bevinden, zijn verplicht zich te gedragen naar de aanwijzingen, die de leider van trein- of wegvervoer hun verstrekt ter uitvoering van het bepaalde in de tweede volzin van het derde lid. Zij zijn in elk geval verplicht in de trein of in het middel van wegvervoer of in de onmiddellijke nabijheid daarvan te blijven en contacten te vermijden, totdat op hen van toepassing zijn de aanwijzingen, gegeven door de **burgemeester** of de arts, die deze bijstaat.

5. (...)

6. (...)

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.19, derde en vierde lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Aanwijzingsbevoegdheid van de burgemeester aan degene die de leiding heeft over het trein- en wegvervoer (derde lid) en aan een ieder die in (de onmiddellijke nabijheid van) een middel van weg- of treinverkeer zit (vierde lid) als het vermoeden bestaat dat in dat vervoersmiddel een persoon aanwezig is die afkomstig is uit een besmette kring, verdacht wordt te lijden aan, dan wel lijdt aan een quarantainabele ziekte, dan wel gevaar oplevert voor verspreiding ervan.

Bijzonderheid: Overlegverplichting (deskundige) en rapportageverplichting. De burgemeester overlegt vooraf met een arts (art. 13) en rapporteert conform art. 8, tweede lid, elk kwartaal aan de inspecteur.

Artikel 20

1. (...).

2. Het verbod om zich aan boord van het schip te begeven en het schip te verlaten, geldt niet voor de loods, voor de ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, de **burgemeester** en de arts, bedoeld in artikel 14, de personen belast met de uitvoering van de ingevolge de Internationale Gezondheidsregeling of deze wet dan wel krachtens deze wet te nemen maatregelen, de artsen, het verplegend personeel en de geestelijken, belast met het verlenen van geneeskundige hulp, verpleging of geestelijke bijstand, en de rijksambtenaren der belastingen tot uitoefening van hun functies, de ambtenaren van justitie en politie, wanneer hun ambtsverrichtingen dit vereisen, alsmede, mits met toestemming van de **burgemeester**, de personen die zijn belast met het overbrengen van goederen aan boord.

3. Het verbod om het schip te verlaten geldt niet voor degenen, die daarvoor toestemming hebben gekregen van de **burgemeester**. De **burgemeester** mag besluiten, dat hij slechts toestemming verleent, indien te zijnen genoeg is aangetoond, dat de betrokkene zich zal doen inenten, zich onder toezicht zal stellen of zich zal laten afzonderen.

4. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.20, tweede en derde lid, bevatten uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester kan toestemming geven om een schip waarop het verbod van gemeenschap⁵⁰ rust:

- te bezoeken en te verlaten aan personen die belast zijn met het overbrengen van goederen aan boord (tweede lid);
- te verlaten aan personen die aan boord zijn. De burgemeester kan hieraan limitatief opgesomde voorwaarden verbinden (derde lid). Voorts heeft de burgemeester de bevoegdheid om een schip waarop het verbod van gemeenschap berust zelf te bezoeken en te verlaten (tweede lid).

Bijzonderheid: Overlegverplichting (deskundige) en rapportageverplichting. De burgemeester overlegt vooraf met een arts (art. 13) en rapporteert conform art. 8, tweede lid, elk kwartaal aan de inspecteur.

Artikel 32

1. (...)

2. Ten aanzien van verkeer uit zodanig land stelt de **burgemeester** de eisen en neemt hij de maatregelen, welke hij nuttig en nodig acht, ten einde verbreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen en tegen te gaan, een en ander voor zover de in artikel 99 van de Internationale Gezondheidsregeling bedoelde internationale sanitaire verdragen hem dit ten aanzien van de landen, waarmede Nederland ter zake verbonden is gebleven, toestaan.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Artikel 32, tweede lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester krijgt in het tweede lid een vrij algemene bevoegdheid ten aanzien van landen die niet gebonden zijn aan de Internationale Gezondheidsregeling en als besmette kring zijn aangemerkt door de minister (artikel 32, eerste lid).

Bevoegdheid om maatregelen te nemen die de burgemeester nuttig en nodig acht om verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen en te bestrijden. Daarbij is hij gebonden aan de in art. 99 Internationale Gezondheidsregeling bedoelde sanitaire verdragen.

Bijzonderheid: Overlegverplichting (deskundige) en rapportageverplichting. De burgemeester overlegt vooraf met een arts (art. 13) en rapporteert conform art. 8, tweede lid, elk kwartaal aan de inspecteur.

Artikel 33

De **burgemeester**, de ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid en alle anderen, die met de uitvoering van de ingevolge de Internationale Gezondheidsregeling en deze wet voorgeschreven maatregelen zijn belast, zijn na behoorlijke legitimatie en voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is bevoegd schepen, luchtvaartuigen, treinen, andere middelen van vervoer en haveninrichtingen met inbegrip van woningen te betreden, zelfs zonder toestemming van de op of in het vervoermiddel of op de haveninrichting verantwoordelijke personen of van hen, die met de leiding van een haveninrichting

---

⁵⁰ Het verbod van gemeenschap met de wal of met andere schepen brengt mede, dat, behoudens in de hierna te noemen gevallen, niemand zich aan boord van het schip mag begeven of het schip mag verlaten. Het verbod van gemeenschap met de wal brengt mede, dat geen goederen gelost en geen andere goederen aan boord gebracht mogen worden dan die, welke ingevolge artikel 45 van de Internationale Gezondheidsregeling mogen worden ingenomen.

zijn belast. Zij zijn tevens bevoegd alle plaatsen te betreden teneinde schepen, luchtvaartuigen, andere middelen van vervoer en haveninrichtingen te bereiken. Degene, die de leiding heeft op het betreffende voertuig of op de betreffende haveninrichting, stelt hem in de gelegenheid zich aldaar toegang te verschaffen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 33 bevat een uitvoeringsbevoegdheid die tevens in het kader van handhaving kan worden gebruikt.

Inhoud: Bevoegdheid tot binnentreden in vervoermiddelen en haveninrichtingen inclusief woningen en bevoegdheid tot het betreden van alle plaatsen om eerstgenoemde locaties te bereiken.

Bijzonderheid: Overlegverplichting (deskundige) en rapportageverplichting. De burgemeester overlegt vooraf met een arts (art. 13) en rapporteert conform art. 8, tweede lid, elk kwartaal aan de inspecteur.

Wet op de lijkbezorging

Wet van 07-03-1991, Stb. 130. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 7 maart 1991, Stb. 131 en 132, 22 maart 1991, Stb. 133 (Tekstplaatsing), 22 mei 1991, Stb. 394, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 18 juni 1992, Stb. 705, 11 november 1993, Stb. 610 en 655, 2 december 1993, Stb. 643, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 650, 27 april 1994, Stb. 420, 22 juni 1994, Stb. 573, 12 april 1995, Stb. 200, 24 mei 1996, Stb. 370, 17 december 1997, Stb. 660, 26 maart 1998, Stb. 198, 1 juli 1998, Stb. 466, 12 april 2001, Stb. 194, 18 april 2002, Stb. 230 jo 16 augustus 2002, Stb. 429, 9 oktober 2003, Stb. 376.

Artikel 17

1. Na een arts te hebben gehoord kan de **burgemeester** der gemeente, waar het lijk zich bevindt, voor de begraving of verbranding daarvan een andere termijn stellen. Begraving of verbranding binnen 36 uur na het overlijden staat hij echter niet toe dan in overeenstemming met de officier van justitie.

2. (...).

Algemeen

Ministerie van BZK; de ministeries van Justitie en VWS zijn er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor lijkbezorging, waaronder lijkschouwing, identificatie, begraven, opgraven en verbranden. De hieronder besproken bevoegdheden betreffen, evenals het grootste deel van de wet, de openbare gezondheid.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 17, eerste lid, Wet op de Lijkbezorging bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan een afwijkende termijn voor verbranding of begraving stellen.

Bijzonderheid: Hoorplicht deskundige; overeenstemmingsverplichting. De burgemeester dient vooraf een arts te horen. Een termijn korter dan 36 uur is slechts mogelijk in overeenstemming met de Officier van Justitie.

Artikel 21

1. (...)

2. Indien de toepassing van het voorgaand lid wordt verhinderd, doordat het lijk zich in een woning bevindt en de afgifte van het lijk of de toegang tot de woning wordt geweigerd, heeft de burgemeester of een ambtenaar van politie toegang tot die woning zonder toestemming van de bewoner, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 21, tweede lid, Wet op de Lijkbezorging bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester is belast met lijkschouwing en lijkbezorging als niemand daarin voorziet (art. 21, eerste lid) en heeft daartoe, indien redelijkerwijs noodzakelijk, de bevoegdheid om zonder toestemming van de bewoner in een woning binnen te treden.

Bijzonderheid: De binnentredingsbevoegdheid komt ook aan een ambtenaar van politie toe.

Artikel 29

1. Geen lijk wordt opgegraven dan, indien het een graf betreft waarop een uitsluitend recht berust, met toestemming van de rechthebbende op het graf en voorts met vergunning van de burgemeester der gemeente, binnen welker gebied het begraven is, nadat deze de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid heeft gehoord.

2. Aan de vergunning verbindt de burgemeester de nodige voorschriften betreffende geneeskundig toezicht alsmede vervoer en bestemming van het lijk.

3. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 29, eerste en tweede lid, Wet op de Lijkbezorging bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid tot vergunningverlening (eerste lid), met de nodige voorschriften (tweede lid) voor het opgraven van een lijk.

Bijzonderheid: Hoorplicht deskundige en toestemmingseis. De burgemeester dient vooraf de regionale inspecteur van de volksgezondheid te horen (eerste lid) en voor opgraving is veelal ook toestemming van de rechthebbende op het graf nodig (eerste lid).

Artikel 68

1. Geen ontleding geschiedt zonder schriftelijk verlof van de burgemeester, afgegeven uiterlijk op de derde dag na die van het overlijden. In het verlof, dat kosteloos wordt afgegeven, wordt de plaats van ontleding vermeld. Het formulier voor het verlof wordt door Onze Minister van Binnenlandse Zaken vastgesteld. De artikelen 12-15 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 68 Wet op de Lijkbezorging bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan verlof verlenen voor ontleding van een lijk.

Bijzonderheid: Verklaring van geen bezwaar. Het verlof kan uitsluitend worden gegeven nadat een verklaring van overlijden van de behandelend arts of een gemeentelijke lijkschouwer, dan wel een verklaring van geen bezwaar van de Officier van Justitie is overgelegd (art. 12 Wet op de Lijkschouwing).

Uitvoeringsbesluit wet op de weerkorpsen

Besluit van 02-07-1938, Stb. 247. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 4 juli 1977, Stb. 422, 18 augustus 1979, Stb. 475, 10 mei 1989, Stb. 190, 30 oktober 1992, Stb. 577, 22 december 1997, Stb. 764.

Artikel 7

1. Instemming van den **burgemeester** behoeven:

- a. de bezetting der rangen;
- b. de te houden oefeningen, marschen en parades;
- c. het programma van de opleiding tot de onderscheidene functies;
- d. de aankoop, de bewaring en het onderhoud van wapenen en munitie - zulks onverminderd de bepalingen bij en krachtens de Wet wapens en munitie (Stb. 1986, 41) gesteld - en van helmen en gasmaskers;
- e. de inrichting en het houden van opslagplaatsen.

2. Bovendien is de Vrijwillige Burgerwacht verplicht mede te werken bij alle controle, uitgeoefend door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of het bevoegd militair gezag ten aanzien van de bovengenoemde onderwerpen.

3. (...).

Algemeen

Ministerie van Defensie. De ministeries van Justitie en BZK zijn er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels ter uitvoering van art. 1 Wet op de Weerkorpsen. Het besluit regelt welke bijzondere weerkorpsen zijn toegelaten en geeft regels voor organisatie, activiteiten en toezicht.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 7 Besluit op de Weerkorpsen bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Instemmingsbevoegdheid van de burgemeester inzake de limitatief opgesomde onderwerpen betreffende vrijwillige burgerwachten (art. 7). Het betreft voornamelijk inrichting van het korps, oefen- en opleidingsprogramma en aankoop en opslag van wapens.

Artikel 8

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze paragraaf bepaalde zijn belast de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen ambtenaren alsmede de **burgemeester** en de door hem aangewezen ambtenaren.

2. Jaarlijks worden, uiterlijk twee maanden voor het begin van het begrotingsjaar, door tusschenkomst van den **burgemeester**, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de betreffende begrooting der inkomsten en uitgaven toegezonden. Op dezelfde wijze wordt uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het begrotingsjaar de rekening en verantwoording, vergezeld van een beknopt verslag omtrent het korps, aangeboden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 8, eerste lid, Besluit op de Weerkorpsen bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Handhavingstoezicht. De burgemeester is belast met het toezicht op de naleving van art. 4-7, dat zijn bepalingen betreffende vrijwillige burgerwachten.

Bijzonderheid: Dezelfde toezichtsbevoegdheid komt toe aan door de minister van BZK en/of door de burgemeester aangewezen ambtenaren.

Speciaal toezicht: Er is geen sprake van bijzonder toezicht op de bevoegdheden van de burgemeester, maar wel wordt financieel toezicht uitgeoefend door de minister van BZK. Daarbij speelt de burgemeester een (kleine) rol: hij dient elk jaar de begroting van het korps en ook de rekening en verantwoording met verslag aan de minister van BZK te sturen (art. 8, tweede lid).

Wegenverkeerswet 1994

Wet van 13-09-1935, Stb. 554. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 3 december 1937, Stb. 525, 22 december 1948, Stb. 1 562, 10 maart 1950, Stb. K 71, 23 juni 1952, Stb. 357, 2 april 1958, Stb. 226, 29 oktober 1958, Stb. 505, 23 november 1961, Stb. 421, 30 november 1961, Stb. 433, 30 mei 1963, Stb. 228, 20 november 1963, Stb. 485, 21 juli 1966, Stb. 332, 26 november 1970, Stb. 580, 3 mei 1971, Stb. 287, 7 september 1972, Stb. 461, 23 mei 1973, Stb. 282, 26 september 1974, Stb. 546, 1 mei 1975, Stb. 283, 8 april 1976, Stb. 229, 28 april 1976, Stb. 286, 23 juni 1976, Stb. 377, 30 juni 1976, Stb. 412, 26 oktober 1978, Stb. 595, 16 februari 1979, Stb. 99, 10 maart 1984, Stb. 91, 19 juni 1985, Stb. 375, 2 juli 1986, Stb. 389, 1 juli 1987, Stb. 315, 3 december 1987, Stb. 591, 4 februari 1988, Stb. 21, 1 april 1988, Stb. 164, 26 oktober 1988, Stb. 520, 25 mei 1989, Stb. 225, 3 juli 1989, Stb. 300, 25 oktober 1989, Stb. 491 jo 11 december 1991, Stb. 608, 15 mei 1991, Stb. 291, 12 maart 1992, Stb. 146, 4 juni 1992, Stb. 422, 24 december 1992, Stb. 709, 8 november 1993, Stb. 591, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 650, 23 december 1993, Stb. 690, 4 februari 1994, Stb. 90, 17 november 1994, Stb. 858, 26 april 1995, Stb. 250.

Artikel 174

1. Indien ter zake van een overtreding van artikel 40, eerste lid, proces-verbaal wordt opgemaakt door een ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, dan wel een op dat voorschrift betrekking hebbende gedraging, omschreven in de in artikel 2, eerste lid, van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften bedoelde bijlage door hem wordt geconstateerd, begaan met een op de weg staand motorrijtuig, terwijl niet terstond blijkt wie de eigenaar of houder van dat motorrijtuig is, is de **burgemeester** bevoegd op verzoek van die ambtenaar dat motorrijtuig naar een door hem aangewezen plaats te doen overbrengen en in bewaring te doen stellen.

2.(...).

3. De artikelen 170, tweede lid, tweede en derde volzin, vierde, vijfde en zesde lid, 171, 172 en 173, eerste lid, van deze wet en de artikelen 5:25, eerste lid, 5:26, 5:29, tweede en derde lid, 5:30, eerste, tweede en vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.[kosten bij dwangbevel invorderen, evt. overgaan tot verkoop van de zaak etc.]

Algemeen

Ministeries van Verkeer en Waterstaat en Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor het verkeer op de weg.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 174 eerste en derde lid, Wegenverkeerswet bevat een handhavingsbevoegdheid ten behoeve van de verkeersveiligheid.

Inhoud: De burgemeester kan een voertuig laten overbrengen naar een door hem aangewezen plaats en in bewaring laten stellen als wordt geconstateerd dat een voertuig geen of een onvoldoende zichtbaar kenteken heeft en onbekend is wie de eigenaar of houder van het voertuig is (art. 174, eerste lid). Het derde lid bepaalt dat hij in die gevallen tevens de bevoegdheid heeft tot invordering bij dwangbevel van de kosten en eventueel tot verkoop van het voertuig (art. 174 lid 3 WWV jo art. 5:25 e.v. Awb).

Bijzonderheid: Burgemeester moet een register bijhouden waarin hij bijhoudt in welke gevallen deze bevoegdheid wordt gebruikt (art. 174 lid 3 WWV jo art. 170 lid 4 WWV).

Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen

Wet van 29-10-1992, Stb. 669. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 19 november 1986, Stb. 587, 11 februari 1988, Stb. 77, 29 oktober 1992, Stb. 670 (Verbeterblad), 17 december 1992, Stb. 671 (Tekstplaatsing) (Verbeterblad), 7 juli 1993, Stb. 369, 11 november 1993, Stb. 655, 9 december 1993, Stb. 725, 23 december 1993, Stb. 690, 22 juni 1994, Stb. 573, 29 juni 1994, Stb. 501, 29 september 1994, Stb. 757, 17 november 1994, Stb. 837 jo 838, 12 april 1995, Stb. 227, 29 mei 1995, Stb. 308, 30 mei 1995, Stb. 290 (Tekstplaatsing), 6 december 1995, Stb. 592, 10 april 1997, Stb. 271, 6 november 1997, Stb. 510, 17 december 1997, Stb. 660, 18 juni 1998, Stb. 430, 28 januari 1999, Stb. 30, 22 juni 2000, Stb. 292, 5 april 2001, Stb. 180, 6 december 2001, Stb. 581 en 584, 13 juli 2002, Stb. 431.

Artikel 20

1. De **burgemeester** kan in het geval, bedoeld in het tweede lid, bij beschikking lastgeven dat een persoon die zich in zijn gemeente bevindt, gedurende de periode, benodigd voor de toepassing van artikel 27, in bewaring wordt gesteld, indien deze persoon twaalf jaar of ouder is en geen blijk geeft van de nodige bereidheid zich in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen dan wel een van de andere omstandigheden, bedoeld in artikel 2, derde en vierde lid, zich voordoet. De **burgemeester** kan de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in de eerste volzin, delegeren aan een wethouder.

2. De **burgemeester** kan slechts lastgeven tot inbewaringstelling als bedoeld in het eerste lid, indien naar zijn oordeel

a. de betrokkene gevaar veroorzaakt,

b. het ernstige vermoeden bestaat dat een stoornis van de geestvermogens de betrokkene het gevaar doet veroorzaken,

c. het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat toepassing van paragraaf 1 van dit hoofdstuk niet kan worden afgewacht, en

d. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken, worden nadere voorschriften gegeven met betrekking tot de beschikking, bedoeld in het eerste lid. Een afschrift van de beschikking wordt aan betrokkene uitgereikt.
4. Het ten uitvoer leggen van een krachtens het eerste lid gegeven beschikking draagt de **burgemeester** op aan een of meer ambtenaren, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, die zich voorzien van de bijstand van een of meer personen met kennis van de zorg voor personen die gestoord zijn in hun geestvermogens. De bedoelde ambtenaren kunnen daartoe elke plaats betreden waar de op te nemen persoon zich bevindt, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.
5. (...).
6. (...).
7. Bij de opname van de betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis wordt door de door de **burgemeester** aangewezen personen een afschrift van de beschikking, bedoeld in het eerste lid, aan het ziekenhuis overgelegd. Tenzij het geval, bedoeld in artikel 2, vierde lid, zich heeft voorgedaan, wordt daarbij tevens overgelegd een afschrift van de in artikel 21 bedoelde geneeskundige verklaring.

Algemeen

Ministerie van VWS. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft vooral regels voor opname en verblijf in een psychiatrisch ziekenhuis. Behalve aspecten van volksgezondheid ligt aan de regeling het doel ten grondslag om de samenleving en individuen te beschermen, indien een geestelijke stoornis kan leiden tot gevaar voor personen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.20, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan een last geven tot inbewaringstelling in een psychiatrisch ziekenhuis. Deze bevoegdheid kan hij delegeren aan een wethouder (eerste lid). Uitoefening van de opnamebevoegdheid is aan diverse voorwaarden gebonden (leden 2 en 3 en 7). De burgemeester wijst politieagenten aan voor de uitvoering (vierde lid).

Bijzonderheid: Kennisgevingsplicht aan de inspecteur.

Artikel 24

Indien binnen 24 uur na het tijdstip waarop de beschikking van de burgemeester is gegeven, door de daarvoor in aanmerking komende psychiatrische ziekenhuizen nog niet tot opname is overgegaan, kan de burgemeester na overleg met de inspecteur in wiens ambtsgebied zijn gemeente is gelegen, een van de bovenbedoelde ziekenhuizen bevelen de betrokkene op te nemen. Het betrokken ziekenhuis is verplicht de betrokkene op te nemen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 24 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Als 24 uur na afgifte van de opnamebeschikking betrokkene nog niet is opgenomen kan de burgemeester een ziekenhuis daartoe het bevel geven. Het ziekenhuis moet aan dat bevel gehoor geven.

Bijzonderheid: voorafgaand overleg met de inspecteur (art. 24).

Artikel 25

1. De **burgemeester** draagt zorg dat onverwijld de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied zijn gemeente is gelegen, van de inbewaringstelling telefonisch of mondeling op de hoogte worden gesteld. Indien het ziekenhuis waarin de betrokkene zich ten tijde van de mededeling bevindt, is gelegen buiten het ambtsgebied van de inspecteur en de officier van justitie die op grond van de eerste volzin door de **burgemeester** op de hoogte moeten worden gesteld, worden ook de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied het ziekenhuis is gelegen, overeenkomstig het in de eerste volzin bepaalde op de hoogte gesteld.

2. Zo spoedig mogelijk nadat de beschikking is gegeven, doch in elk geval niet later dan de volgende dag, die niet is een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag als bedoeld in de Algemene termijnenwet, zendt de **burgemeester** aan de in het eerste lid bedoelde functionarissen bij aangetekend schrijven een afschrift van de beschikking en van de in artikel 21 bedoelde geneeskundige verklaring.

Bijzonderheid: De burgemeester dient de bevoegde inspecteur van het Staatstoezicht op de volksgezondheid en de Officier van Justitie onverwijld op de hoogte te stellen van een inbewaringstelling (art. 25, eerste lid) en een afschrift van de beschikking en van de geneeskundige verklaring te sturen g.(tweede lid).

Wet bodembescherming

Wet van 03-07-1986, Stb. 374. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 30 maart 1988, Stb. 113, 19 januari 1989, Stb. 7, 3 september 1990, Stb. 478, 14 november 1991, Stb. 636, 4 juni 1992, Stb. 422, 2 juli 1992, Stb. 414 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 2 juli 1992, Stb. 415, 3 december 1992, Stb. 633 (Tekstplaatsing), 21 april 1993, Stb. 238, 14 oktober 1993, Stb. 581 jo 23 december 1993, Stb. 690, 16 december 1993, Stb. 650 jo 23 december 1993, Stb. 690, 23 december 1993, Stb. 690, 21 april 1994, Stb. 396, 10 mei 1994, Stb. 331 jo 23 december 1993, Stb. 690 en jo 10 mei 1994, Stb. 332, 30 mei 1994, Stb. 374 (Tekstplaatsing), 13 oktober 1994, Stb. 766, 30 november 1994, Stb. 846, 26 april 1995, Stb. 250, 10 juli 1995, Stb. 355, 3 april 1996, Stb. 366, 24 mei 1996, Stb. 292, 9 oktober 1996, Stb. 496 (Tekstplaatsing), 21 oktober 1996, Stb. 577, 30 januari 1997, Stb. 86, 6 februari 1997, Stb. 63, 6 november 1997, Stb. 510 en 532, 18 december 1997, Stb. 730, 28 januari 1999, Stb. 30, 2 december 1999, Stb. 537, 15 november 2000, Stb. 505, 27 september 2001, Stb. 481, 18 oktober 2001, Stb. 517, 30 januari 2002, Stb. 102, 31 oktober 2002, Stb. 542.

Artikel 33

1. De **burgemeester** van een gemeente waar zich een verontreiniging of een aantasting als bedoeld in artikel 30 voordoet dan wel de directe gevolgen daarvan zich voordoen, en de inspecteur kunnen gedeputeerde staten onderscheidenlijk Onze commissaris verzoeken aan de in artikel 30 bedoelde maatregelen toepassing te geven.

2. (...).

Algemeen

Ministerie van VROM. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels om de bodem te beschermen tegen milieuvervuiling. De burgemeester komt slechts in actie bij uitvoering van deze wet als sprake is van (dreigende) ernstige

bodemvervuiling en dat staat direct in verband met zijn taken op het gebied van openbare orde, veiligheid en gezondheid.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 33, eerste lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevoegdheid van de burgemeester om een verzoek aan Gedeputeerde Staten te doen dat zij maatregelen nemen op basis van art. 30, om zo een (dreigende) bodemverontreiniging te bestrijden. Bevoegdheid bestaat als sprake is van (vrees voor) grote verontreiniging van de grond tengevolge van een ongewoon ongeval.

Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Wet van 02-07-1969, Stb. 315. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1976, Stb. 377, 2 juni 1982, Stb. 493, 1 september 1982, Stb. 494 (Tekstplaatsing), 11 februari 1988, Stb. 77, 4 juni 1992, Stb. 422, 15 december 1993, Stb. 667, 16 december 1993, Stb. 650, 22 juni 1994, Stb. 573, 6 november 1997, Stb. 510, 11 juni 1998, Stb. 394, 2 maart 2000, Stb. 125.

Artikel 22

De burgemeester past bestuursdwang toe ter handhaving van een krachtens artikel 11, eerste lid, gegeven last.

Algemeen

Ministerie van VWS. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor veiligheid en hygiëne van zwem- en badinrichtingen en daarbij behorende gebouwen, uitrustingen en terreinen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 22 bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Gedeputeerde Staten of de Commissaris van de Koning kunnen zwem- en badinrichtingen sluiten of een zwemverbod instellen in het belang van hygiëne, gezondheid en/of veiligheid van de bezoekers (art. 11 Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden). De burgemeester krijgt in art. 22 van genoemde wet de bevoegdheid om het bevel tot sluiting of het zwemverbod te handhaven door middel van toepassing van bestuursdwang.

Wet inzake de luchtverontreiniging

Wet van 26-11-1970, Stb. 580. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 1 mei 1975, Stb. 283, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1976, Stb. 377, 23 juni 1977, Stb. 455, 13 juni 1979, Stb. 443, 1 oktober 1980, Stb. 757, 4 juni 1981, Stb. 409, 6 juli 1981, Stb. 411 (Tekstplaatsing), 6 juli 1983, Stb. 328, 29 augustus 1985, Stb. 494, 12 december 1985, Stb. 655, 23 december 1987, Stb. 598, 30 maart 1988, Stb. 113, 19 januari 1989, Stb. 7, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo 3 december 1991, Stb. 607, 3 september 1990, Stb. 478, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 2 juli 1992, Stb. 414 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 2 juli 1992, Stb. 415, 3 december 1992, Stb. 627 (Tekstplaatsing), 21 april 1993, Stb. 238, 14 oktober 1993, Stb. 581, 16 december 1993, Stb. 650, 23 december 1993, Stb. 690, 4 februari 1994, Stb. 135, 22 juni 1994, Stb. 573, 13 oktober 1994, Stb. 766, 12 oktober 1995, Stb. 525, 29 maart 1996, Stb.

257 jo 24 mei 1996, Stb. 276, 6 november 1997, Stb. 510, 26 maart 1998, Stb. 221, 3 april 2003, Stb. 189.

Artikel 44

De **burgemeester** van een gemeente waar zich de luchtverontreiniging voordoet, en de inspecteur kunnen Onze commissaris in de provincie verzoeken aan artikel 43, eerste lid, toepassing te geven.

Algemeen

Ministerie van VROM.⁵¹ Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels ter voorkoming of beperking van luchtverontreiniging. De burgemeester komt slechts in actie bij uitvoering van deze wet als sprake is van (dreigende) ernstige luchtvervuiling en dat staat direct in verband met zijn taken op het gebied van openbare orde, veiligheid en gezondheid.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.44 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De Commissaris van de Koning heeft de bevoegdheid om een bevel te geven tot sluiting van een inrichting als sprake is van (vrees voor) grote verontreiniging die een aanmerkelijk gevaar voor de gezondheid is, of onduidbare hinder of ernstige schade kan veroorzaken en het treffen van een andere voorziening niet kan worden afgewacht (art. 43, eerste lid). De burgemeester krijgt in art. 44 de bevoegdheid om een verzoek tot de Commissaris van de Koning te richten om een dergelijk sluitingsbevel te geven.

Artikel 49

De **burgemeester** van elk der betrokken gemeenten en de inspecteur kunnen Onze commissaris in de provincie verzoeken toepassing te geven aan artikel 48, eerste en derde lid.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.49 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De Commissaris van de Koning heeft de bevoegdheid om, in geval van bijzondere omstandigheden van tijdelijke aard die naar zijn oordeel tot maatregelen noodzaakt, een aantal maatregelen te treffen, waaronder het uitvaardigen van regelgeving, sluiting van inrichtingen en het buiten werking stellen van toestellen (art. 48). De burgemeester krijgt in art. 49 de bevoegdheid om een verzoek tot de Commissaris van de Koning te richten om de bevoegdheid van art. 48 te gebruiken.

Bijzonderheid: Dezelfde bevoegdheid ligt ook bij de inspecteur van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

Wet op de kansspelen

Wet van 10-12-1964, Stb. 483. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 15 februari 1967, Stb. 108, 6 juni 1968, Stb. 288, 24 december 1970, Stb. 612, 3 mei 1971, Stb. 287, 21 juni 1973, Stb. 287, 2 juli 1974, Stb. 441, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1976, Stb. 377, 26 maart 1981, Stb. 154, 10 maart 1984, Stb. 91, 13 november 1985, Stb.

---

⁵¹ Bij inwerkingtreding van deze wet viel deze onder het beleidsterrein van Sociale Zaken en Volksgezondheid, tegenwoordig is dat veeleer VROM.

600, 8 november 1988, Stb. 672, 22 mei 1991, Stb. 394, 14 mei 1992, Stb. 282, 4 juni 1992, Stb. 422, 3 december 1992, Stb. 636, 2 december 1993, Stb. 658, 16 december 1993, Stb. 650, 22 juni 1994, Stb. 573, 18 mei 1995, Stb. 300, 6 februari 1997, Stb. 63, 6 november 1997, Stb. 510, 29 april 1998, Stb. 270, 14 mei 1998, Stb. 298, 25 juni 1998, Stb. 446, 24 december 1998, Stb. 1999, 9, 28 januari 1999, Stb. 30, 13 april 2000, Stb. 184, 27 september 2001, Stb. 481 jo 12 december 2001, Stb. 664, 13 juli 2002, Stb. 413.

Artikel 30b

- 1.** Het is verboden, behoudens het in deze Titel bepaalde, zonder vergunning van de **burgemeester** een of meer speelautomaten aanwezig te hebben
  - a.** op of aan de openbare weg;
  - b.** op voor het publiek toegankelijke plaatsen;
  - c.** in niet voor het publiek toegankelijke inrichtingen, waarvoor ingevolge artikel 3 van de Drank- en Horecawet een vergunning voor de uitoefening van het horecabedrijf is vereist of waarvan de ondernemer inschrijfplichtig is bij het Bedrijfschap Horeca.
- 2.** Het eerste lid is niet van toepassing op het aanwezig hebben van:
  - a.** behendigheidsautomaten op kermissen, ook indien zij niet behoren tot ingevolge artikel 30a, tweede lid, aangewezen typen van speelautomaten;
  - b.** speelautomaten op voor het publiek toegankelijke plaatsen, uitsluitend ten behoeve van het verkopen daarvan of van het krachtens een vergunning als bedoeld in artikel 30h, eerste lid, in gebruik geven daarvan aan anderen ten behoeve van de uitoefening van hun bedrijf.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor kansspelen en sportprijsvragen. De regeling valt in de categorie openbare orde en veiligheid, vanwege het feit dat de regels deels tot doel hebben gokverslaving tegen te gaan en aldus een band bestaat met openbare gezondheid en openbare orde.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 30b bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om een vergunning te verlenen voor speelautomaten. Deze bevoegdheid wordt ingekaderd door art. 30c (gronden voor verlening). Daarnaast heeft de burgemeester de bevoegdheid tot intrekking van de vergunning. Ook bij uitoefening van deze bevoegdheid is hij gebonden aan aantal gronden, ditmaal opgesomd in art. 30f.

Bijzonderheid: Burgemeester heeft de bevoegdheid om een vergunning te verlenen voor speelautomaten. De bevoegdheid wordt ingekaderd door art. 30c (gronden voor verlening). Daarnaast heeft de burgemeester de bevoegdheid tot intrekking, waarvoor ook weer de gronden zijn opgesomd, ditmaal in art. 30f.

Wet op de openluchtrecreatie

Wet van 25-03-1994, Stb. 300. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 22 juni 1994, Stb. 573, 6 februari 1997, Stb. 63, 6 november 1997, Stb. 510, 17 december 1997, Stb. 710, 1 juli 1998, Stb. 459, 24 september 1998, Stb. 582, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 18

1. Indien de toestand van een kampeerterrein zodanig is, dat onmiddellijk gevaar dreigt voor de gezondheid of de veiligheid van de kampeerders, kan de burgemeester de houder van dat kampeerterrein gelasten dat onverwijld te doen ontruimen en ontruimd te houden.
2. De burgemeester heft de last op verzoek van de houder van dat kampeerterrein of uit eigen beweging op, zodra het in het eerste lid bedoelde gevaar is geweken.
3. Van een besluit als bedoeld in het eerste of tweede lid, wordt mededeling gedaan aan de inspecteur.
4. De werking van een besluit als bedoeld in het tweede lid, wordt opgeschort totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien beroep is ingesteld, op het beroep is beslist.

Algemeen

Ministerie van LNV; het ministerie van VROM is er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor kamperen, jachthavens en volkstuintencomplexen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 18, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid tot ontruiming van een kampeerterrein als onmiddellijk gevaar bestaat voor de gezondheid of veiligheid van de kampeerders (eerste lid) en kan deze ontruiming opheffen als het gevaar niet langer bestaat (tweede lid).

Bijzonderheid: Kennisgevingsplicht (verticaal). De burgemeester dient zowel het besluit tot ontruiming, als het besluit om de last tot ontruiming in te trekken, mede te delen aan de ambtenaar die door de minister van VROM is belast met het toezicht op de wet (art. 18, derde lid jo art. 33, derde lid). Bovendien kan deze toezichthouder de burgemeester verzoeken om zijn ontruimingsbevoegdheid te gebruiken (art. 19, eerste lid). De burgemeester kan dan de ontruiming pas opheffen nadat hij de toezichthouder heeft gehoord (art. 19, derde lid).

Wet openbare manifestaties

Wet van 20-04-1988, Stb. 157. *Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 4 juni 1992, Stb. 422, 16 december 1993, Stb. 650, 22 juni 1994, Stb. 573.*

Artikel 5

1. De **burgemeester** kan naar aanleiding van een kennisgeving voorschriften en beperkingen stellen of een verbod geven.
2. Een verbod kan slechts worden gegeven indien:
  - a. de vereiste kennisgeving niet tijdig is gedaan;
  - b. de vereiste gegevens niet tijdig zijn verstrekt;
  - c. een van de in artikel 2 genoemde belangen dat vordert.
3. Een voorschrift, beperking of verbod kan geen betrekking hebben op de inhoud van hetgeen wordt beleden, onderscheidenlijk van de te openbaren gedachten of gevoelens.
4. (...).

Algemeen

Ministerie van BZK. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft de regulering van samenkomsten, betogingen en vergaderingen die binnen de reikwijdte van de artikelen 6 en 9 van de Grondwet vallen. De burgemeester heeft, met het oog op handhaving van de openbare orde, een belangrijke taak gekregen bij de uitvoering van deze wet.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 5, eerste lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om een demonstratie te verbieden of voorschriften en/of beperkingen aan een demonstratie te stellen. In het tweede en derde lid is nader aangegeven waar voorschriften en beperkingen en/of een verbod betrekking op mogen hebben.

Artikel 6

De burgemeester kan tijdens een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging aanwijzingen geven, die degenen die deze houden of daaraan deelnemen in acht moeten nemen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 6 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om aanwijzingen te geven aan personen die deelnemen aan een demonstratie, vergadering of een betoging.

Artikel 7

De **burgemeester** kan aan degenen die een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging houden of daaraan deelnemen opdracht geven deze terstond te beëindigen en uiteen te gaan, indien:

- a. de vereiste kennisgeving niet is gedaan, of een verbod is gegeven;
- b. in strijd wordt gehandeld met een voorschrift, beperking of aanwijzing;
- c. een van de in artikel 2 genoemde belangen dat vordert.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 7 bevat een uitvoeringsbevoegdheid, die ook⁵² als handhavingsbevoegdheid gebruikt kan worden.

Inhoud: De burgemeester kan bevelen dat een samenkomst, vergadering of betoging meteen wordt beëindigd als één van de limitatief opgesomde gronden zich voordoet.

Artikel 8

1. De **burgemeester** kan aan degenen die een voor publiek toegankelijke vergadering of betoging op een andere dan openbare plaats houden of daaraan deelnemen opdracht geven deze terstond te beëindigen en uiteen te gaan, indien de bescherming van de gezondheid of de bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden dat vordert.
2. De **burgemeester** en door hem aan te wijzen personen hebben toegang tot de in het eerste lid bedoelde vergaderingen en betogingen. Zonodig verschaffen zij zich de toegang met behulp van de sterke arm.

---

⁵² Als bijvoorbeeld sprake is van een betoging zonder dat een kennisgeving is gedaan of bij een betoging in strijd met de gegeven beperkingen wordt gehandeld.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 8, eerste en tweede lid, bevat uitvoeringsbevoegdheden, die in geval van overtreding van wettelijke normen tevens in het kader van handhaving kunnen worden ingezet.

Inhoud: Betreft de bevoegdheid om het bevel te geven samenkomsten, vergaderingen op niet-publieke plaatsen onmiddellijk te beëindigen als de gezondheid/bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden dat vordert (eerste lid). Daarnaast heeft de burgemeester de bevoegdheid om op de in het eerste lid bedoelde plaatsen de samenkomsten en vergaderingen bij te wonen en bij noodzaak zich daartoe met behulp van de politie toegang te verschaffen (tweede lid).

Bijzonderheid: De bevoegdheid van het tweede lid komt ook toe aan personen die de burgemeester heeft aangewezen.

Artikel 9

- 1.** Degenen die in de nabijheid van een gebouw in gebruik bij het Internationaal Gerechtshof, een diplomatieke vertegenwoordiging of een consulaire vertegenwoordiging een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging houden of daaraan deelnemen, onthouden zich van gedragingen die het functioneren van de desbetreffende instelling aantasten.
- 2.** Ter bestrijding van gedragingen als bedoeld in het eerste lid kan de **burgemeester** tijdens een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging aanwijzingen geven, die degenen die deze houden of daaraan deelnemen in acht moeten nemen.
- 3.** Indien in strijd wordt gehandeld met een aanwijzing als bedoeld in het tweede lid en de omstandigheden het vorderen, kan de **burgemeester** aan degenen die een samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging houden of daaraan deelnemen opdracht geven deze terstond te beëindigen en uiteen te gaan.
- 4.** Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gebouwen in gebruik bij volkenrechtelijke organisaties, voor zover Nederland een overeenkomstige verplichting tot bescherming op zich heeft genomen als ten opzichte van de in het eerste lid genoemde instellingen.
- 5.** (...)

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 9, tweede lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid en art. 9, derde lid bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Betogingen of samenkomsten die in de buurt van het Internationaal Gerechtshof, een diplomatieke vertegenwoordiging of een consulaire vertegenwoordiging plaatsvinden, mogen het functioneren van die instellingen niet aantasten. De burgemeester heeft de bevoegdheid om in het belang hiervan aanwijzingen te geven aan deelnemers van samenkomsten, vergaderingen en betogingen (art. 9, tweede lid) of het bevel te geven om de samenkomst, betoging of vergadering onmiddellijk te beëindigen (art. 9, derde lid).

Zondagswet

Wet van 15-10-1953, Stb. 490. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 29 september 1955, Stb. 461, 19 mei 1976, Stb. 289, 23 juni 1976, Stb. 377, 11 februari 1988, Stb. 77, 20 april 1988, Stb. 157, 9 december 1993, Stb. 725.

Artikel 2

1. Het is verboden op Zondag in de nabijheid van kerken of andere gebouwen voor de openbare eredienst in gebruik, zonder strikte noodzaak gerucht te verwekken, waardoor de godsdienstoefening wordt gehinderd.
2. De **burgemeester** treft de nodige maatregelen teneinde te voorkomen, dat op Zondag door het verkeer op land- en waterwegen in de nabijheid van kerken of andere gebouwen voor de openbare eredienst in gebruik, meer voor de godsdienstoefeningen hinderlijk gerucht wordt veroorzaakt dan met het oog op de eisen van dat verkeer redelijkerwijze onvermijdelijk is. Hij is bevoegd daartoe verbiedend of bevelend op te treden of te doen optreden.

Algemeen

Ministerie van BZK. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de viering van en ter verzekering van de openbare rust op Zondag en enkele Christelijke feestdagen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 2, tweede lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Bevels- en verbodsbevoegdheid van de burgemeester gericht op het verkeer in de nabijheid van kerken/gebouwen waarin godsdienstoefeningen worden gehouden. Het verkeer mag niet meer geluid produceren dan redelijkerwijs onvermijdelijk is.

Artikel 3

1. Het is verboden op Zondag zonder strikte noodzaak gerucht te verwekken, dat op een afstand van meer dan 200 meter van het punt van verwekking hoorbaar is.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op uitingen tijdens geoorloofde samenkomsten tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergaderingen of betogingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties. Voor zover dat vereist is ter voorkoming van gerucht dat de viering van de Zondag en de openbare rust op de Zondag ernstig verstoort, voegt de **burgemeester** aan de voorschriften en beperkingen bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties voorschriften en beperkingen toe met betrekking tot het geluidsniveau en met betrekking tot het gebruik van geluidsapparaten, of worden door hem aanwijzingen ter zake gegeven.
3. Voor andere gevallen dan die bedoeld in het tweede lid kan de **burgemeester** voor de tijd na 13 uur ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid; de gemeenteraad kan ter zake regels stellen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 3, tweede en derde lid, bevat uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: Indien het om samenkomsten, betogingen of vergaderingen gaat die binnen de reikwijdte van de Wet Openbare Manifestaties vallen, kan de burgemeester ter bescherming van de zondagsrust aanwijzingen geven, dan wel voorschriften en beperkingen opleggen inzake het geluidsniveau, het gebruik van geluidsapparaten (tweede lid). Voor andere gevallen heeft de burgemeester de bevoegdheid om na 13

uur ontheffing te verlenen van het verbod om op zondag veel lawaai te veroorzaken (eerste lid). De gemeenteraad kan dit bij verordening verder regelen (derde lid).

Artikel 4

1. (...).

2. (...).

3. De **burgemeester** is bevoegd ontheffing te verlenen van het bepaalde bij het eerste en krachtens het tweede lid; de gemeenteraad kan terzake regels stellen.

4. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 4, derde lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod om openbare vermakelijkheden te houden, dan wel de gelegenheid daartoe te geven of daaraan deel te nemen op zondag voor 13 uur (art. 4, derde lid jo eerste lid). Daarnaast komt hem de ontheffingsbevoegdheid toe als de gemeenteraad gebruikt maakt van zijn bevoegdheid om dit verbod uit te breiden naar andere tijdstippen op zondag (art. 4, derde jo tweede lid).

Artikel 5

1. Het is verboden op Zondag voor 13 uur optochten of bijeenkomsten op openbare plaatsen te houden, daartoe gelegenheid te geven, of daaraan deel te nemen.

2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op:

a. samenkomsten tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging;

b. wandeltochten die niet door muziek worden begeleid.

3. Met betrekking tot de in het tweede lid onder a bedoelde samenkomsten voegt de **burgemeester**, voor zover dat vereist is ter voorkoming van onnodige verstoring van de openbare rust op de Zondag, aan de voorschriften en beperkingen bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties voorschriften en beperkingen toe met betrekking tot tijd, plaats en duur van zodanige samenkomsten, of worden door hem aanwijzingen ter zake gegeven.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 5 derde lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Evenementen of optochten op openbare plaatsen zijn voor 13 uur op zondag in beginsel verboden (eerste lid). Voor enkele gebeurtenissen maakt het tweede lid een uitzondering. Indien het om samenkomsten op openbare plaatsen gaat tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging gaat die binnen de reikwijdte van de Wet Openbare Manifestaties vallen, kan de burgemeester ter bescherming van de zondagsrust aanwijzingen geven, dan wel voorschriften en beperkingen opleggen inzake tijd, plaats en duur van de samenkomst.

Besluit ex artikel 18 Veewet

Besluit van 23-02-1922, Stb. 80. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 27 november 1936, Stb. 779A, 5 april 1950, Stb. K 132, 28 juni 1958, Stb. 308, 21 maart 1961, Stb. 87, 24 februari 1975, Stb. 107.

Artikel 1

Als voorloopige maatregelen tot voorkoming van verspreiding van smetstof, welke de burgemeester neemt, indien hij verneemt, dat in zijne gemeente vee verschijnselen van eene besmettelijke veeziekte vertoont, worden aangewezen:

- 1°. het den eigenaar, houder of hoeder gelasten, het verdachte vee af te zonderen, totdat daaromtrent door den **Burgemeester** eene nadere beslissing is genomen;
- 2°. bij miltvuur, paardenpest, veepest, longziekte, mond- en klauwzeer, varkenspest, atrofische rhinitis infectiosa, Teschener ziekte, vesiculaire varkensziekte, brucellosis melitensis, brucellosis suis en infectieuze anaemie het door het plaatsen van kenteekenen van besmetting verdacht verklaren van het gebouw of terrein, waar het verdachte vee zicht bevindt of bevonden heeft;
- 3°. miltvuur;
  - a. het verbieden, dat cadavers van gestorven of afgemaakte dieren worden verwijderd uit het gebouw of van het terrein, waar dieren zijn gestorven of afgemaakt;
  - b. het doen ontsmetten van met bloed van afgemaakte dieren verontreinigde plaatsen door overgieten met eene 10 pct. creoline-oplossing;
  - c. het verbieden van het afmaken van vee door verbloeding en van het afslachten van cadavers van gestorven of afgemaakte dieren.

Algemeen

Ministerie van LNV. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft een besluit ter uitvoering van art. 18 Veewet. Deze bepaling is inmiddels vervallen. Ook art. 54, eveneens genoemd in de aanhef van het Besluit, is inmiddels vervallen. Het Besluit geeft regels om verspreiding van besmettelijke veeziekten en van hondsdoelheid bij honden en katten te voorkomen en de bestrijden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 1 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de in artikel 1 omschreven maatregelen nemen als in zijn gemeente verschijnselen van een besmettelijke veeziekte worden geconstateerd. Hij kan onder meer bevelen dieren af te zonderen tot hij besloten heeft wat er verder moet gebeuren en ontsmettingsmaatregelen nemen.

Artikel 2

Als voorloopige maatregelen tot voorkoming van gevaar voor menschen en dieren, welke de **Burgemeester** neemt, indien hij verneemt, dat in zijne gemeente een hond of eene kat verschijnselen van dolheid vertoont of van dolheid verdacht wordt, worden aangewezen:

- 1°. het den eigenaar, houder of hoeder van den hond of de kat gelasten, te zorgen, dat menschen noch dieren met de cadavers van de afgemaakte of met de vastgelegde of opgesloten dieren in aanraking kunnen komen;
- 2°. indien de hond of de kat niet is afgemaakt, vastgelegd of opgesloten, het onverwijld hiervan kennis geven, met aanduiding van het gevaar voor menschen en dieren, aan de ingezetenen zijner gemeente en de Burgemeesters der aangrenzende gemeenten;
- 3°. bij invoer van een hond of kat uit een der door Onze Minister aangewezen landen, het doen opsluiten en in bewaring houden van de hond of kat, overeenkomstig de voorschriften van het districtshoofd van de Veeartsenijkundige Dienst.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 2 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan de in artikel 2 omschreven maatregelen nemen als in zijn gemeente een hond of kat verschijnselen van hondsdelheid vertoont, dan wel de verdenking bestaat dat het dier de verschijnselen heeft. Hij kan onder meer bevelen het dier te isoleren en bekendmaken dat het gevaar van verspreiding van hondsdelheid zich binnen de gemeente kan voordoen.

Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen.

Besluit van 14-10-1988, Stb. 511. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 7 april 1994, Stb. 265, 27 juni 1997, Stb. 359, 17 december 1997, Stb. 726, 5 juli 2001, Stb. 366, 6 december 2002, Stb. 604.

Artikel 5

1 (...) - **5** (...).

6. Door de **burgemeester** van de gemeente waarin het terrein is gelegen moet, voordat het terrein als heliterrein wordt gebruikt, in verband met de openbare orde en veiligheid een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.

7. (...).

Algemeen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het ministerie van Defensie is er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor het opstijgen en landen van luchtvaartuigen op niet als luchtvaartterreinen aangewezen terreinen en de inrichting van die terreinen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 5, zesde lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Voordat een terrein als heliterrein kan worden gebruikt dient de burgemeester daarvoor een verklaring van geen bezwaar af te geven. Uiteindelijk beslist de minister van Verkeer en Waterstaat over aanleg, inrichting en uitrusting van een helihaven (art. 7).

Artikel 9

De verbodsbepalingen van artikel 14, eerste lid, onder *a* en *b* van de Luchtvaartwet, zijn niet van toepassing in geval van het doen opstijgen en het doen landen van een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein, met kabelballonnen indien aan de in dit artikel gestelde voorschriften wordt voldaan:

1. van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het ballonterrein moet toestemming zijn verkregen.

2. door de **burgemeester** van de gemeente waarin het ballonterrein is gelegen, moet in verband met de openbare orde en veiligheid, een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 9, tweede lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Betreft een bevoegdheid om een verklaring van geen bezwaar af te geven. Kabelballonnen kunnen van een terrein dat geen luchtvaartterrein is opstijgen of

daarop landen als de burgemeester daarvoor een verklaring van geen bezwaar afgeeft. Bepaalde verbodsbepalingen van de luchtvaartwet dan zijn niet van toepassing.
Bijzonderheid: De eigenaar/rechthebbende van het terrein dient toestemming te geven voor het opstijgen/landen.

Artikel 10

De verbodsbepaling van artikel 14, eerste lid onder *a* van de Luchtvaartwet is niet van toepassing in geval van het opstijgen of doen opstijgen van een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein, met een vrije ballon, indien aan de in dit artikel gestelde voorschriften wordt voldaan:

1. van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het ballonterrein moet toestemming zijn verkregen.
2. door de **burgemeester** van de gemeente waarin het ballonterrein is gelegen moet in verband met de openbare orde en veiligheid, een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 10, tweede lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Betreft een bevoegdheid om een verklaring van geen bezwaar af te geven. Vrije ballonnen kunnen van een terrein dat geen luchtvaartterrein is opstijgen als de burgemeester daarvoor een verklaring van geen bezwaar afgeeft. Bepaalde verbodsbepalingen van de Luchtvaartwet dan zijn niet van toepassing.

Bijzonderheid: De eigenaar/rechthebbende van het terrein dient toestemming te geven voor het opstijgen/landen (eerste lid).

Artikel 13

1. Van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het terrein, dat door landbouwvleugelvliegtuigen zal worden gebruikt, moet toestemming zijn verkregen.
2. Door de **burgemeester** van de gemeente waarin het terrein is gelegen, moet in verband met de openbare orde en veiligheid, een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 13, tweede lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Betreft een bevoegdheid om een verklaring van geen bezwaar af te geven. Landbouwvleugelvliegtuigen kunnen een terrein gebruiken mits de burgemeester daarvoor een verklaring van geen bezwaar afgeeft.

Bijzonderheid: De eigenaar/rechthebbende van het terrein dient toestemming te geven voor het gebruik (eerste lid).

Artikel 16

1. (...) -c. (...).

d. een verklaring van geen bezwaar van de **burgemeester** van de gemeente waarin het betrokken zweefvliegerterrein is gelegen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 16, eerste lid, sub d, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De minister van Verkeer en Waterstaat kan toestemming geven voor de aanleg, inrichting en uitrusting van een zweefvliegerterrein (art. 16, eerste lid). De burgemeester komt de bevoegdheid toe om een verklaring van geen bezwaar voor de

aanleg, inrichting en uitrusting van een zweefvliegerterrein binnen de gemeente af te geven.

Besluit voorschriften ter voorkoming van verspreiding smetstof

Besluit van 25-04-1922, Stb. 218.

Artikel 1

Het is verboden vee, dat overeenkomstig de bepalingen der Veewet voor ziek of verdacht wordt gehouden, alsmede dolle of van dolheid verdachte honden en katten buiten de terreinen der door Ons aan te wijzen inrichtingen van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te brengen, tenzij met machtiging van den betrokken **burgemeester** onder de door den betrokken Inspecteur-Districtshoofd te stellen voorwaarden.

Algemeen

Ministerie van LNV. Regelgeving voor normale omstandigheden. Het Besluit geeft regels om verspreiding van besmettelijke veeziekten en van hondsdolheid bij honden en katten te voorkomen en de bestrijden, maar teven wetenschappelijk onderzoek naar de ziekte mogelijk te maken.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 1 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Burgemeester heeft de bevoegdheid om toestemming te geven (machtiging) om verdacht of ziek vee en/of van dolheid verdachte, dan wel dolle honden of katten buiten inrichtingen te brengen die door de Kroon zijn aangewezen.

Bijzonderheid: De burgemeester dient zich daarbij te houden aan voorwaarden die door de Inspecteur-Districtshoofd zijn gesteld.

Uitvoeringsvoorschriften t.a.v. de verklaringen omtrent het gedrag

Besluit van 30-01-1956, Stb. 73. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 18 januari 1974, Stb. 45, 15 juli 1994, Stb. 643.

Artikel 1

In afwijking van het bepaalde in artikel 20, tweede lid, eerste zinsnede, van de Wet op de justie documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag van een persoon die buiten Nederland verblijft en niet in een basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, doch onmiddellijk voorafgaand aan zijn vertrek in het persoonsregister van een gemeente was opgenomen, door de **burgemeester** van die gemeente.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor afgifte van verklaringen van goed gedrag ter uitvoering van de artikelen 19,

derde lid en 20, tweede lid van de Wet op de justitiële documentatie⁵³ en op de verklaringen omtrent het gedrag.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.1 bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Voorziening voor het geval dat een persoon in het buitenland verblijft en niet in een basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven. De burgemeester van de gemeente waar betrokkene onmiddellijk voor vertrek naar het buitenland was ingeschreven, is bevoegd om de verklaring af te geven.

Vuurwerkbesluit

Besluit van 22-01-2002, Stb. 33. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 9 april 2002, Stb. 189, 16 januari 2004, Stb. 26.

Artikel 3.3.4

- 1.** De aanvraag om toestemming als bedoeld in artikel 3.3.2, derde lid, bij gedeputeerde staten gaat vergezeld van een afschrift van het werkplan, bedoeld in artikel 4.8a, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit, een afschrift van de ingevolge artikel 3.3.2, eerste lid, verleende vergunning en een afschrift van het in artikel 3.3.3, eerste lid, onder c, bedoelde certificaat. Gedeputeerde staten zenden onverwijld een afschrift van de aanvraag aan de **burgemeester** van de gemeente binnen wiens gemeente het vuurwerk tot ontbranding zal worden gebracht.
- 2.** (...).
- 3.** (...).
- 4.** Gedeputeerde staten stellen alvorens toestemming te verlenen:
  - a.** (...). – (...).
- 5.** Gedeputeerde staten verlenen geen toestemming indien geen verklaring van de **burgemeester** van de gemeente binnen wiens gemeente het vuurwerk tot ontbranding zal worden gebracht is ontvangen, dat in verband met de veiligheid geen bezwaar bestaat tegen het verlenen van toestemming.
- 6.** (...).

Algemeen

Ministerie van VROM. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor consumenten- en professioneel vuurwerk (Vuurwerkbesluit).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 3.3.4, vijfde lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan een verklaring van geen bezwaar afgeven voor het afsteken van professioneel vuurwerk. De bevoegdheid om toestemming te verlenen berust bij Gedeputeerde Staten (art. 3.3.4, eerste lid).

---

⁵³ Per 1 april 2004 wordt de Wet op de justitiële documentatie vervangen door de Wet justitiële gegevens, wet van 7 november 2002, Stb. 2002, 552.

Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.

Wet van 4-11-1991, Stb. 653. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 4 juni 1992, Stb. 422, 10 juli 1995, Stb. 355 en 431, 3 april 1996, Stb. 366, 13 maart 1997, Stb. 142, 28 januari 1999, Stb. 30, 13 december 2000, Stb. 2001, 13.

Artikel 17

1. Behoeft een **burgemeester** in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan bijstand van een geneeskundige eenheid, waarin niet kan worden voorzien door de gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente deelneemt, dan richt hij een verzoek daartoe aan de commissaris van de Koning.
2. De commissaris van de Koning beslist op het verzoek en treft de nodige voorzieningen.

Algemeen

Ministerie van BZK en van VWS. Regelgeving voor normale omstandigheden, maar wel voor bijzondere omstandigheden zoals rampen en zware ongevallen. Betreft regels voor de organisatie en uitvoering van de geneeskundige hulpverlening bij rampen alsmede de voorbereiding daarop. Momenteel zijn diverse wijzigingsvoorstellen aanhangig.⁵⁴

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.17, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om de Commissaris van de Koning om extra geneeskundige bijstand te verzoeken.

Overig: Wijzigingsvoorstel aanhangig, nr. 28 644, waarbij deze bepaling is betrokken.

Artikel 18

1. Behoeft een **burgemeester** in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan bijstand van een geneeskundige eenheid van buiten de provincie, dan richt hij een verzoek daartoe aan de commissaris van de Koning die zich ter zake wendt tot Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beslist op het verzoek. De betrokken commissarissen van de Koning treffen de nodige voorzieningen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.18, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om de minister van BZK om extra geneeskundige bijstand te verzoeken als deze bijstand van buiten de provincie moet komen. Zijn verzoek gaat via de Commissaris naar de minister en laatstgenoemde beslist over het verzoek.

---

⁵⁴ : 27 008, 27 659, 28 644.

Overig: Wijzigingsvoorstel aanhangig, nr. 28 6444, waarbij deze bepaling is betrokken.

Wet politieregisters

Wet van 21-06-1990, Stb. 414. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 7 juli 1993, Stb. 369, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 705, 23 december 1993, Stb. 690, 10 juli 1995, Stb. 355, 16 november 1995, Stb. 579, 6 februari 1997, Stb. 63, 5 juli 1997, Stb. 323, 24 oktober 1997, Stb. 500, 6 november 1997, Stb. 510, 11 december 1997, Stb. 674, 28 januari 1999, Stb. 30, 27 mei 1999, Stb. 244 en 245, 22 december 1999, Stb. 575, 23 november 2000, Stb. 496, 5 april 2001, Stb. 180, 7 februari 2002, Stb. 148, 18 april 2002, Stb. 226, 20 juni 2002, Stb. 316 en 347.

Artikel 15

1. Uit een politieregister worden op hun verzoek gegevens verstrekt aan:
  - a. leden van het openbaar ministerie, voor zover zij deze behoeven
    1. in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie, dan wel over andere personen of instanties die met de opsporing van strafbare feiten zijn belast, of
    2. voor de uitvoering van andere bij of krachtens wet opgedragen taken;
  - b. **burgemeesters**, voor zover zij deze behoeven
    1. voor de afgifte omtrent de verklaringen omtrent het gedrag,
    2. in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie, of
    3. in het kader van de handhaving van de openbare orde.
  - c. (...).
  - d. (...).
  2. (...).

Algemeen

Ministerie van Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels inzake gegevens in politieregisters, waaronder regels voor het verstrekken en verbeteren van die gegevens.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.15, tweede lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan onder meer in het belang van ordehandhaving en wegens zijn gezagsuitoefening over de politie gegevens opvragen uit een politieregister.

Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag

Wet van 15-08-1955, Stb. 395. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 oktober 1959, Stb. 378, 9 november 1961, Stb. 402, 30 juni 1967, Stb. 377, 8 mei 1969, Stb. 191, 10 december 1975, Stb. 684, 8 april 1976, Stb. 229, 31 maart 1983, Stb. 153, 27 februari 1985, Stb. 115, 10 september 1986, Stb. 464, 26 november 1986, Stb. 593, 23 december 1987, Stb. 598, 25 oktober 1989, Stb. 482, 9 december 1993, Stb. 725, 23 december 1993, Stb. 690, 17 maart 1994, Stb. 232, 7 juli 1994, Stb. 528 en 565, 10 juli 1995, Stb. 355, 6 februari 1997, Stb. 63, 19 april 1999, Stb. 194, 28 oktober 1999, Stb. 464, 5 april 2001, Stb. 180, 27 september 2001, Stb. 481, 6 december 2001, Stb. 584, 20 juni 2002, Stb. 347.

Artikel 19

1. De **burgemeester** geeft geen andere verklaring omtrent het gedrag, onder welke benaming ook, af dan overeenkomstig de bepalingen van deze wet.
2. Het voorgaande lid geldt niet:
  - a. indien het verzoek om inlichtingen betrekking heeft op een persoon, in dienst van de gemeente;
  - b. indien, buiten het geval, waarin het verzoek om inlichtingen omtrent een bepaald persoon verband houdt met het vervullen van een bepaalde werkzaamheid, de **burgemeester** gehouden is andere bestuursorganen te dienen van bericht en raad;
3. Een verklaring omtrent het gedrag houdt niet anders in dan dat de **burgemeester** uit het onderzoek met betrekking tot het gedrag van de betrokkene ingesteld, gelet op het doel waarvoor de afdeling is gevraagd, niet is gebleken van bezwaren tegen die persoon. Bij algemene maatregel van bestuur wordt een model voor de verklaring vastgesteld.

Artikel 34

Wordt het klaagschrift gegrond verklaard, dan geeft de burgemeester binnen drie dagen na ontvangst van het in het voorgaande artikel bedoelde schrijven, de verklaring omtrent het gedrag af.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Bevat regels voor normale omstandigheden. De wet reguleert het opnemen en verstrekken van gegevens uit strafregisters en over het verstrekken van verklaringen van goed gedrag. Per 1 april 2004 wordt de Wet op de justitiële documentatie vervangen door de Wet justitiële gegevens.⁵⁵

Bevoegdheid

Aard: Art. 19, eerste en tweede lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid om een verklaring van goed gedrag af te geven (art. 29, eerste lid en art. 34), dan wel te weigeren (art. 29, tweede en derde lid).⁵⁶ De burgemeester kan daartoe inlichtingen inwinnen met behulp van de Reclasseringsraad (art. 28, vierde lid)⁵⁷ en hij raadpleegt altijd het straf- en politieregister en de stukken die zijn overgelegd en mag daarbij slechts naar een door de wet omschreven periode kijken (art. 27).⁵⁸ Een dergelijke verklaring geeft aan dat onderzoek van de burgemeester niet heeft aangetoond dat er gelet op het gedrag van betrokkene, bezwaren tegen hem bestaan in het licht van het doel waarvoor de verklaring is gevraagd (derde lid). De burgemeester mag verklaringen afgeven aangaande personen die in de plaatselijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven (art. 20, eerste lid).⁵⁹ Het tweede lid geeft de burgemeester de bevoegdheid om in de daar omschreven situaties ook een verklaring betreffende het gedrag van iemand af te geven, waarbij wordt afgeweken van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag. Indien het verzoek voor een

⁵⁵ Wet van 7 november 2002, Stb. 2002, 552.

⁵⁶ Art. 35 bevat een overgangsregeling met onder meer de bevoegdheid om een verklaring af te geven voor gevallen waarin op grond van oudere regelgeving een verklaring is aangevraagd.

⁵⁷ Art. 28, vierde lid luidt: "De burgemeester en, indien hij het oordeel van een commissie van advies inwint, deze commissie zijn bevoegd door tussenkomst van de Reclasseringsraad in het arrondissement, waarin de gemeente is gelegen, inlichtingen omtrent de betrokkene in te winnen."

⁵⁸ Oudere gegevens mag hij eventueel in zijn oordeel betrekken, maar slechts nadat hij hierover de commissie van advies heeft geraadpleegd (art. 27, tweede en derde lid).

⁵⁹ Zie voor personen die niet zijn ingeschreven: art. 20, tweede lid.

verklaring afkomstig is van een ander dan degene omtrent wiens gedrag een verklaring wordt gevraagd, gaat de burgemeester na of degene, over wiens gedrag een verklaring wordt gevraagd, instemt het met verzoek (art. 22). In art. 24 is aangegeven wanneer de burgemeester moet weigeren een verzoek in behandeling te nemen en art. 26 omschrijft wanneer een verklaring moet worden afgegeven.

Bijzonderheid: De burgemeester kan advies vragen van een door hem ingestelde commissie van advies of bij een commissie van advies die is ingesteld door de ministers van BZK en Justitie (art. 28, eerste en tweede lid). In de artikelen 30 tot en met 34 is een bijzondere procedure opgenomen die betrokkene bij de rechtbank kan voeren als de burgemeester de verklaring heeft geweigerd.

Besluit inlichtingen justitiële documentatie

Besluit van 23-09-1958, Stb. 466. Dit besluit gewijzigd is bij de Besluiten van 12 januari 1961, Stb. 6 en Stcrt. 1961, 20 en 12 juli 1963, Stb. 330 en Stcrt. 1963, 140, 11 augustus 1967, Stb. 420, 22 augustus 1970, Stb. 397, 23 augustus 1977, Stb. 487, 23 augustus 1977, Stb. 488, 25 januari 1982, Stb. 8, 10 mei 1989, Stb. 190, 8 oktober 1993, Stb. 595, 7 april 1994, Stb. 265, 9 september 1994, Stb. 689, 30 mei 1996, Stb. 278, 15 januari 1997, Stb. 20, 30 mei 1997, Stb. 230, 11 mei 1999, Stb. 197, 9 augustus 1999, Stb. 353, 23 mei 2000, Stb. 223, 8 december 2000, Stb. 2001, 8, 19 maart 2001, Stb. 143, 24 oktober 2001, Stb. 520, 15 januari 2003, Stb. 37.

Artikel 2

Het College van procureurs-generaal is bevoegd inlichtingen te verstrekken over de gegevens, uit de algemene documentatieregisters, aan:

a. (...); - n. (...);

o. Onze Minister van Justitie en de **burgemeester** voor zover dit in het kader van de beoordeling van een verzoek tot het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van de Rijkswet op het Nederlanderschap noodzakelijk is;

p. (...); - w. (...).

Artikel 5

1. Het College van procureurs-generaal is bevoegd aan de burgemeesters, voorzover zij buiten het geval waarin het verzoek om inlichtingen omtrent een bepaald persoon verband houdt met het vervullen van een bepaalde werkzaamheid gehouden zijn andere bestuursorganen te dienen van bericht en raad uit de algemene documentatieregisters inlichtingen te verstrekken over de gegevens, die vermeld stonden op uit de strafregisters verwijderde strafbladen met dien verstande, dat, indien sedert het onherroepelijk worden van de veroordeling meer dan acht jaren zijn verlopen, slechts inlichtingen worden verstrekt, indien het ondergaan van gevangenisstraf onvoorwaardelijk is opgelegd of - na een voorwaardelijke veroordeling - alsnog is bevolen.

2. Geen gegevens worden verstrekt, indien sedert de verwijdering van het laatstelijk inzake de betrokkene opgemaakte strafblad acht jaren zijn verlopen.

3. (...).

Algemeen

Ministerie van Justitie. Betreft regels voor normale omstandigheden. In het besluit worden de artikelen 13 en 35 van de Wet op de justitiële documentatie op de verklaringen omtrent het gedrag uitgewerkt. In het besluit wordt met name uitgewerkt

aan wie het college van procureurs-generaal gegevens mag verstrekken uit de documentatieregisters. Per 1 april 2004 wordt het Besluit vervangen door het Besluit justitiële gegevens va 25 maart 2004.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 2, sub o en art. 5, eerste lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Art. 2, sub o, en art. 5, eerste lid, bevatten een bevoegdheid van het college van procureurs-generaal, maar deze impliceert de bevoegdheid van de burgemeester om een aanvraag in te dienen ter verkrijging van gegevens uit algemene documentatieregisters. De burgemeester kan deze gegevens onder meer vragen in het kader van zijn bevoegdheid om een oordeel te geven over een aanvraag tot verkrijging van het Nederlandschap. De burgemeester dient daarvoor onder andere te beoordelen of betrokkene een gevaar is voor de openbare orde en veiligheid.

Artikel 8

1. De in de artikelen 2 tot en met 7 en 9c genoemde personen kunnen onder hen ressorterende ambtenaren machtigen tot het aanvragen der gegevens. In dat geval wordt de machtiging in de aanvraag vermeld.
2. Voor zover de in de artikelen 2, 5 en 7 genoemde personen betrekking hebben op een **burgemeester**, is deze tevens bevoegd de korpschef in wiens regio de gemeente is gelegen, te machtigen tot het aanvragen van de gegevens.
- 3.(...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 8, eerste en tweede lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester is bevoegd om ambtenaren en de korpschef te machtigen om een aanvraag te doen tot verstrekking van gegevens uit documentatieregisters, zoals onder meer omschreven in de artikelen 2 en 5 van dit Besluit.

Besluit op de lijkbezorging

Besluit van 04-12-1997, Stb. 647. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 29 januari 1998, Stb. 89, 26 maart 1998, Stb. 199 (Verbeterblad), 28 mei 1998, Stb. 340, 6 maart 2002, Stb. 140, 6 december 2002, Stb. 604.

Artikel 11

1. Het vervoer van een lijk uit Nederland naar een staat die eveneens partij is in de Overeenkomst van Straatsburg geschiedt ongehinderd, mits bij het lijk aanwezig is het laissez-passer voor lijken, bedoeld in artikel 3 van die overeenkomst, afgegeven door de **burgemeester** van de gemeente waar betreffende de overledene of doodgeborene een akte in het register van overlijden is ingeschreven.

Algemeen

Ministerie van BZK; ministeries van VWS en Justitie zijn er ook bij betrokken. Betreft regels voor normale omstandigheden. Het besluit bevat onder meer regels over het vervoer van lijken uit en naar Nederland en regelt hoe omgegaan moet worden met lijken op schepen en installaties op zee. De burgemeester krijgt enkele bevoegdheden waarbij de openbare gezondheid/volksgezondheid in het geding kan zijn en die dientengevolge binnen de categorie openbare orde en veiligheid vallen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 11 Besluit op de Lijkbezorging juncto art. 3 van de Overeenkomst van Straatsburg bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester van de gemeente waar de akte van overlijden wordt ingeschreven, is bevoegd een laissez-passer af te geven voor het vervoer van het lijk.

Artikel 17

1. De **burgemeester** beslist uiterlijk op de derde dag na die van het binnenbrengen van het lijk op een aanvraag om een verlof tot ontleding als bedoeld in artikel 68, eerste lid, van de wet, indien hem een der in artikel 14 genoemde documenten wordt overgelegd.

2. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 17, eerste lid bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: burgemeester is bevoegd een verlof tot ontleding van een lijk af te geven (art. 17, eerste lid Besluit op de Lijkbezorging, juncto art. 68, eerste lid van de Wet op de Lijkbezorging).

Besluit politieregisters

Besluit van 14-02-1991, Stb. 56. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 6 juli 1993, Stb. 399, 7 april 1994, Stb. 265 jo 18 april 1994, Stb. 335, 18 april 1994, Stb. 335, 30 mei 1996, Stb. 278, 11 juni 1996, Stb. 349, 18 juni 1996, Stb. 327, 5 juli 1997, Stb. 326, 19 november 1997, Stb. 549, 22 december 1997, Stb. 764, 23 februari 1998, Stb. 111 jo 11 juni 1998, Stb. 348, 23 februari 1998, Stb. 144, 12 oktober 1999, Stb. 455, 14 januari 2000, Stb. 37, 30 januari 2001, Stb. 54, 19 maart 2001, Stb. 143, 14 september 2001, Stb. 415, 22 januari 2002, Stb. 33, 10 september 2002, Stb. 484, 23 april 2003, Stb. 196, 10 oktober 2003, Stb. 396, 7 februari 2004, Stb. 57.

Artikel 8

1. (...) - **4.** (...).

5. Indien het tijdelijke register wordt overgedragen of samengevoegd, wordt de termijn, bedoeld in het derde lid, niet geschorst. Bestaat er voor het tijdelijke register een reglement, dan wordt dit dienovereenkomstig aangepast. Indien het tijdelijke register wordt overgedragen kan het doel niet worden gewijzigd. Indien het tijdelijke register wordt samengevoegd met een ander register kan het doel slechts worden verruimd met toestemming van

a. de officier van justitie, indien het betreft een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder diens gezag of

b. de **burgemeester**, indien het betreft een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder diens gezag.

6. Bij dringende noodzakelijkheid kan in plaats van de officier van justitie de hulpofficier van justitie en in plaats van de **burgemeester** een door hem schriftelijk aangewezen politie-ambtenaar de toestemming als bedoeld in het vijfde lid, geven, onder de verplichting om van de ondernomen handeling onverwijld schriftelijk kennis te geven aan de officier van justitie onderscheidenlijk de **burgemeester**.

Algemeen

Ministerie van Justitie; ministerie van BZK. Betreft regelgeving voor normale omstandigheden. Het besluit bevat onder meer regels voor het koppelen van registers en verstrekken van gegevens uit politieregisters.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 8, vijfde en zesde lid, bevat uitvoeringsbevoegdheden.

Inhoud: De burgemeester kan toestemming geven voor samenvoeging van een tijdelijk register dat betrekking heeft op de ordehandhaving met een ander register waarbij het doel wordt verruimd. Lid 6 bevat de bevoegdheid om de toestemmingsbevoegdheid aan een ambtenaar te mandateren.

Artikel 14

1. Gegevens worden desgevraagd uit een politieregister verstrekt, voorzover zij deze behoeven voor een goede uitvoering van hun taak, aan

a. (...) - p. (...);

q. de **burgemeester**, voor zover dit in het kader van de beoordeling van een verzoek tot het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van de Rijkswet op het Nederlanderschap, noodzakelijk is;

r. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Uit art. 14 sub q, kan een uitvoeringsbevoegdheid worden afgeleid.

Inhoud: Art. 14, sub q, bevat impliciet de bevoegdheid van de burgemeester om een aanvraag in te dienen ter verkrijging van gegevens uit politieregisters. De burgemeester kan deze gegevens vragen in het kader van zijn bevoegdheid om een oordeel te geven over een aanvraag tot verkrijging van het Nederlanderschap. De burgemeester dient daarvoor onder meer te beoordelen of betrokkene een gevaar vormt voor de openbare orde en veiligheid.

Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap

Besluit van 15-04-2002, Stb. 231.

Artikel 10

1. (...).

2. Behoudens in de gevallen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b en c van de Rijkswet en waar dit overigens is bepaald, onderzoekt de **burgemeester** of er ernstige vermoedens bestaan als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Rijkswet, jegens de optant of de personen die tot medeverkrijging in de optieverklaring zijn genoemd, indien zij ouder zijn dan zestien jaar.

3. (...).

4. (...).

Artikel 16

1. Behoudens in de gevallen waarin toelating niet vereist is, onderzoekt de gezaghebber de verblijfsrechtelijke status van de optant en van de personen die tot medeverkrijging in de optieverklaring zijn genoemd. Zo nodig verwijst hij de optant voor een bewijs van toelating naar de daartoe bevoegde instanties.

2. Behoudens in de gevallen genoemd in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b en c van de Rijkswet en waar dit overigens is bepaald, onderzoekt de **burgemeester** of er ernstige vermoedens bestaan als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Rijkswet, jegens de optant of de personen die tot medeverkrijging in de optieverklaring zijn genoemd, indien zij ouder zijn dan zestien jaar.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Betreft regels voor normale omstandigheden. Het besluit geeft regels voor optieverklaringen, naturalisatieverzoeken en verklaringen tot afstand van het Nederlanderschap.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 10, eerste en tweede lid, en art. 16, tweede lid, bevatten een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid bepaalde onderzoeken te verrichten naar een optant. Deels vallen deze buiten de categorie openbare orde en veiligheid. Zo dient hij onder meer onderzoek te doen naar de verblijfsstatus en de naam van optant (art. 10 eerste, derde en vierde lid). Deels valt het onderzoek van de burgemeester echter binnen de bescherming van de openbare orde en veiligheid. Zo krijgt hij in art. 10, tweede lid juncto art. 6, derde lid van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de bevoegdheid om te onderzoeken of er een ernstig vermoeden bestaat dat betrokkene een gevaar vormt voor de openbare orde, goede zeden of veiligheid van het Koninkrijk. Artikel 10 geldt voor de situatie dat de optieverklaring in Nederland wordt afgehandeld. In artikel 16 is een gelijksoortige bevoegdheid opgenomen maar dan voor de situatie dat de optieverklaring afkomstig is van iemand die op de Nederlandse Antillen is ingeschreven in de bevolkingsadministratie (art. 13).

Artikel 36

1. De **burgemeester** onderzoekt de verblijfsrechtelijke status van de verzoeker en de personen om wier medeverlening wordt verzocht, alsmede of er ernstige vermoedens bestaan als bedoeld in artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Rijkswet jegens de verzoeker of de personen die tot medeverkrijging van het Nederlanderschap in het naturalisatieverzoek zijn genoemd, indien zij ouder zijn dan zestien jaar. Zo nodig verwijst hij de verzoeker voor een bewijs van toelating naar de daartoe bevoegde instanties.

2. (...) - 5 (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 36, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid bepaalde onderzoeken te verrichten naar personen die genaturaliseerd willen worden. Hij doet onder meer onderzoek naar de namen en de verblijfsstatus (art. 36, leden 1 tot en met vijf). Art. 36, eerste lid Besluit jo art. 9, eerste lid, aanhef en onder a Rijkswet op het Nederlanderschap geeft hem de bevoegdheid om te onderzoeken of er een ernstig vermoeden is dat betrokkene een gevaar vormt voor de openbare orde, goede zeden of veiligheid van het Koninkrijk.

Artikel 37

1. De **burgemeester** zendt zijn advies met het verzoek en de daarop betrekking hebbende gegevens, documenten en verklaringen aan Onze Minister.
2. (...).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 37, eerste lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester heeft de bevoegdheid in concrete gevallen de minister van Justitie te adviseren over naturalisatieverzoeken.

Pandhuiswet 1910

Wet van 08-11-1910, Stb. 321. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 29 juni 1925, Stb. 308, 22 mei 1958, Stb. 296, 3 mei 1971, Stb. 287, 23 juni 1976, Stb. 377, 11 februari 1988, Stb. 77, 25 oktober 1989, Stb. 492 jo 4 december 1991, Stb. 609, 11 november 1993, Stb. 610, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 650 jo 23 december 1993, Stb. 690, 22 juni 1994, Stb. 573, 27 september 2001, Stb. 481.

Artikel 28

Tot pand worden niet aangenomen:

- a (...);
- b. zaken, die met duidelijke omschrijving bij den houder van de bank als door diefstal verloren zijn aangegeven, behoudens schriftelijke machtiging van de **burgemeester**;
- c.(...).

Algemeen

Ministerie van Justitie. Betreft regels voor normale omstandigheden. De wet geeft regels voor banken van lening, zowel voor particuliere als voor gemeentelijke instellingen.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 28, sub b, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: In beginsel mag een bank van lening geen zaken aannemen die als gestolen geregistreerd staan (art. 5 Pandhuiswet 1910). De burgemeester kan een machtiging geven om zaken aan te nemen die als gestolen geregistreerd staan.

Artikel 32

1. Tot pand aangeboden zaken, die met duidelijke omschrijving als door diefstal verloren bij de bank zijn aangegeven, worden aangehouden.
2. Daarvan wordt terstond kennis gegeven aan de **burgemeester**.
3. De in het eerste lid bedoelde zaken worden niet afgegeven dan na schriftelijke machtiging van de **burgemeester**.
4. Die zaken worden desverlangd aan de justitie verstrekt tegen bewijs van afgifte. Dat bewijs wordt afzonderlijk bewaard

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 32, derde lid, bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: In beginsel dient de bank gestolen waar aan te houden. De burgemeester kan echter een machtiging geven om zaken die als gestolen geregistreerd staan af te geven.

Wetboek van Strafrecht

Artikel 428

Hij die, zonder verlof van de **burgemeester** of van de door deze aangewezen ambtenaar, een of meer eigen onroerende zaken in brand steekt, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Algemeen

Ministerie van Justitie. Regelgeving voor normale omstandigheden. Wetboek bevat overtredingen en misdrijven die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 428 Wetboek van Strafrecht bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: Het verbranden van onroerende zaken waarvan men zelf eigenaar is niet zonder meer toegestaan omdat dit overlast kan geven. Vaak zal dit onderwerp in een gemeentelijke verordening zijn geregeld. Waar dat niet het geval is, geeft art. 428 de burgemeester de bevoegdheid om verlof te geven voor het in brand steken van het eigen bezit.

Artikel 438

1. (...).

1e. (...)

2e. geen doorlopend register houdt of nalaat daarin onverwijld bij de aankomst van die persoon zijn naam, beroep of betrekking, woonplaats en dag van aankomst aan te tekenen of te doen aantekenen alsmede zelf daarin aantekening te houden of te doen houden van de aard van het overgelegde document, en, bij het vertrek, de dag van het vertrek;

3e. nalaat dat register op aanvraag te vertonen aan de burgemeester dan wel aan de door deze aangewezen ambtenaar.

2. (...).

3. (...)

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 438, eerste lid, sub 3e, Wetboek van Strafrecht bevat een uitvoeringsbevoegdheid.

Inhoud: De burgemeester kan personen die nachtverblijf verschaffen inzage vragen in het register waarin betrokkene dient aan te tekenen wie hij onderdak verleent (art. 438, eerste lid, sub 2^e en 3^e). Tevens kan de burgemeester deze bevoegdheid mandateren.

2.3.2 Andere handhavingsbevoegdheden van de burgemeester

Landinrichtingswet

Wet van 09-05-1985, Stb. 299. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 21 november 1985, Stb. 623, 11 februari 1988, Stb. 77, 8 november 1988, Stb. 676, 25 oktober 1989, Stb. 492 jo 4 december 1991, Stb. 609, 30 mei 1990, Stb. 222, 7 maart 1991, Stb. 130 jo 9 mei 1985, Stb. 299 jo 7 maart 1991, Stb. 132 jo 22 maart 1991, Stb. 133, 6 juni 1991, Stb. 376, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 15 december 1993, Stb. 667, 16 december 1993, Stb. 650, 14 februari 1994, Stb. 125 (Verbeterblad), 26 april 1995, Stb. 250, 10 juli 1995, Stb. 355, 12 oktober 1995, Stb. 504, 6 februari 1997, Stb. 63, 6 november 1997, Stb. 510 jo 4 december 1997, Stb. 580, 17 december 1997, Stb. 710, 26 maart 1998, Stb. 198, 28 januari 1999, Stb. 30, 6 december 2001, Stb. 584, 18 april 2002, Stb. 230 jo 16 augustus 2002, Stb. 42.

Artikel 9

- 1.** Wanneer de centrale commissie het ten behoeve van de voorbereiding van landinrichting nodig acht, dat grond wordt betreden of daarop gravingen of opmetingen worden verricht of tekens gesteld, moet hij, die de eigendom van de grond heeft of hij, aan wie een beperkt recht toebehoort, waaraan de grond is onderworpen, dan wel de gebruiker van de grond, dit gedogen.
- 2.** De **burgemeester** is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van de in het eerste lid bedoelde gedoogplicht.

Artikel 10

- 1.** Geen wijziging wordt gebracht in de rechten en de gebruikstoestand ten aanzien van:
  - a. begraafplaatsen, crematoria en bewaarplaatsen bedoeld in onderscheidenlijk de artikelen 23, 49, 62, eerste lid, onder c, van de Wet op de lijkbezorging;
  - b. gesloten begraafplaatsen dan wel graven of grafkelders als bedoeld in artikel 85 van de Wet op de lijkbezorging, binnen de termijnen en anders dan op de wijze, omschreven in artikel 46, tweede en derde lid, van die wet.
- 2.** Zonder instemming van Onze Minister van Defensie wordt geen wijziging gebracht in de gebruikstoestand van onroerende zaken die een militaire bestemming hebben.
- 3.** Zonder toestemming van de eigenaar wordt geen wijziging gebracht in diens recht ten aanzien van gebouwen.
- 4.** De centrale commissie kan in overeenstemming met gedeputeerde staten toestaan, dat van de bepaling in het derde lid wordt afgeweken, indien zij de totstandkoming van de landinrichting in de weg zou staan.

Algemeen

Ministerie LNV. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de inrichting van landelijke gebieden.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 9, tweede lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Bestuursdwangbevoegdheid om af te dwingen dat de centrale commissie percelen kan betreden en daarop bepaalde handelingen kan verrichten ter voorbereiding van landinrichting. Het kan met name gaan om meet- en

graafwerkzaamheden en het plaatsen van merktekens. Artikel 10, eerste lid, brengt ten aanzien van enkele genoemde terreinen beperkingen aan.

Specifiek toezicht: Indien het onroerende zaken betreft met een militaire bestemming, dient de minister van Defensie in te stemmen met een eventuele wijziging in de gebruikstoestand van de zaak (art. 10, tweede lid).

Bijzonderheid: Voor wijzigingen van rechten van eigenaren op gebouwen is in beginsel toestemming van de eigenaar nodig (art. 10, leden drie en vier).

Overig: Wijzigingsvoorstel aanhangig, nr. 28 967. De bevoegdheid van de burgemeester blijft gehandhaafd.

Reconstructiewet concentratiegebieden

Wet van 31-01-2002, Stb. 115. Deze wet is gewijzigd bij de Wet van 31 januari 2002, Stb. 116.

Artikel 13

1. Wanneer gedeputeerde staten het ten behoeve van het opstellen van een ontwerp van een reconstructieplan nodig achten dat grond wordt betreden of daarop gravingen of opmetingen worden verricht of tekens gesteld, moet de eigenaar van de grond of degene aan wie een beperkt recht toebehoort waaraan de grond is onderworpen, dit dulden.

2. De burgemeester van de gemeente waar de in het eerste lid bedoelde gronden zijn gelegen, is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van de in het eerste lid bedoelde plicht.

3. (...) - **5. (...)**.

Artikel 25

1. Geen wijziging wordt gebracht in de rechten en in de gebruikstoestand ten aanzien van:

- a. begraafplaatsen, crematoria en bewaarplaatsen als bedoeld in onderscheidenlijk de artikelen 23, 49 en 62, eerste lid, onder c, van de Wet op de lijkbezorging;
- b. gesloten begraafplaatsen dan wel graven of grafkelders als bedoeld in artikel 85 van de Wet op de lijkbezorging, binnen de termijnen en anders dan op de wijze, omschreven in artikel 46, tweede en derde lid, van die wet.

2. Zonder instemming van Onze Minister van Defensie wordt geen wijziging gebracht in de gebruikstoestand van onroerende zaken die een militaire bestemming hebben.

3. Zonder toestemming van de eigenaar wordt geen wijziging gebracht in diens recht ten aanzien van gebouwen, behoudens in geval van onteigening als bedoeld in artikel 122 van de onteigeningswet.

Algemeen

Ministerie van LNV; ministerie van VROM is er ook bij betrokken. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor een integrale aanpak ter verbetering van de kwaliteit van gebieden waarin problemen zijn met de inrichting, landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water en milieu. De wet beoogt met name de ruimtelijke structuur en het woon- werk- en leefklimaat in het gebied te verbeteren (art. 4 en 5). De betreffende gebieden worden aangeduid als reconstructiegebieden en in sommige gevallen als concentratiegebieden (art. 1).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid): Art. 13, tweede lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Bestuursdwangbevoegdheid (tweede lid) om af te dwingen dat (eerste lid) de eigenaar/rechthebbende handelingen ten behoeve van het ontwerp-reconstructieplan (art. 11-15) gedooft. Het kan met name gaan om het betreden van gronden, meet- en graafwerkzaamheden en het plaatsen van merktekens. Artikel 25, eerste lid, brengt beperkingen aan voor enkele terreinen.

Specifiek toezicht: Indien het onroerende zaken betreft met een militaire bestemming, dient de minister van Defensie in te stemmen met een eventuele wijziging in de gebruikstoestand van de zaak (art. 25, tweede lid).

Bijzonderheid: Voor wijzigingen van rechten van eigenaren op gebouwen is toestemming van de eigenaar nodig, tenzij tot onteigening wordt overgaan (art. 25, derde lid).

Reconstructiewet Midden-Delfland

Wet van 24-03-1977, Stb. 233. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 30 september 1981, Stb. 631, 21 november 1985, Stb. 623 jo. 624, 19 februari 1986, Stb. 47, 8 november 1988, Stb. 676, 25 oktober 1989, Stb. 492 jo 4 december 1991, Stb. 609, 30 mei 1990, Stb. 222, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 18 maart 1993, Stb. 205, 16 december 1993, Stb. 650, 14 februari 1994, Stb. 125 (Verbeterblad), 6 februari 1997, Stb. 63, 4 december 1997, Stb. 580, 28 januari 1999, Stb. 30, 27 september 2001, Stb. 481 jo 12 december 2001, Stb. 664, 6 december 2001, Stb. 584.

Artikel 12

1. Wanneer de reconstructie-commissie het ten behoeve van de reconstructie nodig acht, dat iemands grond wordt betreden of daarop gravingen of opmetingen worden verricht of tekens gesteld, moeten zowel de eigenaren als de gebruiksgerechtigden van die grond dit gedogen.

2. De burgemeester is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang ter handhaving van de in het eerste lid bedoelde gedoogplicht.

3. (...).

Artikel 14

1. Geen wijziging wordt gebracht in het recht van de eigenaar en in de gebruikstoestand ten aanzien van:

- a. begraafplaatsen, crematoria en bewaarplaatsen als bedoeld in onderscheidenlijk de artikelen 23, 49 en 60, eerste lid, onder c, van de Wet op de lijkbezorging;
- b. gesloten begraafplaatsen dan wel graven of grafkelders als bedoeld in artikel 85 van de Wet op de lijkbezorging, binnen de termijnen en anders dan op de wijze, omschreven in artikel 46, tweede en derde lid, van die wet.

2. Zonder toestemming van Onze Minister van Defensie wordt geen wijziging gebracht in de gebruikstoestand van onroerende zaken die een militaire bestemming hebben.

3. Behoudens de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk II wordt zonder toestemming van de eigenaar geen wijziging gebracht in diens recht ten aanzien van:

- a. gebouwen,
- b. parken,
- c. gedenktekenen met bijbehorende terreinen,

d. onroerende zaken van rechtspersonen, die bevordering van natuurschoon ten doel hebben of die deze zaken in stand houden om hun natuurwetenschappelijke waarde, indien en zoalng zij als zodanig door Ons zijn erkend ingevolge artikel 9, derde lid, onder *e* van de Ruilverkavelingswet 1954.

4. De reconstructie-commissie kan onder goedkeuring van gedeputeerde staten afwijken van het bepaalde in het derde lid in het belang van de totstandkoming van een doelmatige reconstructie.

Algemeen

Ministerie van VROM. Regelgeving voor normale omstandigheden. Betreft regels voor de reconstructie van Midden-Delfland. De wet beoogt met name een goede ruimtelijke ordening te bevorderen en de belangen van landbouw, natuur, landschap en openluchtrecreatie in het gebied te behartigen (art. 2).

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 12, tweede lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Bestuursdwangbevoegdheid (tweede lid) om af te dwingen dat (eerste lid) handelingen ten behoeve van reconstructie door de eigenaar en gebruiksgerechtigde(n) worden gedoogd. De handelingen kunnen betreffen: het betreden van de grond, meet- en graafwerkzaamheden en het plaatsen van merktekens. Artikel 14, eerste lid, brengt geeft beperkingen voor onder meer begraafplaatsen.

Specifiek toezicht: Voor wijziging van de gebruikstoestand en de rechten inzake onroerende zaken met een militaire bestemming is toestemming nodig van de minister van Defensie (tweede lid).

Bijzonderheid: Rechten van eigenaren inzake de in art. 14, derde lid, genoemde zaken kunnen in beginsel (zie het vierde lid) behoudens onteigening, niet worden gewijzigd zonder dat hij toestemming geeft.

Artikel 46

1. (...)-7. (...).

8. De eigenaren en gebruikers zijn verplicht te gedogen, dat het in het eerste tot en met het vierde lid en het in het zesde lid bepaalde wordt uitgevoerd en dat daartoe hun terreinen worden betreden.

9. Indien nodig, wordt de tussenkomst ingeroepen van **de burgemeester** of van de kantonrechter op wiens bevel de uitvoering en het betreden van de terreinen, als bedoeld in het vorig lid, desnoods met behulp van de sterke arm, worden mogelijk gemaakt.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art. 46, achtste lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Bestuursdwangbevoegdheid (negende lid) om af te dwingen dat eigenaren en gebruikers gedogen dat handelingen ten behoeve van reconstructie worden uitgevoerd en dat daartoe hun terrein wordt betreden. De handelingen zijn opgesomd in de leden één tot en met vier en het zesde lid van artikel 46. Het betreft onder meer het verplaatsen van grond, grind, kappen van hout, draineren en verpachten van grond, afbraak en verbouwing van opstallen.

Bijzonderheid: De kantonrechter heeft dezelfde bestuursdwangbevoegdheid als de burgemeester.

Wet op de Watersnoodschade 1953

Wet van 24-12-1953, Stb. 661. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 14 juli 1960, Stb. 294, 12 februari 1969, Stb. 83, 24 december 1970, Stb. 612

Artikel 57

1. Ieder, die enig recht heeft ten aanzien van ongebouwde onroerende goederen, welke als gevolg van de stormvloed van 31 Januari en 1 Februari 1953 overstroomd zijn geweest, is verplicht te gedogen, dat die goederen voor het verrichten van werkzaamheden in verband met het herstel in natura van Overheidswege van de schade aan in artikel 9, lid 1, genoemde gronden worden betreden en dat die werkzaamheden worden verricht.

2. Indien een in lid 1 genoemde handeling niet wordt gedoogd, kan de tussenkomst worden ingeroepen van de **burgemeester**, die alsdan de betrokkene alsnog gelast aan de in dat lid genoemde verplichting te voldoen, bij gebreke waarvan hij deze daartoe met behulp van de sterke arm kan dwingen.

Algemeen

Ministerie van Financiën. Regelgeving voor normale omstandigheden.⁶⁰ Betreft regels voor de vergoeding van de materiële schade die ontstond door de watersnoodramp van 1953.

Bevoegdheid

Aard bevoegdheid: Art.57, tweede lid, bevat een handhavingsbevoegdheid.

Inhoud: Rechthebbenden op ongebouwde onroerende goederen zijn verplicht te gedogen dat die goederen worden betreden en dat daarop werkzaamheden worden verricht zodat de overheid de schade kan herstellen die door de overstrooming van 1953 is veroorzaakt. (art. 57, eerste lid). Weigert betrokkene om aan deze gedoogplicht te voldoen, dan heeft de burgemeester de bevoegdheid om hem te bevelen alsnog deze verplichting na te komen. De burgemeester kan dit eventueel met behulp van de politie feitelijk afdwingen.

---

⁶⁰ Deze regeling is echter wel ontstaan naar aanleiding van de schade die door de watersnoodramp van 1953 is veroorzaakt.

3 Analyse en conclusies

3.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk zijn de bevoegdheden van de burgemeester artikelsgewijs van commentaar voorzien. Daarnaast is van elke wet en AMvB de vindplaats aangegeven en voorts de wijzigingswetten en, voor zover relevant voor dit onderzoek, welke wetsvoorstellen aanhangig zijn. Hieronder worden de resultaten van dit onderzoek in grote lijnen weergegeven en geanalyseerd. Daarbij zijn de gegevens van de betreffende wetgeving (zoals de vindplaats) niet opnieuw vermeld.

Achtereenvolgens komen aan de orde: de bevoegdheden en het specifieke toezicht op het gebied van openbare orde en veiligheid (3.2) in normale omstandigheden (3.2.1) en in uitzonderlijke omstandigheden (3.2.2), de overige handhavingsbevoegdheden en het specifieke toezicht (3.3) en het geheel wordt afgesloten met conclusies (3.4).

3.2 Bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid en het toezicht dat specifiek voor deze bevoegdheden is ingesteld

Buiten de Gemeentewet zijn er 45 regelingen die bevoegdheden bevatten voor de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid. Zoals in het eerste hoofdstuk is aangegeven, betreft het hier een ruimer openbare-ordebegrip dan in de Gemeentewet wordt gehanteerd. Niet alleen onmiddellijke, directe ordehandhaving, maar ook het bestrijden van (gevaar voor) ernstige milieuvervuiling en bedreigingen voor de openbare gezondheid vallen eronder. Onder de 45 regelingen bevinden zich 11 regelingen die bepalingen bevatten voor uitzonderlijke situaties zoals oorlog, oorlogsgevaar of situaties die daaraan verwant zijn.¹ Gegeven het feit dat het hier zeer uitzonderlijke omstandigheden betreft waarbij de in- en uitwendige veiligheid van het land al snel in het geding komt, is het waarschijnlijk dat de wetgever kiest voor een verscherpte vorm van toezicht op een decentraal ambt zoals de burgemeester. Immers in dergelijke omstandigheden vindt meestal een centralisering plaats van het gezag, eventueel gecombineerd met een overdracht van bevoegdheden aan het militaire gezag. Dit is heel duidelijk te zien in de Oorlogswet. Daarin krijgt de burgemeester geen bevoegdheden² en voorts is voorzien dat de burgemeester in uitzonderlijke situaties vrijwel zijn hele arsenaal aan openbare-ordebevoegdheden kwijtraakt aan het militaire gezag (art. 29 en 30 Oorlogswet voor Nederland). De Wet Rampen en zware ongevallen kent de burgemeester voor uitzonderlijke situaties geen aparte bevoegdheden toe, maar heeft wel een specifieke, versterkte toezichtsmogelijkheid voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Commissaris van de Koning (art. 22). De Distributiewet is een voorbeeld van een wet waarin de burgemeester wel bevoegdheden krijgt, maar waarbij tevens sprake is van grote toezichtsmogelijkheden voor het centraal gezag. In uitzonderlijke situaties is bijna

---

¹ In enkele gevallen gaat het om wetgeving die tevens bepalingen bevat voor normale situaties. Dit is het geval bij de Inkwartieringswet en het Inkwartieringsbesluit, de Ontheeningswet en de Wet rampen en zware ongevallen. Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven kan de staatsnoodwetgeving soms ook buiten situaties van staatsnood in werking worden gesteld.

² Art. 14 Oorlogswet regelt weliswaar de bevoegdheid van de burgemeester om bijstand te vragen voor de politie, maar deze bevoegdheid is niet ruimer dan de bevoegdheid om bijstand te vragen in normale omstandigheden (art. 58 en 59 Politiewet 1993).

alles anders, inclusief de verdeling van de bevoegdheden over de diverse overheden en het leger. Om deze reden ligt het voor de hand deze wetgeving afzonderlijk, als één cluster te bespreken.

Voor de bevoegdheden van de burgemeester in normale omstandigheden is ook een indeling gemaakt, die in paragraaf 3.2.2 wordt besproken.

3.2.1 Uitzonderlijke situaties

De 11 regelingen in deze categorie zijn de volgende:

Besluit ex art. 7 Noodwet Geneeskundigen
Bodemproductiewet 1939
Distributiewet 1939
Inkwartieringsbesluit
Inkwartieringswet
Onteigeningswet
Oorlogswet voor Nederland
Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag
Wet rampen en zware ongevallen
Wet verplaatsing bevolking
Besluit registratie verplaatste personen

Veel wetgeving voor uitzonderlijke situaties heeft betrekking op het verstrekken van basisvoorzieningen, zoals voedsel, kleding, brandstof en voertuigen (Distributiewet 1939, Bodemproductiewet 1939 en de Onteigeningswet) en geneeskundige hulp (Besluit ex art. 7 Noodwet Geneeskundigen). Er is speciale wetgeving om te waarborgen dat het leger de nodige zaken en een geschikt onderkomen heeft (Inkwartieringswet en Inkwartieringsbesluit). Om dit alles op lokaal niveau efficiënt geregeld te krijgen is inschakeling van bestuurders ter plaatse, zoals een burgemeester, noodzakelijk. Deze wetgeving is afkomstig van meerdere ministeries. Algemene zaken en Defensie zijn er meestal bij betrokken en naar gelang het onderwerp van de regeling, ook BZK, LNV, EZ en VWS. In deze wetten is vrijwel altijd voorzien in specifiek toezicht op de bevoegdheidsuitoefening van de burgemeester als het om ingrijpende bevoegdheden gaat. Waar specifiek toezicht bij ingrijpende bevoegdheden ontbreekt, zoals het geval is bij sommige vorderingsbevoegdheden en bestuursdwang-achtige bevoegdheden, is voor de constructie gekozen dat de bevoegdheid tevens aan een ander orgaan toekomt, zoals een vertegenwoordiger van het militaire gezag³ of de kantonrechter.⁴ Uitoefening van de betreffende bevoegdheden ligt dan niet uitsluitend in de handen van de burgemeester. Meestal is bij ingrijpende bevoegdheden echter sprake van een klassieke vorm van bestuurlijk toezicht. Zo moet de burgemeester op basis van de Distributiewet, een distributiedienst opzetten en leiden. De Kroon oefent dan toezicht uit door middel van goedkeuring en de bevoegdheid om zelf vervangende besluiten in het kader van de Distributiewet te nemen.⁵ Daarnaast kunnen de ministers van

---

³ Bijv. art. 29, eerste lid, Inkwartieringswet, art. 82r en 82s Inkwartieringsbesluit. In de Inkwartieringswet is te zien dat de bevoegdheden in uitzonderlijke situaties primair naar het militair gezag verschuiven. Dat kan vervolgens besluiten de burgemeester in te schakelen.

⁴ Bijv. art. 10, tweede lid, Bodemproductiewet 1939: de kantonrechter is ook bevoegd een bevel te geven om een gedoogplicht te effectueren.

⁵ Art. 12 en 16 Distributiewet 1939.

Economische Zaken en de minister van Landbouw Natuurbeheer en Voedsel aanwijzingen geven en eventueel zelf de bevoegdheden uitoefenen.⁶

Soms ontbreekt specifiek bestuurlijk toezicht. Het betreft dan een bevoegdheid die vrijwel nooit uitgeoefend zal worden, zoals de bevoegdheid die slechts in gevallen dat het contact is verbroken met het centrale gezag door de burgemeesters van Lelystad en Dronten kunnen worden uitgeoefend.⁷ Daarnaast gaat het om bevoegdheden van de burgemeester die niet al te ingrijpend zijn omdat veelal andere bestuursorganen uiteindelijk de beslissing nemen en de burgemeester min of meer als uitvoerder van hun taak wordt ingeschakeld.⁸

Naast bovengenoemde wetgeving is in uitzonderlijke situaties een regeling nodig voor de bevoegdheidsuitoefening door het burgerlijk en militair gezag, zoals in de Oorlogswet voor Nederland en de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag is geschied. Behalve het ministerie van Algemene Zaken en Defensie is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij deze wetgeving betrokken. Zoals hierboven aangegeven, is de rol van de burgemeester in de Oorlogswet voor Nederland zeer klein. De Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag belast de burgemeester in uitzonderlijke situaties met de uitoefening van bevoegdheden in het belang van de bescherming van de openbare orde en veiligheid. Deze bevoegdheden zijn meestal ingrijpend.⁹ Daarbij is wederom voorzien in meerdere specifieke toezichtsmogelijkheden die ten aanzien van alle bevoegdheden van de burgemeester op grond van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag gelden. De burgemeester kan aanwijzingen krijgen van de Commissaris van de Koning en van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.¹⁰ Daarnaast kan de minister de bevoegdheden zelf uitoefenen, dan wel door een ander orgaan laten uitoefenen.¹¹

Tot slot heeft de burgemeester een belangrijke rol bij het verplaatsen van de bevolking. De betreffende wetgeving valt op het beleidsterrein van Algemene zaken, Defensie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitvoering van deze wetgeving is opgedragen aan de burgemeester.¹² Hij heeft in dat kader onder meer regelgevende bevoegdheid en een bevelsbevoegdheid (art. 5). De ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kunnen hem aanwijzingen geven (art. 4, tweede lid). Bovendien kan de burgemeesterlijke regelgeving buiten werking worden gesteld en door de Kroon worden vernietigd (art. 5).

3.2.2 Normale situaties

We onderscheiden hier vier clusters van regelingen.

Gezondheid en veiligheid

Een belangrijk deel van de wetgeving waarin de burgemeester bevoegdheden krijgt op het gebied van openbare orde en veiligheid betreft het beleidsterrein volksgezondheid en veiligheid. Hieronder vallen maatregelen ter voorkoming en bestrijding van (besmettelijke) ziekten, van mens en dier, maatregelen inzake dwangopnames in een

---

⁶ Art. 15 Distributiewet 1939.

⁷ Art. 3 Besluit ex art. 7 Noodwet Geneeskundigen.

⁸ Bijv. Art. 55, art. 73, eerste en tweede lid, en art. 74 Inkwartieringsbesluit.

⁹ Bijv. art. 5, 11, 15 en 16 Wbbbg.

¹⁰ Art. 6 Wbbbg.

¹¹ Art. 7 Wbbbg.

¹² Zie art. 4, eerst lid, Wet verplaatsing bevolking.

ziekenhuis in verband met geestelijke stoornis en bescherming van de gezondheid tegen (milieu)vervuiling¹³ en ongevallen. De wetgeving is afkomstig van diverse ministeries, met name van VWS, Justitie, BZK en VROM. In totaal gaat het om de volgende 15 wetten en algemene maatregelen van bestuur.

Infectieziektenwet
Kernenergiewet
Wet bodembescherming
Wet inzake de luchtverontreiniging
Quarantainewet
Wet op de lijkbezorging
Besluit op de lijkbezorging
Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
Wet op de openluchtrecreatie
Wet rampen en zware ongevallen
Besluit ex artikel 18 Veewet
Besluit voorschriften ter voorkoming van verspreiding smetstof
Vuurwerkbesluit
Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.

De burgemeester heeft ingrijpende bevoegdheden als het gaat om het voorkomen en de aanpak van besmettelijke ziekten.¹⁴ Specifiek bestuurlijk toezicht ontbreekt in deze wetgeving meestal, in plaats daarvan komt vooral verplicht overleg met een deskundige en rechterlijke toezicht voor. Vrijwel altijd bestaat de verplichting om vooraf met een arts te overleggen.¹⁵ De burgemeester wordt met name ingeschakeld om snel maatregelen te nemen, maar als deze wat langer moeten duren en als ze ingrijpend van aard zijn, dan is bij maatregelen zoals dwangopname en isolatie gekozen voor rechterlijke toetsing: de burgemeester dient zijn maatregel bij de Officier van Justitie te melden en de betreffende maatregel dient op zeer korte termijn door de rechter te worden getoetst.¹⁶ Een overlegverplichting of snelle rechterlijke toetsing ontbreekt bij een regeling die met name ingrijpende maatregelen jegens dieren betreft, namelijk het Besluit ex artikel 18 Veewet, maar in het Besluit voorschriften ter voorkoming van verspreiding smetstof, dat vergelijkbare bevoegdheden bevat, is weer geregeld dat de burgemeester is gebonden aan voorschriften van de Inspecteur. Behalve de hier besproken wetgeving is in bij de aanpak van besmettelijke ziekten de Internationale Gezondheidsregeling (Trb. 1970, 30) van belang. Dit verdrag kent een aantal belangrijke bevoegdheden, vergelijkbaar met de bevoegdheden in de Quarantainewet, toe aan de gezondheidsautoriteit. In art. 5 Quarantainewet is bepaald dat de burgemeester optreedt als gezondheidsautoriteit. Het verdrag voorziet, zoals is te verwachten in een internationaal verdrag, niet in een vorm van bestuurlijk toezicht.

---

¹³ Hierbij tekenen we aan dat de Wet bodembescherming en de Wet inzake de luchtverontreiniging primair zijn vastgesteld ter bescherming van het milieu.

¹⁴ Zie de Quarantainewet, de Infectieziektenwet, Besluit ex artikel 18 Veewet en Besluit voorschriften ter voorkoming van verspreiding smetstof.

¹⁵ Zie bijv. Art. 12 Infectieziektenwet.

¹⁶ Zie de in hoofdstuk 2 besproken procedures in de BOPZ, Quarantainewet en Infectieziektenwet.

Ten aanzien van de lijkbezorging heeft de burgemeester ook diverse bevoegdheden. Er is daarbij geen bestuurlijk toezicht, wel is er bij ingrijpende bevoegdheden een koppeling naar de Officier van Justitie.

Bestuurlijk handhaven door middel van sancties ter bescherming van de gezondheid, geschiedt af en toe door de burgemeester (art. 32, 35, 36 Infectieziektenwet) en daarvoor is geen specifiek bestuurlijk toezicht ontworpen.

De burgemeester heeft in meerdere regelingen ter bescherming van de volksgezondheid en bevordering van de veiligheid een taak gekregen bij rampbestrijding en preventie van ongevallen. Soms zijn dat minder ingrijpende bevoegdheden waarbij een ander orgaan uiteindelijk beslist. De burgemeester heeft dan de bevoegdheid om het betreffende bestuursorgaan te verzoeken een bepaalde bevoegdheid daadwerkelijk uit te oefenen.¹⁷ Bestuurlijk toezicht op dergelijke bevoegdheden van de burgemeester ligt niet voor de hand: het gaat louter om een verzoekrecht, zonder aanspraak op honorering van dat verzoek. Gaat het wel om ingrijpende bevoegdheden, zoals in art 49 Kernenergiewet, waar de burgemeester onder meer regelgevende bevoegdheid krijgt, is ook in specifiek bestuurlijk toezicht voorzien. Hetzelfde beeld geeft de Wet rampen en zware ongevallen, zoals uit bijvoorbeeld de artikelen 8 en 12 van die wet blijkt.

Min of meer bijzondere omstandigheden

Een volgend cluster van wetgeving betreft regelgeving die betrekking heeft op min of meer bijzondere omstandigheden (dreigende en zich voordoende rampen, brand). Dit beleidsterrein valt met name onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, maar er is een zekere overlap met volksgezondheid. Hierdoor passeert voor een tweede keer de Wet Rampen en zware ongevallen de revue. Het gaat om de volgende zeven regelingen.

Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen
Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen
Brandweerwet 1985
Inkwartieringswet
Inkwartieringsbesluit
Wet Rampen en zware ongevallen

Bij de bespreking van bevoegdheden in buitengewone omstandigheden is de inkwartiering van het leger al aan de orde geweest. Voor normale omstandigheden bevat de betreffende wetgeving eveneens voorzieningen, waarbij de burgemeester een belangrijke rol speelt. De burgemeester heeft de bevoegdheid om zaken te vorderen van burgers ten behoeve van inkwartiering (art. 13 Inkwartieringswet). In specifiek toezicht is niet voorzien en evenmin komt de bevoegdheid dan toe aan militaire autoriteiten, zoals in uitzonderlijke situaties het geval is. De burgemeester beslist ook over schadeloosstelling en is daarbij gebonden aan richtlijnen en tarieven van het ministerie van Defensie (art. 11 Inkwartieringswet). Ook hierbij is er geen specifiek toezicht. Ter handhaving van een aantal verplichtingen kan hij met bestuursdwang optreden (art. 51); daarbij is niet in toezicht voorzien, wel in rechtsbescherming.

---

¹⁷ Zie bijv. de in hoofdstuk 2 besproken bevoegdheden uit het Vuurwerkbesluit, de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, de Wet bodembescherming en de Wet inzake de luchtverontreiniging en de artikelen 27, 28 en 42 Kernenergiewet.

In het Inkwartieringsbesluit krijgt de burgemeester vrij beperkte bevoegdheden waarbij meermalen ook andere organen met dezelfde bevoegdheid worden bekleed.

Voorts is de burgemeester in meerdere regelingen belast met het vaststellen van rampbestrijdingsplannen. Daarbij is in de regel een kennisgevingsplicht opgenomen (Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen) maar soms geldt deze alleen als de burgemeester besluit dat een rampbestrijdingsplan niet nodig is (Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen). De Wet rampen en zware ongevallen bevat een wat zwaarder toezichtsregiem. De burgemeester heeft in een aantal gevallen de verplichting om een rampenplan vast te stellen. Hij dient dit aan de Commissaris van de Koning te sturen en deze kan aanwijzingen geven die moeten leiden tot wijziging van het rampenplan (art. 7 en 8).

De Brandweerwet bevat enkele bevoegdheden voor de burgemeester waarbij geen speciaal toezicht is opgenomen. Soms betreft het een niet ingrijpende bevoegdheid waarbij een ander orgaan uiteindelijk beslist (art. 7), een andere keer is het wel een ingrijpende bevoegdheid, zoals binnentreden (art. 20).

Handhaving (openbare orde en rechtsorde)

Bij handhaving van de openbare orde en veiligheid door de burgemeester gaat de eerste gedachte uit naar de bevoegdheden van de burgemeester in de Gemeentewet.¹⁸ Deze bevoegdheden zijn relatief goed bekend en zijn niet in dit onderzoek betrokken. Een aantal regelingen buiten de Gemeentewet ligt min of meer in het verlengde van de burgemeesterlijke bevoegdheden uit de Gemeentewet. Deze regelingen zijn (onder meer) gericht op de meer directe, plaatselijke handhaving van de openbare orde en veiligheid en liggen met name op het beleidsterrein van BZK en Justitie. Het gaat om de volgende tien regelingen.

Opiumwet

Politiewet 1993

Uitvoeringsbesluit wet op de weerkorpsen

Wegenverkeerswet 1994

Wet openbare manifestaties

Zondagswet

Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen.

Art. 428 Wetboek van Strafrecht

Algemene Wet op het binnentreden

Pandhuiswet 1910

Allereerst bevat de Politiewet 1993 voor de burgemeester de bevoegdheid om de politie aanwijzingen te geven bij het uitoefenen van haar taak voor zover het om ordehandhaving en hulpverlening gaat. Daarbij is voorzien in bestuurlijk toezicht, in de zin dat de burgemeester een inlichtingenplicht heeft jegens de Commissaris van de Koning (art. 20 Politiewet 1993). Daarnaast heeft deze een meer directe bevoegdheid als sprake is van grootschalige ordeverstoringen, want dan kan de Commissaris van de Koning aanwijzingen geven (art. 16 Politiewet 1993). Voor ordehandhaving onder normale situaties is met name de politieke controle van de gemeenteraad belangrijk (art. 180 Gemeentewet), aangezien het lokale openbare-orde en veiligheidsbelang in de meeste gemeenten een belangrijk bestuurlijk en politiek vraagstuk is.

---

¹⁸ Art. 151b, art. 154a, art. 172 tot en met 176a Gemeentewet. Art. 125, derde lid, bevat de bestuursdwangbevoegdheid voor de burgemeester.

De aansturing van de politie door de burgemeester zal daarnaast in het driehoeksoverleg worden afgestemd, maar dat is een vorm van overleg, geen toezicht (art. 14 Politiewet 1993). Ten aanzien van het beheer heeft de burgemeester bevoegdheden die niet aan speciaal toezicht onderworpen zijn. Hij opereert daarbij wel op basis van het regionale beleidsplan. Voor zover het om bevoegdheden gaat om bijstand te vragen is evenmin in toezicht voorzien, maar ligt de beslissingsbevoegdheid over bijstand ook niet bij de burgemeester maar bij een ander bestuursorgaan. De burgemeester speelt een centrale rol bij klachtbehandeling en daarbij is niet in speciaal toezicht voorzien. Behalve ten aanzien van de politie heeft de burgemeester ook bevoegdheden gekregen ten aanzien van vrijwillige burgerwachten. Hij houdt onder meer toezicht op deze korpsen en daarbij is niet voorzien in speciaal toezicht, behalve toezicht op de financiën van het korps. Wel is het zo dat ook de minister van BZK ambtenaren benoemt die hetzelfde toezicht uitoefenen als de burgemeester.

In de Wet openbare manifestaties en de Zondagswet heeft de burgemeester belangrijke bevoegdheden betreffende de beperking van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (art. 6 GW) en het recht tot vergadering en betoging (art. 9 GW). Daarbij is niet in specifiek bestuurlijk toezicht voorzien.

De Opiumwet voorziet in een bevoegdheid om voor het publiek toegankelijke inrichtingen te sluiten, onder meer in het belang van de openbare orde, als in die inrichtingen in verdovende middelen wordt gehandeld. Toezicht is daarbij niet geregeld.

In enkele regelingen zijn voorzieningen getroffen die (mede) de (verkeers)veiligheid bevorderen. Zo kan de burgemeester verlof geven om een zaak te verbranden (art. 428 Sr), laat hij voertuigen wegslepen (art. 174 Wegenverkeerswet 1994) en dient hij een verklaring van geen bezwaar af te geven voor het gebruik van terreinen als vliegveld. Specifiek toezicht ontbreekt daarbij, maar er zijn wel factoren die het gebruik van de bevoegdheid inkaderen.¹⁹ Het gaat bovendien in het algemeen niet om zeer ingrijpende bevoegdheden.

De bevoegdheid een machtiging tot binnentreden te geven, kan in uiteenlopende situaties worden gebruikt: zowel in het kader van de bestuurlijke handhaving als bij hulpverlening. Bij de bestuurlijke handhaving gaat het om enkele uitzonderingsgevallen waarin de wetgever het binnentreden zonder toestemming van de bewoner mogelijk heeft gemaakt. Bovendien bevat de wet nog enkele beperkingen (zoals tussen middernacht en zes uur 's morgens alleen bij dringende noodzaak). Er is geen sprake van specifiek toezicht. Bij hulpverlening zal het binnentreden doorgaans uitsluitend in het belang van de bewoner geschieden.

De Pandhuiswet bevat enkele bepalingen inzake het door de bank omgaan met gestolen waar. Het gaat hier om een bevoegdheid die waarschijnlijk weinig toepassing vindt, maar door het ontbreken van criteria enigszins gevoelig voor misbruik kan worden genoemd. Er is geen specifiek toezicht.

Persoonsgegevens

Diverse bevoegdheden hebben te maken met persoonsgegevens. In dit cluster bevinden zich de volgende zeven regelingen.

---

¹⁹ Zo moet de burgemeester (in volgorde van de opgesomde bevoegdheden) rekening houden met het feit dat de lokale wetgeving veelal het verbranden van zaken reguleert, een register bijhouden van het wegslepen (art. 174 Wegenverkeerswet) en dient betrokkene behalve van de burgemeester ook toestemming te hebben van de rechthebbende van het terrein waarop hij wil landen

Uitvoeringsvoorschriften t.a.v. de verklaringen omtrent het gedrag
Wet politieregisters
Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag²⁰
Besluit inlichtingen justitiële documentatie²¹
Besluit politieregisters
Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap
Art. 438 Wetboek van Strafrecht

De regelingen zijn met name afkomstig van het ministerie van Justitie en het ministerie van BZK. Gemeenschappelijk aan deze regelingen is dat de burgemeester steeds bevoegdheden heeft die te maken hebben met persoonsgegevens. Een algemene bevoegdheid is die op grond van art. 15 Wet politieregisters: de burgemeester mag gegevens uit het register vragen voor de uitvoering van wettelijke taken. Als hij ze voor die taken nodig heeft, moeten ze hem ook worden verstrekt. Specifieker is de bevoegdheid om gegevens op te vragen in het kader van de beoordeling van een verzoek tot verkrijging van het Nederlanderschap. De burgemeester heeft in algemene zin de bevoegdheid onderzoek te verrichten ten aanzien van personen die het Nederlanderschap willen verkrijgen (Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap). Om aan relevante gegevens te komen, kan hij gebruik maken van zijn bevoegdheid inlichtingen te vragen zoals toegekend in het Besluit politieregisters en het Besluit inlichtingen justitiële documentatie. Specifiek is ook de bevoegdheid tot het mogen opvragen van gegevens ten behoeve van de beslissing op een verzoek om het afgeven van een verklaring omtrent het gedrag (verklaring van goed gedrag); zie de Wet op de justitiële documentatie en de verklaring omtrent het gedrag. De burgemeester heeft de bevoegdheid inlichtingen uit politieregisters en justitiële registers voor dat doel in te winnen. Op een nog specifiekere niveau wordt (in de uitvoeringsvoorschriften) de burgemeester als de bevoegde instantie aangewezen voor gevallen waarin iemand niet in een gemeente staat ingeschreven. In de meeste gevallen kan de burgemeester zijn bevoegdheid ter zake mandateren.

Er is geen sprake van specifieke toezichtsfiguren. Wel is het zo dat de burgemeester weliswaar steeds bevoegd is tot het opvragen van gegevens, en dat hem in beginsel ook die gegevens moeten worden verstrekt, maar dat hij niet zelf degene is die ze verstrekt of zonder de medewerking van een ander kan verkrijgen. Het verstreckende orgaan zal steeds hebben na te gaan of de burgemeester de gegevens in redelijkheid nodig kan hebben voor de uitvoering van zijn wettelijk opgedragen taken. In die zin is er toch sprake van een begrenzing van zijn bevoegdheden.

3.3 Handhavingsbevoegdheden van de burgemeester die geen betrekking hebben op openbare orde en veiligheid en het toezicht dat specifiek voor deze bevoegdheden is ingesteld

Buiten het terrein van openbare orde en veiligheid heeft de burgemeester in normale omstandigheden weinig handhavingsbevoegdheden. Voor zover die er zijn, betreft het vooral de bevoegdheid tot bestuursdwang om alsnog nakoming van in de wet geregelde gedoogplichten af te dwingen. De wetgeving is afkomstig van de ministeries van VROM en in één geval van het ministerie van Financiën.²² De

²⁰ Per 1 april 2004 vervangen door de Wet justitiële gegevens, Stb. 2002, 552.

²¹ Per 1 april 2004 vervangen door het Besluit justitiële gegevens van 25 maart 2004.

²² Wet op de watersnoodschade 1953.

gedoogplichten hebben betrekking op werkzaamheden ten behoeve van inrichting en reconstructie van gebieden.²³ Deze bevoegdheden zijn niet onderworpen aan een speciaal toezichtsregiem. Indien onroerende zaken met een militaire bestemming in het geding zijn, dient er wel in sommige gevallen vooraf toestemming van de minister van Defensie gevraagd te worden.²⁴ In een enkel geval is de kantonrechter naast de burgemeester met dezelfde bevoegdheid bekleed.²⁵

3.4 Conclusies

Bevoegdheden van de burgemeester (algemeen)

Buiten de Gemeentewet heeft de burgemeester in 45 wetten en AMvB's bestuursbevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid (in ruime zin). Buiten dat beleidsterrein heeft de burgemeester weinig handhavingsbevoegdheden (in enge zin).²⁶

Algemeen toezicht

Op een enkele wet na,²⁷ wordt goedkeuring als toezichtsvorm op de besluiten van de burgemeester niet gebruikt. Het vernietigingsrecht van de Kroon geldt daarentegen wel algemeen voor besluiten van de burgemeester. Daarnaast oefent de gemeenteraad politieke controle uit doordat de burgemeester een verantwoordings- en inlichtingenplicht heeft (art. 155 en art. 180 Gemeentewet). De raad heeft sinds enkele jaren ook het recht een enquête te houden, naar onder meer het handelen van de burgemeester (art. 155a Gemeentewet).

Bevoegdheden van de burgemeester in buitengewone situaties

De burgemeester wordt in buitengewone situaties ingeschakeld om op lokaal niveau op een efficiënte wijze een (her)verdeling van geneeskundige hulp, voedsel, vervoersmiddelen, brandstof en huisvesting te realiseren voor burgers en voor het leger. Daarnaast komen hem belangrijke bevoegdheden toe indien de bevolking verplaatst wordt. Naarmate de veiligheidssituatie van het land verslechtert, raakt de burgemeester meer van zijn reguliere openbare-ordebevoegdheden kwijt aan het centrale gezag of aan het militaire gezag.

Toezicht op het handelen van de burgemeester in buitengewone situaties

Indien de burgemeester ingrijpende bevoegdheden uitoefent, is vrijwel altijd voorzien in specifiek toezicht, vaak in de vorm van een aanwijzingsbevoegdheid van de Commissaris van de Koning en/of een of meer ministers. Daarnaast is ook op diverse plaatsen voorzien in een (extra) mogelijkheid tot vernietiging door de Kroon, een enkele maal goedkeuring en op verschillende plaatsen is de mogelijkheid geschapen dat de bevoegdheden van de burgemeester door andere organen van het burgerlijk gezag of door het militaire gezag kunnen worden uitgeoefend.

---

²³ Zie art. 9, tweede lid, Landinrichtingswet, art. 57 Wet op de Waternoedschade 1953, art. 13, tweede lid, Reconstructiewet concentratiegebieden, art. 12, tweede lid en 46, negende lid, Reconstructiewet Midden-Delfland.

²⁴ Zie art. art. 10, tweede lid, Landinrichtingswet, art. 25, tweede lid, Reconstructiewet concentratiegebieden en art. 14, tweede lid, Reconstructiewet Midden-Delfland.

²⁵ Art. 46, derde lid, Reconstructiewet Midden-Delfland.

²⁶ Zie voor een omschrijving van de begrippen: hoofdstuk 1.

²⁷ De Distributiewet 1939.

Bij minder ingrijpende bevoegdheden is niet altijd in een vorm van specifiek toezicht voorzien.

Bevoegdheden van de burgemeester in normale situaties

De burgemeester heeft zeer ingrijpende bevoegdheden jegens personen met een geestelijke stoornis dan wel jegens personen waarbij het vermoeden bestaat dat ze aan een gevaarlijke besmettelijke ziekte lijden of die daadwerkelijk aan de ziekte lijden. Daarnaast heeft hij bevoegdheden op het gebied van de lijkbezorging.

Ten aanzien van de rampen- en ongevallenbestrijding komen de burgemeester een aantal ingrijpende bevoegdheden toe die betrekking hebben op snelle, directe maatregelen en de organisatie van de hulpverlening. Voorts kan hij in een aantal gevallen andere autoriteiten verzoeken om van hun bevoegdheden gebruik te maken. Inzake de minder grootschalige orde- en veiligheidsproblemen kennen diverse wetten de burgemeester bevoegdheden toe die in het verlengde liggen van zijn bevoegdheden uit de Gemeentewet.

Tot slot heeft de burgemeester bevoegdheden op het gebied van het verstrekken van verklaringen van goed gedrag en in meer brede zin, op het gebied van onderzoek naar persoonsgegevens in een procedure die kan leiden tot het verstrekken van identiteitspapieren.

Toezicht op het handelen van de burgemeester in normale situaties

Neemt de burgemeester beslissingen op het gebied van volksgezondheid, dan ontbreekt veelal specifiek bestuurlijk toezicht. Vrij algemeen geldt wel de verplichting voor de burgemeester om, indien mogelijk, vooraf met een deskundige c.q. met een arts te overleggen. Daarnaast wordt ook het Openbaar Ministerie en/of de rechter bij veel beslissingen betrokken. Bij de bestrijding van besmettelijke veeziekten kan de burgemeester in een enkel geval meer zelfstandig optreden.

Specifiek bestuurlijk toezicht is wel geregeld voor beslissingen van de burgemeester betreffende de rampen- en ongevallenbestrijding, tenzij het om minder ingrijpende bevoegdheden gaat, meestal bevoegdheden om een verzoek te doen. Vergelijkbare beslissingen ten aanzien van rampenplannen kennen echter niet altijd een identiek toezichtsregiem.

Betreft het bevoegdheden die min of meer in het verlengde liggen van de bevoegdheden van de burgemeester uit de Gemeentewet (openbare orde en veiligheid), dan ontbreekt vaak specifiek toezicht. Evenals bij de bevoegdheden uit de Gemeentewet, is politieke controle van belang, omdat het hier meestal rechtstreeks om het lokale orde- en veiligheidsbeleid gaat. Bij de Pandhuiswet 1910 valt op dat noch in specifiek toezicht is voorzien, noch in enige andere vorm van controle of inkadering van de bevoegdheidsuitoefening, hoewel het een bevoegdheid van de burgemeester betreft die op zijn minst als delicaat kan worden aangeduid.

Voor wat betreft wetgeving inzake het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens is de conclusie dat specifiek bestuurlijk toezicht ontbreekt. De burgemeester is bij het uitoefenen van zijn bevoegdheden echter wel afhankelijk van de medewerking van degene die optreedt als beheerder van de persoonsregisters.

Handhavingsbevoegdheden van de burgemeester buiten het gebied van openbare orde en veiligheid

Het gaat om slechts vier wetten; in deze wetten is de burgemeester een bestuursdwangbevoegdheid toegekend. Deze wetgeving betreft landinrichting, herstelwerkzaamheden in en reconstructie van gebieden.

Toezicht op de handhavingsbevoegdheden buiten het gebied van openbare orde en veiligheid

Voor zover bij de reconstructie, landinrichting of bij herstelwerkzaamheden onroerende zaken met een militaire bestemming zijn betrokken, dient de minister van Defensie toestemming te geven als de gebruikstoestand of de rechten ten aanzien van het onroerend goed worden gewijzigd. Voor het overige is niet voorzien in specifiek bestuurlijk toezicht.

Algemene conclusie

Er zijn vele tientallen wetten en AMvB's waarin de burgemeester bevoegdheden heeft gekregen op het gebied van openbare orde en veiligheid en handhaving. Daarnaast zijn er nog tientallen regelingen waarin hem op die gebieden taken zijn toebedeeld of verplichtingen opgelegd (zonder toekenning van extra bevoegdheden).

De onderzochte bevoegdheden bevinden zich (grofweg) op vijf beleidsterreinen. Een flink deel van die bevoegdheden is bedoeld voor (min of meer) uitzonderlijke of op zijn minst bijzondere omstandigheden. Veel bevoegdheden, ook die voor normale omstandigheden, zijn ingrijpend van aard.

Bij ingrijpende bevoegdheden is veelal voorzien in een of andere vorm van toezicht. Is dat niet het geval, dan is doorgaans sprake van een vorm van 'inbedding' doordat overleg dan wel het op de hoogte stellen van andere organen verplicht is dan wel doordat de burgemeester afhankelijk is van anderen bij het bereiken van de door hem gewenste effecten. Bij (ingrijpende) bevoegdheden die in het verlengde liggen van die in de Gemeentewet is ontbreekt specifiek toezicht weliswaar, maar dat is ook het geval bij de gemeentewettelijke bevoegdheden. In die gevallen moet de politieke controle zijn werk doen. Alles bijeen kan worden vastgesteld dat naarmate de bevoegdheden specifiek en ingrijpender zijn, er sprake is van specifiek toezicht.

BIJLAGE I

Taken en (zorg)plichten van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid

Infectieziektenwet

Wet van 11 juni 1998, St. 394. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 januari 1999, Stb. 30, 11 november 1999, Stb. 498, 27 september 2001, Stb. 481, 6 december 2001, Stb. 581, 18 april 2002, Stb. 265, 9 oktober 2003, Stb. 475.

Artikel 34

1. Indien de directeur vaststelt dat een overtreding als bedoeld in artikel 32, eerste, tweede of derde lid, is begaan, maakt hij daarvan binnen zes weken een rapport op.

(...)

3. Het rapport wordt toegezonden aan de **burgemeester**.

(...)

5. Op verzoek van de in artikel 32, eerste, tweede of derde lid bedoelde persoon, die het rapport wegens zijn gebrekkige kennis van de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt, draagt de **burgemeester** er zoveel mogelijk zorg voor dat de in het rapport vermelde informatie aan die persoon wordt megedeeld in een voor hem begrijpelijke taal.

6. In afwijking van afdeling 4.1.2. van de Algemene wet bestuursrecht stelt de **burgemeester** de in artikel 32, eerste, tweede of derde lid bedoelde persoon in de gelegenheid om binnen een redelijke termijn naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te brengen.

7. Indien de in het vorige lid bedoelde persoon zijn zienswijze mondeling naar voren brengt, draagt de **burgemeester** er op verzoek van degene die de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt zorg voor dat een tolk wordt benoemd die de betrokkene bij het horen kan bijstaan, tenzij redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daaraan geen behoefte bestaat.

Artikel 35

1. (...).

2. (...).

3. Op verzoek van de persoon, bedoeld in artikel 32, eerste, tweede of derde lid, die de beschikking wegens zijn gebrekkige kennis van de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt, draagt de **burgemeester** er zoveel mogelijk zorg voor dat de in die beschikking vermelde informatie aan die persoon wordt megedeeld in een voor hem begrijpelijke taal.

Inkwartieringswet

Wet van 18-06-1953, Stb. 305. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 7 juli 1955, Stb. 390, 22 mei 1958, Stb. 296, 23 juni 1976, Stb. 377, 4 februari 1988, Stb. 21, 11 februari 1988, Stb. 77, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo 3 december 1991, Stb. 607, 22 mei 1991, Stb. 394, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 11 november 1993, Stb. 610, 22 juni 1994, Stb. 573, 26 april 1995, Stb. 250, 3 april 1996, Stb. 366, 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 15

De inkwartiering en het onderhoud van militairen, bestemd tot het verlenen van bijstand bij de handhaving van de openbare orde en rust, geschiedt door de zorg van de **burgemeester**, zoveel mogelijk in overeenstemming met de commandant.

Artikel 16

1. In geval van inkwartiering treft de **burgemeester** met betrekking tot zieke militairen, die niet onmiddellijk naar een voor hun verpleging bestemde inrichting kunnen worden overgebracht, zodanige schikkingen als de goede zorg voor de verpleging vereist.

2. (...).

Artikel 46

1. Indien voor het voldoen aan een vordering of voor een ingebruik- of ineigendommeneing ingevolge artikel 28 geen schriftelijk bewijs is afgegeven en geen directe betaling krachtens artikel 44 heeft plaats gehad, dient de belanghebbende zich zo spoedig mogelijk te wenden tot de **burgemeester** ter plaatse, onder opgave van een duidelijke omschrijving van hetgeen gevorderd of in gebruik of in eigendom genomen is en zo mogelijk onder vermelding van naam, rang en leger- of marinenummer van de militair, die de vordering deed of in gebruik of in eigendom nam.

2. (...)

3. De **burgemeester** overtuigt zich desnodig en zo mogelijk van de juistheid van de verstrekte gegevens, in het eerste lid bedoeld, en zendt dienaangaande zo spoedig mogelijk bericht aan Onze Minister, die alsdan zorg draagt voor de uitbetaling overeenkomstig artikel 44.¹

Inkwartieringsbesluit

Besluit van 20-07-1953, Stb. 342. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 10 mei 1966, Stb. 354, 7 maart 1979, Stb. 131, 21 juni 1991, Stb. 395, 7 april 1994, Stb. 265, 30 mei 1996, Stb. 278, 25 juni 1997, Stb. 339, 15 december 1997, Stb. 702, 14 september 2001, Stb. 415.

Artikel 17

1. De ruimten in deze afdeling bedoeld moeten voldoen aan de eisen, welke Onze Minister op het gebied van de gezondheidszorg daaraan stelt.

2. Zij dienen behoorlijk verlicht en des winters zonodig ook verwarmd te zijn.

3. Zij dienen, zo geen brandblusapparaten aanwezig zijn, voorzien te zijn van een voldoende hoeveelheid zand en een voldoende aantal emmers met schoppen.

4. De ruimten dienen, voor zover zij door of vanwege de militaire gebruikers onderhouden worden, voorzien te zijn van schoonmaakgereedschap en reinigingsmiddelen.

5. Voor zover de ruimten niet aan de in dit artikel gestelde eisen voldoen, worden door de zorg van de **burgemeester** in overeenstemming met de commandant de nodige voorzieningen getroffen.

---

¹ De burgemeester krijgt hier geen onderzoeksbevoegdheden, maar dient snel een verslag te maken van de vordering, het gebruiken en/of in eigendom nemen van gevorderde zaken zonder dat daarvoor werd betaald. Dit in het belang van een goede financiële afhandeling op een later moment: Kamerstukken II, vergaderjaar 1951-1952, 2610, nr. 3, p. 12.

Artikel 18

1. In geval van collectieve inkwartiering moet voor de legering van militairen worden verschaft:

- a. per militair een ruimte van tenminste 12 m³ inhoud met een vloeroppervlakte van tenminste 1,50 m bij 2,50 m in een daartoe geschikt gebouw;
- b. per militair een hoeveelheid vers ligstro van 15 kg in geval van militaire zijde een bedzak en een kussenzak zijn verstrekt, en van ten hoogste 25 kg indien geen bedzak en kussenzak zijn verstrekt, dan wel een matras.

3. Het stro, dat bij het einde van de collectieve inkwartiering en bij de verversing vrij komt, wordt door de zorg van de **burgemeester** zo mogelijk tegen de marktprijs ten bate van het Rijk verkocht, waarbij degenen die het stro verstrekt hebben in de gelegenheid worden gesteld het stro terug te kopen.

Artikel 19

1 (...).

2. Indien geen voldoende sanitaire installaties aanwezig zijn, doet de **burgemeester** in overeenstemming met de commandant de nodige voorzieningen treffen.

Artikel 24

In geval van buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, dienen boven de verstrekkingen genoemd in de vorige paragraaf ten behoeve van de collectief ingekwartierde militairen nog verschaft te worden:

- a. (...).
- b. (...).
- c. gymnastieklokalen, bad- en zweminrichtingen en terreinen voor exercitie en beoefenen van sport gedurende tijdsruimten per week, door de commandant in overeenstemming met de **burgemeester** te bepalen;
- d. (...).
- e. (...).

Artikel 25

1. De **burgemeester** doet aan de gebouwen en terreinen, bedoeld in deze afdeling, voorzieningen treffen welke door de commandant in verband met het gebruik nodig worden geoordeeld.

Artikel 43

De **burgemeester** houdt aantekening van alle gegevens en opgaven, welke hij ingevolge de bepalingen van dit hoofdstuk ontvangt, op de hem door de vorderingscommissaris-motorrijtuigen verstrekte kaarten of lijsten.

Artikel 45

1. Indien de gegevens, welke Onze Minister nodig heeft voor de registratie van motorrijtuigen, niet verschaft kunnen worden door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, brengt Onze eerstgenoemde Minister ter algemene kennis dat de inwoners de nodige gegevens moeten verschaffen.

2. De algemene kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, geschiedt door publicatie in de *Staatscourant*, alsmede door aanplakking in de gemeente door de zorg van de **burgemeester**.

Artikel 48

- 1.** De **burgemeester** brengt de gegevens, welke hij middels de registratieformulieren heeft verkregen, over op de daarvoor door de vorderingscommissaris-motorrijtuigen beschikbaar gestelde lijsten of kaarten.
- 2.** De **burgemeester** zendt een exemplaar van de lijst of de kaarten toe aan de vorderingscommissaris-motorrijtuigen en behoudt een exemplaar voor zijn administratie.

Artikel 50

- 1.** De keuringscommissaris stelt in overeenstemming met de **burgemeester** de plaats vast waar de keuring zal geschieden en bepaalt de tijdstippen waarop de motorrijtuigen ter keuring aanwezig moeten zijn.
- 2.** De **burgemeester** treft na overleg met de keuringscommissaris de nodige maatregelen ter bevordering van een ordelijk verloop van de keuring.

Artikel 51

- 1.** Tenminste zeven dagen voor de keuring zendt de **burgemeester** aan de houders van motorrijtuigen welke zullen worden gekeurd een persoonlijke oproeping toe, onder mededeling van de plaats alwaar en het tijdstip waarop het motorrijtuig aanwezig moet zijn.²

Artikel 59

De **burgemeester** van de gemeente, waar de keuring plaats heeft, stelt na overleg met de keuringscommissaris de nodige hulpmiddelen als tafels, stoelen en verlichtingsmiddelen ter beschikking ten behoeve van de keuring op de keuringsplaats.

Artikel 63

- 1.** De houder van een motorrijtuig, die van de **burgemeester** een lastgeving als bedoeld in het eerste lid van artikel 62 heeft ontvangen, kan binnen een maand na dagtekening van deze lastgeving, indien hij van oordeel is dat dit motorrijtuig in geval van buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, voor de uitoefening van zijn bedrijf of beroep onmisbaar is, een met redenen omkleed verzoekschrift tot vrijstelling door tussenkomst van de **burgemeester** bij de vorderingscommissaris-motorrijtuigen indienen.
- 2.** De **burgemeester** voorziet het verzoekschrift, alvorens het door te zenden, van zijn advies.
- 3.** De vorderingscommissaris-motorrijtuigen stelt het model van het verzoekschrift vast en verstrekt het aan de **burgemeester** ter inzage voor de inwoners.

Artikel 65

- 1.** Iedere houder van een motorrijtuig, die een lastgeving heeft ontvangen, is verplicht binnen acht dagen mededeling te doen aan de **burgemeester**:
  - a. wanneer het motorrijtuig aan een andere houder of eigenaar overgaat;
  - b. wanneer het motorrijtuig voor langere duur dan een maand in het buitenland verblijft;

---

² Niet de burgemeester, maar de vorderingscommissaris-motorrijtuigen bepaalt welke motorvoertuigen moeten worden gekeurd en zendt de burgemeester een opgave daarvan (art. 49 Inkwartieringsbesluit).

- c. wanneer het motorrijtuig voor het ondergaan van herstellingen langer dan een maand aan het normale gebruik wordt onttrokken;
  - d. wanneer het motorrijtuig zodanig bedrijfsongklaar mocht geraken, dat het niet meer voor normaal gebruik geschikt is te achten;
  - e. wanneer in het adres van de houder wijziging komt;
  - f. wanneer aan het motorrijtuig zodanige veranderingen worden aangebracht, dat de gegevens, welke op de lastgeving voorkomen, niet meer daarmee in overeenstemming zijn.
2. Bij de mededeling, bedoeld onder *a* van het eerste lid, dienen tevens de naam, de woonplaats en het adres van de nieuwe houder of eigenaar te worden vermeld.
3. De **burgemeester** geeft van de in het eerste lid bedoelde wijzigingen onverwijld kennis aan de vorderingscommissaris-motorrijtuigen.

Artikel 66

1. Indien aan een voor vordering aangewezen motorrijtuig voorzieningen moeten worden getroffen, ontvangt de houder ten minste zeven dagen voordat de voorzieningen getroffen zullen worden daarvan bericht van de keuringscommissaris of van de **burgemeester**, onder vermelding van:
- a. de aard der te treffen voorzieningen;
  - b. de dag en het uur waarop en de plaats alwaar de voorzieningen zullen worden getroffen.

Artikel 68

1. De houder van een motorrijtuig, waaraan een voorziening is getroffen, is verplicht zorg te dragen dat de voorziening in een goede staat gehouden wordt.
2. Indien de voorziening, door welke omstandigheid dan ook, in minder goede staat geraakt, is de houder verplicht hiervan terstond aan de **burgemeester** mededeling te doen.
3. De **burgemeester** geeft hiervan bericht aan de keuringscommissaris.

Artikel 69

1. Wanneer Onze Minister van Oorlog bepaalt dat een algemene vordering van motorrijtuigen gehouden zal worden, zal een daartoe strekkende openbare kennisgeving door de zorg van de burgemeesters geschieden.
2. De **burgemeester** herinnert voorts de houders van motorrijtuigen hetzij schriftelijk, hetzij mondeling aan hun verplichting om alle daarvoor op dat tijdstip in de termen vallende motorrijtuigen op het in de openbare kennisgeving vermelde tijdstip aanwezig te doen zijn op de in de lastgeving, bedoeld in artikel 62, vermelde verzamelplaats in de gemeente.

Artikel 78

1. De **burgemeester** doet aan de vorderingscommissaris-motorrijtuigen desgevraagd een opgave toekomen van het totale bedrag, hetwelk volgens de door hem ontvangen duplicaat-bonnen aan de rechthebbenden op de schadeloosstelling in zijn gemeente zal moeten worden uitbetaald.
2. De vorderingscommissaris-motorrijtuigen draagt zorg dat de nodige gelden zo spoedig mogelijk aan de gemeente beschikbaar worden gesteld.
3. De **burgemeester** maakt het tijdstip bekend waarop de uitbetaling zal plaats hebben.
4. (...).

5. (...).

Artikel 79

Indien te voorzien is, dat geen openbare middelen van vervoer aanwezig zullen zijn om degenen, die de motorrijtuigen op de plaats van bestemming hebben gebracht, naar hun woonplaats te doen terugkeren, draagt de **burgemeester** zorg voor de daartoe nodige vervoersmiddelen.

Artikel 81

1. Indien de omstandigheden het niet toelaten dat de terugreis terstond na de aanbieding van de motorrijtuigen geschiedt, treft de colonnecommandant de nodige maatregelen ter voorziening in de behoeften aan voeding en huisvesting van degenen, die de motorrijtuigen op de plaats van bestemming hebben gebracht.
2. Te dien einde stelt hij zich in verbinding met de **burgemeester** ter plaatse, die zoveel mogelijk zijn bemiddeling verleent.

Artikel 82

1. Indien een algemene vordering van motorrijtuigen in de zin van artikel 61 der wet plaats heeft, wordt het motorrijtuig in afwijking van artikel 76 na de aanbieding niet in eigendom overgenomen.
2. De commandant van het onderdeel, waaraan het motorrijtuig is aangeboden, stelt op de desbetreffende lastgeving een verklaring, dat het motorrijtuig op de plaats van bestemming is verschenen.
3. Ter verkrijging van de schadeloosstelling dient de houder binnen veertien dagen na de dag, waarop de proefvordering plaats vond, een declaratie bij de **burgemeester** in te dienen onder overlegging van de lastgeving, voorzien van de in het voorgaande lid bedoelde verklaring.
4. De **burgemeester** zendt de declaratie, na deze voor gezien en accoord te hebben getekend, binnen vier weken na de dag, waarop de proefvordering plaats vond, aan de vorderingscommissaris-motorrijtuigen.
5. (...).

Artikel 82a

1. Wanneer Onze Minister bepaalt, dat een algemene vordering, als bedoeld in artikel 37, tweede lid, zal plaatsvinden, wordt dit besluit op door Onze Minister te bepalen wijze ter algemene kennis gebracht. Onze Minister kan daarbij bepalen, dat, in het gebied waarop dit besluit betrekking heeft, de burgemeesters zorg dragen, dat het ter algemene kennis wordt gebracht. In het besluit wordt het gebied aangegeven, waarop het besluit betrekking heeft.
2. De **burgemeester** wijst voor de gevorderde motorrijtuigen een of meer verzamelplaatsen in de gemeente aan.

Artikel 82h

1. Een ieder, die ten tijde van een hem betreffende kennisgeving, als bedoeld in artikel 82g, de daarin vermelde zaken produceert, importeert of doorgaans in voorraad heeft in hoeveelheden daarin vermeld, is verplicht, binnen twee maanden na dagtekening van de kennisgeving, een registratieformulier volledig en naar waarheid in te vullen en ten gemeentehuize van de gemeente, waar de zaken zich als regel bevinden, in te leveren.

2. Eenzelfde verplichting bestaat voor een ieder die na een algemene kennisgeving de daarin genoemde zaken in de daarbij vermelde hoeveelheden gaat produceren, importeren of in voorraad houden; hij dient alsdan binnen veertien dagen nadat de produktie of de import begonnen is of een begin gemaakt is met het aanleggen van de voorraad, aan de verplichting te voldoen.

3. De autoriteit of de instantie bij welke de registratieformulieren verkrijgbaar zijn wordt in de kennisgeving vermeld.

4. De **burgemeester** zendt de ingeleverde registratieformulieren zo spoedig mogelijk toe aan de vorderingscommissaris, met dien verstande, dat de toezending van de krachtens het eerste lid ingeleverde formulieren eerst na afloop van de in dat lid genoemde termijn geschiedt.

Artikel 82m

1. Degene, die van de vorderingscommissaris een lastgeving als bedoeld in artikel 82l heeft ontvangen, kan binnen een maand na dagtekening van deze lastgeving, indien hij van oordeel is dat de in de lastgeving vermelde zaken in geval van buitengewone omstandigheden, welke gevaar opleveren voor de uit- of inwendige veiligheid van de Staat, voor de uitoefening van zijn bedrijf of beroep onmisbaar zijn, een met redenen omkleed verzoekschrift tot vrijstelling door tussenkomst van de **burgemeester** van de gemeente, waar de zaken zich als regel bevinden, bij de vorderingscommissaris indienen.

2. De **burgemeester** voorziet het verzoekschrift, alvorens het door te zenden, van zijn advies.

3. (...)

Artikel 82q

1. Wanneer Onze Minister bepaalt, dat een algemene vordering van roerende zaken zal worden gehouden, wordt dit besluit door de zorg van de burgemeesters ter openbare kennis gebracht.

2. De **burgemeester** herinnert voorts, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling, de inwoners aan wie een lastgeving ingevolge artikel 82l, eerste lid, is toegezonden, aan hun verplichting de voor de vordering aangewezen goederen af te leveren op de in de lastgeving vermelde plaats en tijd.

3. (...).

Artikel 82z

1. Wanneer Onze Minister bepaalt, dat een algemene vordering, als bedoeld in artikel 82c, tweede lid, zal plaatsvinden wordt dit besluit op door Onze Minister te bepalen wijze ter algemene kennis gebracht. (...).

2. De **burgemeester** wijst voor de gevorderde zaken een of meer verzamelplaatsen in de gemeente aan.

3. (...) – 6 (...).

Artikel 108a

1. Ter verkrijging van schadeloosstelling terzake van vordering van roerende zaken in eigendom levert degene van wie gevorderd is, indien aan de vordering is voldaan krachtens een lastgeving als bedoeld in artikel 82l, de lastgeving, voorzien van de volledig ingevulde verklaring van ontvangst in ten gemeentehuize van de gemeente waar de gevorderde zaken zich bevonden.

2. De **burgemeester** doet nagaan of de op de lastgeving voorkomende verklaring van ontvangst volledig is ingevuld en of de lastgeving en de daarop voorkomende verklaring van ontvangst overeenstemmen met het in zijn bezit zijnde afschrift van de lastgeving en het hem door de commandant toegezonden afschrift van de verklaring van ontvangst. In geval van overeenstemming, vult hij zowel op het origineel als op het afschrift van de lastgeving de akkoordverklaring in. Stemmen de gegevens niet overeen dan bericht hij zulks aan de commandant.

3. (...) - 6. (...).

Kernenergiewet

Wet van 21-02-1963, Stb. 82. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 30 juni 1967, Stb. 377, 8 mei 1974, Stb. 291, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1976, Stb. 377, 13 juni 1979, Stb. 443, 17 mei 1985, Stb. 287, 17 mei 1985, Stb. 295, 17 december 1987, Stb. 640, 21 april 1988, Stb. 358, 16 november 1989, Stb. 535, 26 maart 1992, Stb. 148, 2 juli 1992, Stb. 414 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 2 juli 1992, Stb. 415 jo 23 december 1992, Stb. 1993, 31, 3 december 1992, Stb. 623 (Tekstplaatsing), 21 april 1993, Stb. 238, 14 oktober 1993, Stb. 581 jo 23 december 1993, Stb. 690, 16 december 1993, Stb. 650 jo 23 december 1993, Stb. 690, 22 december 1993, Stb. 748, 4 februari 1994, Stb. 95 en 135, 22 juni 1994, Stb. 573, 13 oktober 1994, Stb. 766, 26 april 1995, Stb. 250, 6 februari 1997, Stb. 63, 13 maart 1997, Stb. 142, 6 november 1997, Stb. 510, 28 januari 1999, Stb. 30, 5 juli 2000, Stb. 313, 12 oktober 2000, Stb. 468, 13 december 2000, Stb. 2001, 30, 31 oktober 2002, Stb. 542, 3 april 2003, Stb. 189.

Artikel 22

1. Ieder, die zonder daartoe bevoegd te zijn splijtstoffen of ertsen, dan wel stoffen, waarvan hij redelijkerwijs moet vermoeden, dat het splijtstoffen of ertsen zijn, onder zich heeft of krijgt, is verplicht daarvan terstond aangifte te doen bij de **burgemeester** van de gemeente, waar die goederen zich bevinden.

2. De **burgemeester** geeft van de gedane aangifte onverwijld kennis aan een der krachtens artikel 58, eerste lid, aangewezen ambtenaren.

3. (...).

4. (...).

Artikel 33

1. Ieder, die zonder daartoe bevoegd te zijn radioactieve stoffen dan wel stoffen, waarvan hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het radioactieve stoffen zijn, onder zich heeft of krijgt, is verplicht daarvan terstond aangifte te doen bij de **burgemeester** van de gemeente, waar die goederen zich bevinden.

2. De **burgemeester** geeft van de gedane aangifte onverwijld kennis aan een der krachtens artikel 58, eerste lid, aangewezen ambtenaren.

Artikel 39

1. Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zich een ongeval voordoet met een categorie A- of B-object is verplicht dit terstond te melden aan de **burgemeester** van de gemeente, waar hij zich bevindt.

2. De **burgemeester** geeft van de gedane melding onverwijld kennis aan Onze Minister.

3. (...).

Artikel 40

1. (...).

2. **Burgemeester** en wethouders zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van de organisatie ten behoeve van een doelmatige bestrijding van ongevallen met categorie B-objecten. De **burgemeester** is verantwoordelijk voor de coördinatie van die bestrijding.

Artikel 44

Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en de **burgemeester** dragen er zorg voor dat de personen werkzaam bij diensten of organisaties die kunnen worden ingeschakeld bij de bestrijding van een ongeval met een categorie A-object of van een ongeval met een categorie B-object dat krachtens artikel 42 als een ongeval met een categorie A-object wordt bestreden, regelmatig worden geïnformeerd over de tot deze categorie behorende ongevallen, over de risico's die zij bij de uitvoering van hun taak lopen, en over de daarbij te nemen voorzorgsmaatregelen.

Artikel 49

1. De commissaris van de Koning, de **burgemeester** en het dagelijks bestuur van het waterschap en van andere openbare lichamen verlenen, op verzoek van Onze Minister wie het aangaat, medewerking aan de uitvoering of handhaving van de in artikel 46, eerste lid, bedoelde regels en maatregelen.

2. (...).

Opiumwet

Wet van 12-05-1928, Stb. 167 Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 juli 1933, Stb. 381, 18 juni 1953, Stb. 322, 28 juni 1956, Stb. 390, 22 mei 1958, Stb. 296, 28 juli 1958, Stb. 408, 2 augustus 1962, Stb. 324, 5 mei 1966, Stb. 246, 3 mei 1971, Stb. 287, 23 juni 1976, Stb. 377 en 424, 16 augustus 1976, Stb. 425 (Tekstplaatsing), 10 mei 1978, Stb. 251, 10 maart 1984, Stb. 91, 27 juni 1985, Stb. 410, 4 september 1985, Stb. 495, 11 februari 1988, Stb. 77, 4 juni 1992, Stb. 422, 10 december 1992, Stb. 658, 2 juli 1993, Stb. 449, 11 november 1993, Stb. 655, 22 juni 1994, Stb. 573, 21 december 1994, Stb. 1995, 32, 2 november 1995, Stb. 554, 6 december 1996, Stb. 634, 6 november 1997, Stb. 510, 16 december 1998, Stb. 1999, 10, 28 januari 1999, Stb. 30, 18 maart 1999, Stb. 167 en 168, 27 mei 1999, Stb. 243, 1 november 2001, Stb. 532, 28 mei 2002, Stb. 348, 13 juli 2002, Stb. 520, 10 april 2003, Stb. 154 (Tekstplaatsing), 23 april 2003, Stb. 217.

Artikel 13b

1. (...).

2. (...).

3. Indien de **burgemeester** op grond van het eerste lid een besluit tot sluiting van het desbetreffende lokaal of erf heeft genomen, doet hij het besluit zo spoedig mogelijk inschrijven in de openbare registers, bedoeld in artikel 16 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 24 van dat boek is niet van toepassing.

Politiewet 1993

Wet van 09-12-1993, Stb. 724. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 9 december 1993, Stb. 725, 23 december 1993, Stb. 690, 4 februari 1994, Stb. 81, 2 maart 1994, Stb. 145 (Tekstplaatsing) (Verbeterblad), 22 juni 1994, Stb. 573, 7 juli 1994, Stb. 543, 544 en 545, 29 september 1994, Stb. 780, 28 april 1995, Stb. 276, 8 juni 1995, Stb.

358, 10 juli 1995, Stb. 355, 13 september 1995, Stb. 427, 5 september 1996, Stb. 446, 11 september 1996, Stb. 449, 10 oktober 1996, Stb. 525, 6 februari 1997, Stb. 63, 19 juni 1997, Stb. 283, 2 juli 1997, Stb. 308 en 309, 4 december 1997, Stb. 580, 11 december 1997, Stb. 674, 25 mei 1998, Stb. 342, 18 juni 1998, Stb. 415, 2 juli 1998, Stb. 460, 9 september 1998, Stb. 535, 19 april 1999, Stb. 194, 8 juli 1999, Stb. 317 en 318, 22 december 1999, Stb. 575, 29 juni 2000, Stb. 311 en 321, 6 juli 2000, Stb. 301, 13 september 2000, Stb. 346, 347, 348 en 349, 12 oktober 2000, Stb. 450, 23 november 2000, Stb. 496, 31 mei 2001, Stb. 328, 12 juli 2001, Stb. 349, 16 juli 2001, Stb. 372 en 373, 18 oktober 2001, Stb. 521, 18 april 2002, Stb. 282 en 284, 16 mei 2002, Stb. 289, 20 juni 2002, Stb. 382, 13 juli 2002, Stb. 392, 12 september 2002, Stb. 483, 23 januari 2003, Stb. 52 en 60, 19 juni 2003, Stb. 301 en 303.

Artikel 14

De **burgemeester** en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van het regionale politiekorps, binnen welks grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en, zo nodig, met de korpschef, over de taakuitvoering van de politie.

Artikel 64

1. Een klacht over het optreden van een ambtenaar van politie wordt ingediend bij de **burgemeester** van de gemeente waar de gedraging waarover wordt geklaagd, heeft plaatsgevonden.
2. (...).
3. (...).
4. De **burgemeester**, bedoeld in het eerste lid, draagt zorg voor een zo spoedig mogelijke doorzending van een klacht als bedoeld in het tweede en derde lid naar Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, onderscheidenlijk Onze Minister van Justitie, onderscheidenlijk Onze Minister van Defensie.
5. (...).

Artikel 65

1. (...)
2. In de overige gevallen draagt de **burgemeester** zorg voor een zo spoedig mogelijke doorzending van de klacht aan de korpsbeheerder van het regionale politiekorps waartoe de ambtenaar over wiens gedragingen wordt geklaagd, behoort, die alsdan een onderzoek instelt naar de klacht.

Quarantainewet

Wet van 14-07-1960, Stb. 335. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 25 november 1971, Stb. 752, 11 februari 1988, Stb. 77, 16 juni 1988, Stb. 377, 23 mei 1990, Stb. 294 jo 22 maart 1991, Stb. 128, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 11 november 1993, Stb. 655, 22 juni 1994, Stb. 573, 6 november 1997, Stb. 510.

Artikel 5

1. De **burgemeester** van de gemeente, waar de gezondheidsmaatregelen, toegestaan of voorgeschreven bij de Internationale Gezondheidsregeling of deze wet, worden genomen, treedt op als "gezondheidsautoriteit", als bedoeld in artikel 1 van de Internationale Gezondheidsregeling.
2. Wij kunnen bepalen, dat, in daarbij aangewezen gevallen, een andere **burgemeester** bepaalde taken van de gezondheidsautoriteit vervult.

Artikel 7

Indien een ingevolge de Internationale Gezondheidsregeling onder toezicht gesteld persoon naar het buitenland vertrekt, doet de **burgemeester** van de gemeente waar het toezicht laatstelijk werd uitgeoefend, hiervan onverwijld mededeling aan de bevoegde hoofdinspecteur van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, die zorg draagt voor de in artikel 28, tweede lid, van de Internationale Gezondheidsregeling vereiste kennisgeving.

Artikel 8

1. Het hoofd van de dienst, bedoeld in artikel 15 van de Internationale Gezondheidsregeling, is verplicht de **burgemeester** eenmaal per kwartaal verslag uit te brengen van zijn werkzaamheden ter uitvoering van de Internationale Gezondheidsregeling en van deze wet.

2. (...).

Artikel 17

1. (...).

2. (...).

3. De **burgemeester** draagt, indien zulks door de voor het vervoermiddel verantwoordelijke persoon wordt geëist, zorg voor de verwijdering van een besmette persoon, als bedoeld in artikel 39 van de Internationale Gezondheidsregeling.

Distributiewet 1939

Wet van 24-06-1939, Stb. 633. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 22 juni 1950, Stb. K 258, 20 december 1984, Stb. 667, 2 november 1990, Stb. 556, 14 november 1991, Stb. 631 jo 13 maart 1997, Stb. 142, 4 juni 1992, Stb. 422, 11 november 1993, Stb. 610, 21 april 1994, Stb. 399, 17 november 1994, Stb. 858, 3 april 1996, Stb. 366, 6 november 1997, Stb. 510, 19 oktober 1998, Stb. 610, 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 9

De **burgemeesters** verlenen de medewerking, welke de voorschriften, bij of krachtens deze wet gegeven, van hen zullen verlangen.

Artikel 12

1. (...).

2. (...).

3. De **burgemeester** draagt er zorg voor, dat zodanige voorbereidingen getroffen worden, dat in geval van inwerkingtreding van een of meer van de in artikel 24, tweede lid, bedoelde artikelen, de distributiedienst tijdig de noodzakelijke handelingen ter uitvoering van het bij of krachtens die artikelen bepaalde kan verrichten.

Wet op de lijkbezorging

Wet van 07-03-1991, Stb. 130. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 7 maart 1991, Stb. 131 en 132, 22 maart 1991, Stb. 133 (Tekstplaatsing), 22 mei 1991, Stb. 394, 4 juni 1992, Stb. 422 jo 23 december 1993, Stb. 690, 18 juni 1992, Stb. 705, 11 november 1993, Stb. 610 en 655, 2 december 1993, Stb. 643, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 650, 27 april 1994, Stb. 420, 22 juni 1994, Stb. 573, 12 april 1995, Stb. 200, 24 mei 1996, Stb. 370, 17 december 1997, Stb. 660, 26 maart

1998, Stb. 198, 1 juli 1998, Stb. 466, 12 april 2001, Stb. 194, 18 april 2002, Stb. 230
jo 16 augustus 2002, Stb. 429, 9 oktober 2003, Stb. 376.

Artikel 21

1. Indien niemand voorziet in de lijkschouwing en lijkbezorging overeenkomstig de wet, draagt de **burgemeester** daarvoor zorg. aan hoofdstuk V wordt in dat geval geen toepassing gegeven, tenzij de overledene zijn lijk uitdrukkelijk tot ontleding heeft bestemd.

2. (...).

Wet op de Watersnoodschade 1953

Wet van 24-12-1953, Stb. 661. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 14 juli 1960, Stb. 294, 12 februari 1969, Stb. 83, 24 december 1970, Stb. 612.

Artikel 55

1. (...).

2. (...).

3. Puinonteigening wordt van kracht door een daartoe strekkende aanzegging van Onze in lid 1 genoemde Minister aan de **burgemeester** van de gemeente, waarbinnen de te onteigenen zaken zich bevinden. De **burgemeester** draagt zorg, dat de onteigening zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen veertien dagen na de dag, waarop de aanzegging hem bereikt, ter openbare kennis wordt gebracht. Indien de omstandigheden zulks toelaten, gaat Onze genoemde Minister niet tot onteigening over, alvorens degenen, die bij de onteigening belang hebben, in de gelegenheid te hebben gesteld zelf zorg te dragen, dat binnen redelijke termijn de terreinen, waarop zich de te onteigenen zaken bevinden, in de gewenste toestand verkeren.

4. (...) - 6. (...).

Wet Raad voor de Transportveiligheid

Wet van 01-07-1998, Stb. 466. Deze wet is gewijzigd bij de Wet van 28 januari 1999, Stb. 30.

Artikel 31

1. De **burgemeester** draagt er zorg voor dat de situatie ter plaatse van een ongeval niet wordt gewijzigd dan na overleg met de voorzitter van de betrokken kamer of degene die door deze is aangewezen, tenzij uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid, van de bescherming van leven en gezondheid van personen en dieren, van de bescherming van het milieu of van de beperking van de schade, het treffen van maatregelen onverwijld geboden is.

2. (...).

3. (...).

Wet rampen en zware ongevallen

Wet van 30-01-1985, Stb. 88. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 19 februari 1986, Stb. 47, 31 oktober 1986, Stb. 573, 4 juni 1992, Stb. 422, 16 september 1993, Stb. 503, 22 juni 1994, Stb. 573, 10 juli 1995, Stb. 355, 3 april 1996, Stb. 366, 13 maart 1997, Stb. 142, 28 januari 1999, Stb. 30, 25 februari 1999, Stb. 122, 11 april 2001, Stb. 192, 16 mei 2002, Stb. 292.

Artikel 11a

1. De **burgemeester** draagt er zorg voor dat de bevolking, Onze commissaris in de provincie, en Onze Minister op passende wijze informatie wordt verschaft over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp die of een zwaar ongeval dat de bevolking en het milieu bedreigt of treft, alsmede over de bij deze ramp of dit zware ongeval te volgen gedragslijn.

2. De **burgemeester** draagt er zorg voor dat de bij de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval betrokken personen op passende wijze informatie wordt verschaft over een ramp die of een zwaar ongeval dat de bevolking en het milieu bedreigt of treft, de risico's die hun inzet bij deze ramp of dit zware ongeval heeft voor hun gezondheid en de voorzorgsmaatregelen die in verband daarmee zijn of zullen worden getroffen.

3.(...).

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gegeven over de inhoud van de informatie, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, en over de wijze waarop de in die leden bedoelde taken worden uitgevoerd.

Besluit plaatsen bestuurlijke ophouding

Besluit van 28-04-2000, Stb. 180.

Artikel 2

De **burgemeester** draagt er zorg voor dat voldoende maatregelen zijn genomen om de veiligheid van de opgehouden en andere op de plaats van ophouding aanwezig, te waarborgen.

Artikel 3

De **burgemeester** draagt er zorg voor dat de opgehouden kunnen beschikken over een redelijke bewegingsruimte.

Artikel 4

1. De **burgemeester** treft voorzieningen opdat de opgehouden, indien redelijkerwijs nodig en mogelijk, beschikken over:

- a. de gelegenheid tot het gebruik van een toilet,
- b. de gelegenheid tot het hebben van telefonische contacten,
- c. de noodzakelijke medische zorg, en
- d. informatie over de gang van zaken tijdens de ophouding.

2. De **burgemeester** laat aan de opgehouden zo nodig eten en drinken verstrekken.

3. Indien er sprake is van ophouding in de periode tussen één en zes uur voormiddags, treft de **burgemeester** voorzieningen opdat de opgehouden in ieder geval beschikken over slaapgelegenheid, tenzij de opgehouden op de plaats van ophouding, niet zijnde het middel van vervoer, aankomen na vier uur voormiddags.

Artikel 6

1. De **burgemeester** treft op de plaats van ophouding voorzieningen opdat de opgehouden in de gelegenheid zijn beroep in te stellen als bedoeld in artikel 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht, en een voorlopige voorziening te vragen, als bedoeld in artikel 8:81 van die wet.

2. Deze voorzieningen bestaan in elk geval uit het beschikbaar stellen van schrijfgerei en papier.

3. De burgemeester draagt er zorg voor dat een op de voorgeschreven wijze aangereikt beroepschrift of een schriftelijk verzoek om een voorlopige voorziening, onverwijld in handen wordt gesteld van de voorzieningenrechter van de bevoegde rechtbank.

Wet verplaatsing bevolking

Wet van 10-07-1952, Stb. 406. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 24 februari 1955, Stb. 86, 24 december 1970, Stb. 612, 23 juni 1976, Stb. 377, 4 februari 1988, Stb. 21, 11 februari 1988, Stb. 77, 4 juni 1992, Stb. 422, 11 november 1993, Stb. 610, 9 december 1993, Stb. 725, 22 juni 1994, Stb. 573, 3 april 1996, Stb. 366, 6 februari 1997, Stb. 63, 17 december 1997, Stb. 660.

Artikel 4

1. De burgemeester is, voorzover uit deze wet niet het tegendeel blijkt, in zijn gemeente belast met de uitvoering van een krachtens artikel 2a of artikel 2b gelaste verplaatsing van bevolking.

2. Indien het de ontruiming en de afvoer betreft kunnen Onze Ministers en indien het de huisvesting en verzorging betreft kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken richtlijnen of aanwijzingen geven of doen geven aan de **burgemeester** met betrekking tot diens in het vorige lid omschreven taak.

Onteigeningswet

Wet van 28-08-1851, Stb. 125. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 1 juni 1861, Stb. 54, 29 maart 1877, Stb. 52, 15 april 1886, Stb. 64, 22 juni 1901, Stb. 158, 7 november 1910, Stb. 313, 3 augustus 1914, Stb. 351, 30 augustus 1917, Stb. 575, 20 april 1918, Stb. 259, 11 januari 1919, Stb. 9, 27 juni 1919, Stb. 422, 5 juli 1920, Stb. 329, 15 januari 1921, Stb. 15, 19 februari 1921, Stb. 72 en Stb. 73, 6 mei 1921, Stb. 711, 21 januari 1922, Stb. 25 (Tekstplaatsing), 19 mei 1922, Stb. 349, 22 juni 1923, Stb. 280, 16 december 1927, Stb. 389, 31 juli 1930, Stb. 342, 9 juli 1931, Stb. 266, 8 juli 1932, Stb. 342, 14 juni 1934, Stb. 316, 4 april 1935, Stb. 172, 23 april 1936, Stb. 302, 9 december 1937, Stb. 208, en 17 mei 1939, Stb. 523, bij Besluit van 17 september 1944, Stb. E 93, en bij de Wetten van 10 juli 1952, Stb. 404, 21 juli 1954, Stb. 383, 28 juni 1956, Stb. 385, 23 januari 1958, Stb. 37, 2 mei 1958, Stb. 219, 21 januari 1959, Stb. 23, 8 februari 1961, Stb. 30, 8 februari 1961, Stb. 55, 12 december 1962, Stb. 587, 1 augustus 1964, Stb. 344, 28 mei 1965, Stb. 264, 27 oktober 1965, Stb. 510, 13 november 1969, Stb. 536, 28 januari 1971, Stb. 44, 27 oktober 1972, Stb. 578, 8 april 1976, Stb. 229, 23 juni 1977, Stb. 455, 7 juni 1978, Stb. 354, 22 mei 1981, Stb. 319, 25 januari 1984, Stb. 19, 5 september 1984, Stb. 406, 9 mei 1985, Stb. 299, 11 september 1985, Stb. 510, 18 juni 1987, Stb. 324, 7 september 1987, Stb. 407 (Tekstplaatsing art. 77 t/m 96), 3 december 1987, Stb. 591, 4 februari 1988, Stb. 21, 29 september 1988, Stb. 473, 25 oktober 1989, Stb. 490 jo 3 december 1991, Stb. 607, 6 juni 1991, Stb. 379 jo 2 september 1991, Stb. 444, 29 augustus 1991, Stb. 439, 14 november 1991, Stb. 631, 4 juni 1992, Stb. 422, 2 juli 1992, Stb. 414, 23 december 1992, Stb. 722, 22 december 1993, Stb. 1994, 28, 4 oktober 1995, Stb. 497, 3 april 1996, Stb. 366, 20 juni 1996, Stb. 411, 13 maart 1997, Stb. 142, 6 november 1997, Stb. 510, 1 juli 1998, Stb. 440, 28 januari 1999, Stb. 30, 1 juli 1999, Stb. 302, 2 december 1999, Stb. 553, 9 december 1999, Stb. 534, 6 september 2000, Stb. 396, 6 december 2001, Stb. 581, 31 januari 2002, Stb. 115, 18 april 2002, Stb. 230 jo 16 augustus 2002, Stb. 429 (Tekstplaatsing), 16 mei 2002, Stb. 292, 28 mei 2002, Stb.

348, 20 juni 2002, Stb. 330, 21 november 2002, Stb. 588, 22 mei 2003, Stb. 218, 20 november 2003, Stb. 519

Artikel 84

1. Het raadsbesluit tot onteigening, dan wel een afschrift of afdruk ervan, wordt gelijktijdig met de voordracht aan Ons gedurende vier weken ter inzage voor een ieder nedergelegd op de secretarie der gemeente.
2. De **burgemeester** maakt de nederlegging te voren in een of meer dag- of nieuwsbladen die in de gemeente verspreid worden, en voorts op de gebruikelijke wijze bekend. De bekendmaking vermeldt zo mogelijk de aard en de strekking van de feitelijke werken of werkzaamheden en houdt mededeling in van de in het derde lid bedoelde bevoegdheid.
3. (...).

Artikel 87

1. Onteigening ten name van een ander publiekrechtelijk lichaam dan de gemeente of van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 78 heeft op verzoek van dat lichaam of die rechtspersoon plaats uit kracht van een koninklijk besluit. Alvorens omtrent het verzoek tot onteigening wordt beslist, wordt de Raad van State gehoord. Bij de indiening van het verzoek legt de verzoeker de stukken bedoeld in artikel 80, tweede lid, over aan Onze Minister die het aangaat. Onze Minister doet deze stukken gedurende vier weken ter inzage voor een ieder nederleggen ter secretarie van de gemeente waar de betrokken onroerende zaken zijn gelegen.
2. De **burgemeester** maakt de nederlegging tevoren in een of meer dag- of nieuwsbladen die in de gemeente verspreid worden, en voorts op de gebruikelijke wijze bekend. De bekendmaking vermeldt zo mogelijk de aard en de strekking van de feitelijke werken of werkzaamheden en houdt mededeling in van de in het derde lid bedoelde bevoegdheid.
3. (...) - 6. (...).
7. Het besluit wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt en in afschrift of afdruk gedurende vier weken ter inzage van een ieder neergelegd op de secretarie van de betrokken gemeente. De **burgemeester** maakt de nederlegging te voren in de *Staatscourant*, in een of meer dag- of nieuwsbladen, die in de gemeente verspreid worden, en voorts op de gebruikelijke wijze bekend, onder vermelding van datum en nummer van het koninklijk besluit en van de *Staatscourant* waarin het openbaar is gemaakt, alsmede zo mogelijk van de aard en strekking van het werk.

Wet instelling gemeente Lelystad

Wet van 05-07-1979, Stb. 378. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 6 juli 1983, Stb. 328, 27 juni 1985, Stb. 360, 28 april 1995, Stb. 276.

Artikel 25

1. Tot het tijdstip waarop het openbaar lichaam "Zuidelijke IJsselmeerpolders" ingevolge artikel 2, vierde lid, der Politiewet een eigen korps gemeentepolitie heeft, wordt de politietaak in het gebied van het openbaar lichaam uitgeoefend door de gemeentepolitie van Lelystad.
2. De **burgemeester** van Lelystad en de Landdrost van het openbaar lichaam stellen elkaar bij voortdurende op de hoogte van al hetgeen door de gemeentepolitie van Lelystad ter uitvoering van het gestelde in het eerste lid is of zal worden verricht.
3. De **burgemeester** van Lelystad oefent zijn bevoegdheden ten aanzien van de

gemeentepolitie, voor zover dit van invloed is op het verrichten van de politietaak in het gebied van het openbaar lichaam, uit in overeenstemming met de Landdrost.

Besluit houdende bepalingen omtrent de door de burgemeester te dragen onderscheidingstekenen

Besluit van 03-07-1981, Stcrt. 129. De onderliggende wet is vervallen op 14-11-1995, Stb. 559.

Artikel 2

De **burgemeester** draagt de onderscheidingsteekenen, wanneer hij: voorzit in de vergadering van den Raad; ingeval van brand, of van oproerige beweging, van zamenscholing of andere stoornis der openbare orde zich in het openbaar vertoont; uit kracht van de artikelen 172 tot en met 175 van de Gemeentewet, of van eenige andere wet persoonlijk in het openbaar bevelen geeft; bij plechtige gelegenheden namens de gemeente opkomt.

Vleeskeuringsbesluit

Besluit van 14-01-1957, Stb. 29. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 29 november 1957, Stb. 511, 8 januari 1959, Stb. 5, 19 augustus 1961, Stb. 280, 12 juni 1967, Stb. 330, 5 december 1975, Stb. 661, 21 januari 1977, Stb. 28, 14 maart 1979, Stb. 179 jo 19 juli 1980, Stb. 494, 19 juli 1980, Stb. 494, 30 mei 1984, Stb. 251, 3 april 1985, Stb. 232, 21 juni 1985, Stb. 421, 20 september 1988, Stb. 464, 26 oktober 1989, Stb. 508, 8 januari 1991, Stb. 44, 5 november 1991, Stb. 647, 16 oktober 1991, Stb. 681, 23 oktober 1993, Stb. 541, 7 december 1993, Stb. 1994, 12, 6 november 1996, Stb. 573, 16 mei 1997, Stb. 235, 27 oktober 2000, Stb. 476, 2 januari 2001, Stb. 55, 1 juli 2002, Stb. 352.

Artikel 51a

1. (...)- 3. (...).

4. De burgemeester onderscheidelijk de aangewezen ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, zoekt in overleg met de inspecteur een keuringsdierenarts aan voor het verrichten van de herkeuring; belanghebbende kan, eveneens in overleg met de inspecteur, een herkeuringsdierenarts aanwijzen, die bereid is de herkeuring te verrichten.

5. De uitspraak van de herkeuringsdierenarts(en) wordt zo spoedig mogelijk aan de **burgemeester** medegedeeld, die de uitspraak onverwijld bekendgemaakt aan de belanghebbende en aan het hoofd van de vleeskeuringsdienst; laatstgenoemde handelt overeenkomstig deze uitspraak. Indien artikel 20a van de wet toepassing heeft gevonden, wordt de uitspraak van de herkeuringsdierenarts(en) zo spoedig mogelijk aan de aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 51, eerste lid, medegedeeld, die de uitspraak onverwijld bekendgemaakt aan de belanghebbende en aan een ter plaatse tot keuring bevoegde dierenarts; laatstbedoelde ambtenaar handelt overeenkomstig deze uitspraak.

6. De burgemeester onderscheidenlijk de aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 51, eerste lid, doet mededeling van de herkeuringsbeslissing aan de inspecteur.

Wet verzekering beschikbaar blijven van goederen

Wet van 10-07-1952, Stb. 407. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 24 februari 1955, Stb. 86, 5 juli 1962, Stb. 259, 30 juni 1967, Stb. 377, 23 juni 1976, Stb. 377, 4 februari 1988, Stb. 21, 11 februari 1988, Stb. 77, 25 oktober 1989, Stb. 492 jo

4 december 1991, Stb. 609, 4 juni 1992, Stb. 422, 22 juni 1994, Stb. 573, 3 april 1996, Stb. 366, 6 november 1997, Stb. 510.

Artikel 3

1. De bekendmaking van een algemeen bevel of van de wijziging of intrekking daarvan geschiedt door plaatsing in de *Staatscourant*. Indien het een zaak betreft, wordt van het besluit mededeling gedaan door aanplakking aan het gemeentehuis van de gemeente, waar de zaak zich bevindt.
2. Indien de bekendmaking van een bijzonder bevel niet kan geschieden op de wijze als voorzien in artikel 3:41, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, geschiedt zij door toezending of uitreiking aan de **burgemeester** van de gemeente waar het goed zich bevindt; deze doet het stuk op een plaats binnen de gemeente in bewaring houden.

Besluit ex artikel 439, n°. 2, Wetboek van Strafrecht.

Besluit van 06-06-1888, Stb. 87. *Dit besluit is gewijzigd bij het Besluit van 6 juli 1993, Stb. 399.*

Artikel 1

1. De koopman, bedoeld in artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht, is verplicht een register te houden, waarvan de bladen van een doorlopend nummer zijn voorzien en door den **burgemeester** of den commissaris van politie zijner woonplaats worden gewaarmerkt.
2. (...) -5. (...).

Besluit informatie inzake rampen en zware ongevallen

Besluit van 20-06-1994, Stb. 463. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 7 februari 1997, Stb. 74, 8 juni 1999, Stb. 238, 4 april 2003, Stb. 172.

Artikel 10

1. Indien de bevolking dreigt te worden getroffen door een ramp, wordt zij door de **burgemeester** onmiddellijk gewaarschuwd, geïnformeerd en geïnstrueerd. De **burgemeester** kan daarbij:
  - a. een verzoek aan de bevolking doen naar de radio te luisteren of naar de televisie te kijken;
  - b. voorbereidende instructies geven aan instellingen met bijzondere collectieve taken;
  - c. aanbevelingen doen aan bijzonder betrokken beroepen.
2. Indien daartoe voldoende tijd beschikbaar is, worden de informatie en instructies, bedoeld in het eerste lid, aangevuld met een herhaling van de basiskennis over de aard van het dreigende gevaar en de gevolgen daarvan voor de bevolking of het milieu.

Artikel 11

1. De informatie die de **burgemeester** ten tijde van een ramp aan de bevolking verschaft, omvat in ieder geval:
  - a. specifieke gegevens over de zich voordoende ramp, met name over de oorsprong, de omvang en de te verwachten gevolgen voor de bevolking of het milieu, alsmede over het te verwachten verloop van de ramp;
  - b. gegevens over de wijze waarop de bevolking op de hoogte wordt gehouden;
  - c. een beschrijving van de maatregelen die de bevolking dient te treffen om de schadelijke gevolgen van de ramp zoveel mogelijk te beperken en de te volgen

gedragslijn, waarbij de maatregelen onder meer betrekking kunnen hebben op de volgende aspecten:

1. beperken van het gebruik van bepaalde levensmiddelen die besmet kunnen zijn;
  2. eenvoudige hygiëne- en ontsmettingsregels;
  3. binnenshuis blijven;
  4. distributie en gebruik van beschermende stoffen;
  5. evacuatie;
  - d. speciale instructies voor bepaalde bevolkingsgroepen.
2. De informatie, bedoeld in het eerste lid, wordt zo spoedig mogelijk en bij herhaling verschaft.

Artikel 14

1. Indien de bevolking of het milieu van een andere staat wordt getroffen of dreigt te worden getroffen door een ramp, verschaft de **burgemeester** van de gemeente waarin de ramp plaatsvindt, de informatie bedoeld in de artikelen 11 en 12, derde en vierde lid, tevens aan Onze Minister.

2. (...).

3. (...).

Besluit gewetensbezwaren militaire dienst

Besluit van 29-10-1964, Stb. 404. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 17 juli 1968, Stb. 415, 8 mei 1973, Stb. 222, 23 december 1974, Stb. 782, 14 december 1979, Stb. 685, 15 januari 1980, Stb. 5 (Tekstplaatsing), 10 februari 1983, Stb. 91, 31 juli 1985, Stb. 458, 26 juni 1986, Stb. 356, 21 juni 1991, Stb. 395, 12 november 1993, Stb. 642, 15 juli 1994, Stb. 643, 14 september 1994, Stb. 700, 23 juli 1996, Stb. 418, 15 december 1997, Stb. 702, 10 december 2001, Stb. 614.

Artikel 22

De **burgemeester** registreert de erkende gewetensbezwaarden, die in de basisadministratie persoonsgegevens van zijn gemeente zijn ingeschreven. Erkende gewetensbezwaarden die niet in een basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven, worden geregistreerd door de **burgemeester** van 's-Gravenhage. Omtrent de aard en de wijze van de te houden registratie geeft Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nadere regels.

Artikel 30

1. Het aanvragen van vrijstelling van de gewone vervangende dienst dan wel van vrijstelling van vervangende dienst om de reden bedoeld in artikel 15, tweede lid, der wet geschiedt, mondeling of schriftelijk, door of vanwege de erkende gewetensbezwaarde als regel bij de **burgemeester** van de gemeente waar hij, wie de aanvraag geldt, in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven dan wel, indien de erkende gewetensbezwaarde niet in een basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, bij de **burgemeester** van 's-Gravenhage.

2. Van elke aanvraag om vrijstelling geeft de **burgemeester** terstond een bewijs af aan degene, die de aanvraag heeft gedaan.

3. (...).

Artikel 31

1. De aanvraag om vrijstelling wegens kostwinnerschap of wegens persoonlijke onmisbaarheid geschiedt door of vanwege de erkende gewetensbezwaarde, binnen

veertien dagen na ontvangst van de oproeping tot tewerkstelling. Ontstaat de reden tot het aanvragen van vrijstelling eerst na de hiervóór aangegeven tijd, dan geschiedt de aanvraag binnen veertien dagen nadat de reden tot aanvragen is ontstaan. Ten aanzien van hem, die tijdelijk is vrijgesteld en opnieuw vrijstelling verlangt, geschiedt de aanvraag daartoe binnen de door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te bepalen tijd. De aanvraag kan geschieden bij de **burgemeester** van een andere gemeente dan die, waar de erkende gewetensbezwaarde, wie de aanvraag geldt, in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven. Acht de **burgemeester** het wenselijk dat een bij hem gedane aanvraag door de **burgemeester** van een andere gemeente wordt behandeld, dan verwijst hij de aanvrager naar die **burgemeester**.

2. De **burgemeester**, die de aanvraag om vrijstelling behandelt, maakt een staat van inlichtingen op, waarin hij alle omstandigheden vermeldt, die voor de beoordeling van het recht op vrijstelling van belang kunnen zijn. Hij ondervraagt degene, die de aanvraag doet, ten aanzien van hetgeen in de staat moet worden opgegeven, en stelt voorts een onderzoek in om zoveel mogelijk zekerheid omtrent de te verstrekken inlichtingen te verkrijgen.

Artikel 32

1.(...).

2. Door of vanwege de erkende gewetensbezwaarde wordt bij de **burgemeester** ingeleverd een verklaring waaruit blijkt, dat hij voor wie de aanvraag geldt, verkeert in een der gevallen, in tabel I of in tabel II omschreven, of in een daarmee overeenkomend geval.

3. (...).

4. (...).

5. De verklaring moet in Nederland zijn afgegeven, voor zover uit de tabel het tegendeel niet blijkt. Ook in andere gevallen kan Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met verklaringen, die buiten Nederland zijn afgegeven, genoegen nemen. Voor zover Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet anders bepaalt, moet de handtekening van degene, die de verklaring heeft afgegeven, voor echt zijn verklaard door de **burgemeester**, door een Nederlandse diplomatieke of consulaire ambtenaar of, indien de afgifte in Suriname of de Nederlandse Antillen heeft plaats gehad, door het hoofd van het plaatselijk bestuur.

6. Indien de erkende gewetensbezwaarde, die voorgoed of tijdelijk is vrijgesteld om de in het eerste lid genoemde reden, heeft opgehouden te verkeren in een geval, als daar bedoeld, wordt daarvan onverwijld door hem of van zijnentwege opgaaf gedaan aan de **burgemeester**, tenzij hij inmiddels uit de vervangende dienst mocht zijn ontslagen. De **burgemeester** brengt de in de vorige volzin bedoelde opgaaf binnen veertien dagen na ontvangst ter kennis van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Gelijke mededeling doet de **burgemeester** indien hem op andere wijze is gebleken, dat de persoon aan wie de vrijstelling als bedoeld in het eerste lid is verleend, heeft opgehouden te verkeren in een geval, als in dat lid bedoeld.

Artikel 33

1. Door of vanwege de erkende gewetensbezwaarde, die vrijstelling verlangt wegens broederdienst, wordt bij de **burgemeester** aanvraag gedaan tot het opmaken van een verklaring betreffende broederdienst. Uit deze verklaring moet blijken welke broeders van de erkende gewetensbezwaarde volgens opgaaf van de aanvrager dienen of gediend hebben bij de krijgsmacht of bij de toenmalige overzeese krijgsmacht dan wel

vervangende dienst vervullen of vervuld hebben en verkeren in een der gevallen, omschreven in het tweede en vierde lid van artikel 18 der wet, en in welk van deze gevallen ieder hunner verkeert.

2. (...).

3. (...).

Artikel 35

De **burgemeester** zendt de stukken betreffende vrijstelling aan Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zo spoedig mogelijk nadat de aanvraag is gedaan. Zijn deze stukken niet opgemaakt door de **burgemeester** van de gemeente waar de erkende gewetensbezwaarde in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, dan geschiedt de toezending door tussenkomst van die **burgemeester**.

Artikel 38

1. (...).

2. Door of vanwege de erkende gewetensbezwaarde, die op grond van een omstandigheid als bedoeld in het eerste lid, slechts voor de vervulling van buitengewone vervangende dienst in aanmerking wenst te komen, wordt daartoe binnen een maand nadat de reden tot de aanvraag is ontstaan, aanvraag gedaan bij de **burgemeester** der gemeente, waar de erkende gewetensbezwaarde in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven dan wel, indien de erkende gewetensbezwaarde niet in een basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, bij de **burgemeester** van 's-Gravenhage.

Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag

Wet van 15-08-1955, Stb. 395. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 28 oktober 1959, Stb. 378, 9 november 1961, Stb. 402, 30 juni 1967, Stb. 377, 8 mei 1969, Stb. 191, 10 december 1975, Stb. 684, 8 april 1976, Stb. 229, 31 maart 1983, Stb. 153, 27 februari 1985, Stb. 115, 10 september 1986, Stb. 464, 26 november 1986, Stb. 593, 23 december 1987, Stb. 598, 25 oktober 1989, Stb. 482, 9 december 1993, Stb. 725, 23 december 1993, Stb. 690, 17 maart 1994, Stb. 232, 7 juli 1994, Stb. 528 en 565, 10 juli 1995, Stb. 355, 6 februari 1997, Stb. 63, 19 april 1999, Stb. 194, 28 oktober 1999, Stb. 464, 5 april 2001, Stb. 180, 27 september 2001, Stb. 481, 6 december 2001, Stb. 584, 20 juni 2002, Stb. 347.

Artikel 31

1. (...).

2. (...).

3. De burgemeester doet onverwijld na ontvangst van de oproeping de bescheiden, op grond waarvan zijn beslissing is genomen, aan de rechtbank overleggen.

4. (...).

Besluit op de lijkbezorging

Besluit van 04-12-1997, Stb. 647. Dit besluit is gewijzigd bij de Besluiten van 29 januari 1998, Stb. 89, 26 maart 1998, Stb. 199 (Verbeterblad), 28 mei 1998, Stb. 340, 6 maart 2002, Stb. 140, 6 december 2002, Stb. 604.

Artikel 17

1. (...).

2. Het overgelegde document wordt door de **burgemeester** bewaard.

Pandhuiswet 1910

Wet van 08-11-1910, Stb. 321. Deze wet is gewijzigd bij de Wetten van 29 juni 1925, Stb. 308, 22 mei 1958, Stb. 296, 3 mei 1971, Stb. 287, 23 juni 1976, Stb. 377, 11 februari 1988, Stb. 77, 25 oktober 1989, Stb. 492 jo 4 december 1991, Stb. 609, 11 november 1993, Stb. 610, 9 december 1993, Stb. 725, 16 december 1993, Stb. 650 jo 23 december 1993, Stb. 690, 22 juni 1994, Stb. 573, 27 september 2001, Stb. 481.

Artikel 18

In een uitsluitend daartoe bestemd register, waarvan de bladen door of van wege de **burgemeester** zijn gewaarmerkt, wordt op den dag der beleening achtereenvolgens zonder open vakken, tusschenregels of kanttekeningen, met betrekking tot ieder pand ingeschreven het nummer van het pand, het bedrag der geschatte waarde van het pand, de beleensom, een omschrijving van het pand en de dag der beleening. In dat register wordt bij ieder pand mede ingeschreven ingeval van lossing of van verkoop de datum daarvan en in geval van verkoop bovendien de opbrengst van den verkoop.

Bijlage II

Wetten en AMvB's waarin de burgemeester als korpsbeheerder wordt genoemd

Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar
Besluit algemene rechtspositie politie
Besluit beheer regionale politiekorpsen
Besluit bezoldiging politie
Besluit bijzondere vergaring nummergegevens telecommunicatie
Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen
Besluit financiën regionale politiekorpsen
Besluit kwaliteitszorg politie
Besluit overleg en medezeggenschap politie 1994
Besluit politieregisters
Besluit rechtspositie vrijwillige politie
Besluit taken vrijwillige ambtenaren van politie
Besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden
Besluit toepassing maatregelen in het belang van het onderzoek
Besluit vergoeding dienstreizen politie
Besluit vergoeding verplaatsingskosten politie
Politiewet 1993
Samenwerkingsbesluit bijzondere opsporingsbevoegdheden
Transactiebesluit 1994
Vaststellingsbesluit selectielijst Nationale ombudsman 1982-1997
Wet op het LSOP en het politieonderwijs
Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus
Wet politieregisters
Wet wapens en munitie

Bijlage III

Wetten en AMvB's die in het onderzoek zijn betrokken

I Wetten en AMvB's met bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid

Algemene Wet op het binnentreden
Besluit ex artikel 7 Noodwet Geneeskundigen.
Besluit rampbestrijdingsplannen inrichtingen
Besluit rampbestrijdingsplannen luchtvaartterreinen
Brandweerwet 1985
Infectieziektenwet
Inkwartieringswet
Inkwartieringsbesluit
Kernenergiewet
Oorlogswet voor Nederland
Opiumwet
Politiewet 1993
Quarantainewet
Distributiewet 1939
Wet op de lijkbezorging
Uitvoeringsbesluit wet op de weerkorpsen
Wegenverkeerswet 1994
Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Wet bodembescherming
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag
Wet inzake de luchtverontreiniging
Wet op de kansspelen
Wet op de openluchtrecreatie
Wet openbare manifestaties
Wet rampen en zware ongevallen
Wet verplaatsing bevolking
Zondagswet
Besluit ex artikel 18 Veewet
Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen.
Besluit voorschriften ter voorkoming van verspreiding smetstof
Onteigeningswet
Uitvoeringsvoorschriften t.a.v. de verklaringen omtrent het gedrag
Vuurwerkbesluit
Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.
Wet politieregisters
Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag
Besluit inlichtingen justitiële documentatie
Besluit op de lijkbezorging
Besluit politieregisters
Besluit registratie verplaatste personen
Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap

Pandhuiswet 1910
Art. 428 en 438 Wetboek van Strafrecht
Bodemproductiewet 1939

II Overige handhavingsbevoegdheden van de burgemeester

Landinrichtingswet
Reconstructiewet concentratiegebieden
Reconstructiewet Midden-Delfland
Wet op de watersnoodschade 1953

III Taken en (zorg)plichten van de burgemeester op het gebied van openbare orde en veiligheid *(een deel van deze wetgeving is tevens bij I of II opgenomen)*

Infectieziektenwet
Inkwartieringswet
Inkwartieringsbesluit
Kernenergiewet
Opiumwet
Politiewet 1993
Quarantainewet
Distributiewet 1939
Wet op de lijkbezorging
Wet op de Watersnoodschade 1953
Wet Raad voor de Transportveiligheid
Wet rampen en zware ongevallen
Besluit plaatsen bestuurlijke ophouding
Wet verplaatsing bevolking
Onteigeningswet
Wet instelling gemeente Lelystad
Besluit houdende bepalingen omtrent de door de burgemeester te dragen onderscheidingstekenen
Vleeskeuringsbesluit
Wet verzekering beschikbaar blijven van goederen
Besluit ex artikel 439, n°. 2, Wetboek van Strafrecht.
Besluit informatie inzake rampen en zware ongevallen
Besluit gewetensbezwaren militaire dienst
Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag
Besluit op de lijkbezorging
Pandhuiswet 1910